



- 591 - MIBLSTEN
- 592 - BULIK
- 593 - CEREMITAN
- 594 - CORNEA
- 595 - SALE
- 596 - VULPE
- 597 - GRUBORAS
- 598 - CHIBREANU
- 599 - BILUTEN
- 600 - SMITA

Securitatea

STRICT SECRET

591



„Vom acționa permanent pentru îmbunătățirea activității organelor de securitate și miliție, în vederea salvagădării intereselor supreme ale orinduirii noastre socialiste, a proprietății întregului popor, precum și a proprietății personale, a vieții și liniștei tuturor cetățenilor, a normelor noi de conviețuire socială și a legalității socialiste.“

NICOLAE CEAUȘESCU

STRICT
SECRET**Securitatea**

Exemplar nr.

591

1976

Cuprins

SINTEZE, ANALIZE, OPINII

Coordonate ale stilului de conducere — colonel Dumitru BUCUR 5

Unele concluzii ce se desprind din cercetarea evenimentelor deosebite produse în anul 1975 în obiectivele economice — general-maior Emil MACRI . . . 11

La început de sezon estival — convorbire cu tovarășul locotenent-colonel Constantin RANGU realizată de căpitan Vasile MIHAILĂ 15

Propaganda în rîndul populației

Activitatea de propagandă în prevenirea evenimentelor de cale ferată — maior Vasile APRODU 19

INFORMAȚII INTERNE

Particularități ale instruirii și educării rețelei informative din rîndul tineretului studios — locotenent-colonel Eugen CASPAROVICI 22

„Iov” cere din nou iertare — locotenent-colonel Petre ALDEA 25

Aplicarea metodei speranței matematice și a dispersiei variabilelor aleatorii discrete în examinarea grafoscopică a inscripțiilor anonime — locotenent-major Ion TIPSIE 27

Cooperarea securitate-miliție, condiție esențială în combaterea infracționismului — colonel Craiu RIZEA . . . 33

CONTRAINFORMAȚII ÎN SECTOARELE ECONOMICE

Aspecte de organizare a muncii informative în institutele de cercetări și proiectări — locotenent-colonel Gheorghe PREOTEASA 36

CONTRASPIONAJ

Recrutarea — moment de o deosebită importanță în activitatea noastră profesională și în viața celor care intră în rețeaua informativă — colonel Aristotel STAMATOIU, căpitan Sorin-Ioan BOLDEA	41
„Spionaj la școala de echitație“	46

Terorismul internațional

Activitatea informativ-operativă, componentă prioritară în ansamblul luptei de combatere a terorismului — colonel Ștefan BLAGA, colonel Aristotel PLEȘA	47
Studiul general al fenomenului de terorism și mijloacele de luptă împotriva acestuia — general-maior Gheorghe PELE	52
Organizația teroristă vest-germană „Baader-Meinhof“	60

CONTRAINFORMAȚII MILITARE

Vă prezentăm cazul „Tudor“ — colonel Constantin NUȚA	65
Aspecte din activitatea organelor de informații în perioada 1945—1947 — locotenent-colonel Horia BRESTOIU, maior Vasile BOBOCESCU	70
Poșta redacției	80

Documentar

Coordonate ale stilului de conducere

Colonel Dumitru BUCUR

Problematika privitoare la stilul de muncă al cadrelor de conducere se inscrie ca una din componentele principale ale preocupărilor ce se manifestă la toate nivelurile ierarhice pe linia perfecționării și aprofundării fundamentelor științifice ale activității de conducere.

După cum se știe, conceptul de stil s-a cristalizat mai ales în cadrul artei, esteticii, filozofiei, culturii și limbii, desemnând modalitățile specifice și trăsăturile caracteristice ale exprimării și creației din aceste domenii. Noțiunea de stil este folosită, totodată, pentru a evidenția trăsături și aspecte proprii, caracteristice în diferite domenii ale activității practice: stil de muncă, stil de viață etc. Atunci când se au în vedere caracteristici și note specifice ale unor epoci istorice sau categorii și grupuri sociale, avem de-a face cu stiluri colective, iar atunci când se au în vedere trăsături și aspecte caracteristice unei anumite persoane avem de-a face cu stiluri individuale.

Odată cu creșterea rolului activității de conducere, capătă o însemnătate tot mai mare și o circulație tot mai largă conceptul de stil de conducere.

Stilul de conducere reprezintă modul specific, caracteristic în care un anumit colectiv sau cadru concepe și exercită actul de conducere. Stilul de conducere se exprimă prin anumite trăsături proprii ce impregnează toate componentele conducerii. Asemenea trăsături pot fi: operativitatea sau lipsa de operativitate, abordarea concretă sau generală, aprofundată sau superficială a problemelor etc. Deci există o deosebire bine marcată între conținutul activității de conducere (ale cărei principale componente sînt: prognoza, diagnoza, planificarea, decizia, organizarea, comanda, controlul) și stilul de conducere (care reprezintă modalitățile specifice de realizare a acestora). De aceea, sub un prim aspect, raportul dintre componentele conducerii și stilul de conducere poate fi considerat ca un raport între conținut și formă, în sensul că, în timp ce conținutul conducerii este unic, el se poate realiza în practică într-o varietate de modalități și forme, respectiv stiluri de conducere. Desigur, de aici nu se poate conchide că ar exista o ruptură sau o totală independență între conținutul și stilul conducerii. Este bine știut că un conținut științific și o eficiență ridicată a conducerii nu pot fi realizate decît folosind forme și metode adecvate.

Maniera în care cadrele cu funcții de răspundere concep și realizează activitatea de conducere reprezintă rezultanta unei multitudini de factori. Astfel, cadrelor de conducere din aparatul de securitate, parte

integrantă a detașamentului de militanți și activiști ai partidului, le sint proprii, în primul rînd, trăsăturile stilului comunist de conducere: principialitatea și intransigența revoluționară, înaltul simț al responsabilității și discernămintului politic, legătura strînsă cu oamenii muncii, contactul permanent cu viața, cu realitățile concrete, abordarea colectivă a problemelor etc.

Insemnate trăsături și particularități ale modului în care se exercită conducerea își au originea în structura organizatorică, caracterul și natura specifice activității organelor de securitate, a fenomenelor cu care acestea se confruntă. De aici decurg asemenea trăsături ca operativitatea, suplețea, mobilitatea actelor de conducere, imbinarea armonioasă a principiului muncii colective cu cel al comenzii unice.

Nivelul ierarhic la care se desfășoară imprimă, de asemenea, note și trăsături specifice activității de conducere. Firește, într-un fel se rezolvă problemele conducerii la nivelul unui organ central, altfel la cel al unui județean și, evident, într-o altă manieră la nivelul unui serviciu sau birou. Aceste note și trăsături specifice se află în strînsă și nemijlocită legătură și cu ponderea diferitelor categorii de cunoștințe, deprinderi și priceperi ce sint necesare conducătorilor de pe diferite trepte ierarhice. Astfel, pentru nivelul superior de conducere ponderea cea mai mare o dețin cunoștințele și priceperile privitoare la stabilirea obiectivelor, organizarea, elaborarea de structuri organizatorice, controlul etc., precum și capacitatea de a mobiliza efective relativ numeroase, de a înțelege și de a modela comportamentele umane, în timp ce cunoștințele și priceperile strict profesionale au o importanță mai redusă. Pentru a conduce un minister este necesară pricepere — și, poate, nu atîta tehnică, cît pricepere organizatorică, pricepere de conducere. Sigur, e bine dacă un conducător are și cunoștințe tehnice, dar el trebuie să aibă în primul rînd cunoștințe de conducere, cunoștințe organizatorice, precum și spiritul de partid corespunzător *).

La nivelul mediu de conducere, cunoștințele și deprinderile organizatorice, tehnice-profesionale și cele privitoare la capacitatea de a da dispoziții clare și de a menține relații interpersonale (oficiale și neoficiale) corespunzătoare, au o pondere relativ egală. La nivelul inferior de conducere, se apreciază că ponderea cea mai mare o au cunoștințele și deprinderile de ordin tehnic-profesional, cît și cele de a da indicații și dispoziții competente subordonaților, în legătură cu sarcinile și activitățile la care sint angrenați.

Un alt factor ce determină anumite elemente specifice stilului de conducere îl reprezintă stilul șefului ierarhic superior. După cum se știe, orice cadru de conducere are de fapt un dublu statut ierarhic: este șeful personalului din subordine și totodată subordonat șefului ierarhic superior. În această a doua calitate, el trebuie să se înscrie în maniera de a conduce adoptată de șeful său. Uneori forța de înrîurire și autoritatea șefului superior asupra cadrelor de conducere din subordine este atît de puternică încît cei din urmă își însușesc de la primul nu numai anumite modalități de a concepe și efectua activitatea de conducere, ci și unele

*) NICOLAE CEAUȘESCU — Cuvîntare la Consfătuirea de lucru de la Comitetul Central al P.C.R. din 12—13 mai 1976, Scinteia nr. 10492 din 17 mai 1976.

caracteristici comportamentale, modalități de exprimare verbală și gestuală. Iată de ce se relevă și din acest unghi necesitatea de a se acorda o atenție cu atît mai mare stilului de conducere, cu cît cadrele se află la niveluri organizatorice mai înalte.

O sumă de note particulare sint imprimate stilului de conducere de structura și compoziția colectivului de muncă. Desigur, într-o anumită manieră se vor rezolva problemele conducerii într-un colectiv compus din cadre cu bună pregătire și experiență profesională și într-alta într-o colectivitate mai puțin experimentată, cu mai puține cunoștințe și deprinderi profesionale. Alături de aceste elemente, o serioasă influență asupra stilului de conducere o au structura de sex, de studii, vechime în cadrul ministerului și în profilul respectiv de muncă, cît și trăsăturile de personalitate ale membrilor colectivului, climatul psiho-moral din cadrul acestuia.

O influență de cea mai mare însemnătate asupra stilului de conducere o are personalitatea fiecărui șef. Nivelul general al aptitudinilor, varietatea și volumul cunoștințelor, trăsăturile de personalitate, temperamentul și caracterul, energia și vigoarea fizică și intelectuală ale șefului își imprimă în modul cel mai profund pecetea asupra stilului de conducere, fac să existe o mare varietate de asemenea stiluri. Tocmai în acest sens, referindu-ne la conducere, trebuie interpretată expresia „stilul este omul”. Așa cum se cunoaște din practică, sint cadre de conducere cu o personalitate deosebit de puternică, care manifestă o mare originalitate în stilul de conducere, fiind în măsură să abordeze problemele conducerii într-un mod cu totul personal, aducînd elemente de inovație și creativitate, „abătîndu-se” de la regulile și normele stabilite. Sint unele cadre conducătoare excepțional dotate, care pot rezolva la fel de bine atît problemele generale de principiu, cît și pe cele concrete de detaliu, fără a pierde perspectiva de ansamblu, dovedind o mare competență și eficacitate în ambele planuri.

Acțiunea combinată a tuturor acestor factori dă naștere unui evantai foarte larg de stiluri de conducere. Dincolo de această mare diversitate de stiluri se conturează unele coordonate generale pe baza cărora, în cadrul psihologiei sociale, s-au elaborat diferite tipologii ale stilurilor de conducere.

Una dintre tipologiile cele mai cunoscute și de o mai largă circulație este cea care distinge un stil de conducere democrat, unul liberal și unul autocratic. Caracteristice pentru maniera democratică de conducere sint: consultarea subalternilor, stimularea inițiativei acestora, existența unui climat de cooperare și satisfacție în muncă. Stilul liberal se caracterizează printr-o mare libertate de acțiune acordată subordonaților, dar și printr-un control și coordonare slabe (de fapt șeful nu conduce, iar activitatea se desfășoară haotic). Acest stil de conducere generează stări tensionale și insatisfacții în cadrul colectivului de muncă. Stilul autocratic sau autoritar se caracterizează prin aceea că șeful îi consultă rar sau deloc pe membrii colectivului; fiecărui subordonat îi se dau doar informațiile necesare executării sarcinii repartizate, insistîndu-se pe realizarea întocmai a ordinelor și dispozițiilor.

Deși această clasificare permite evidențierea unor stiluri de con-

ducere tipice, ea prezintă neajunsul de a fi schematică, simplificând destul de mult realitatea. De aici a apărut necesitatea realizării unei tipologii mai diversificate, astfel că stilul democratic a fost subdivizat în „democratic veritabil”, căruia realmente îi sînt proprii trăsăturile conducerii democratice, schițate mai sus, și în „pseudo-democratic”, caracterizat prin faptul că acea consultare și antrenare a membrilor colectivului au doar un aspect formal, în ultimă instanță șeful hotărînd și procedînd conform propriului punct de vedere.

Stilul autocratic a fost divizat și el în trei subtipuri: „strict autocratic”, caracterizat prin severitate și strictă conformitate cu principiile și regulile stabilite, „autocrat binevoitor”, care admite o anumită doză de nonconformism, și „autocratic incompetent” ale cărui principale trăsături sînt aroganța și inconstanța, aprecierea subordonaților avînd o mare încărcătură de subiectivitate, în raport de starea de spirit de moment a șefului.

Un alt neajuns îl constituie și faptul că cei care acceptă această tipologie au de multe ori tendința de a idealiza stilul democratic și de a-l denigra pe cel autoritar, neglijîndu-se faptul că, într-o anumită împrejurare, un anumit stil de conducere poate fi mai indicat și mai eficient decît altul. În sfîrșit, nu trebuie scăpat din vedere caracterul destul de artificial al acestei tipologii a stilurilor de conducere. Trăsăturile specifice fiecăruia din aceste stiluri și efectele lor asupra randamentului colectivului au fost evidențiate doar în condiții experimentale, în grupuri de copii în vîrstă de circa zece ani, conduse de adulți, care s-au comportat consecutiv pe baza unor „scenarii”, în conformitate cu specificul fiecăruia din cele trei stiluri de bază.

O altă tipologie evidențiază existența unui stil de conducere centralizat și a altuia descentralizat. Conducătorul care adoptă stilul centralizat are tendința de a concentra asupra sa întreaga activitate, cît și majoritatea atribuțiilor și sarcinilor. De regulă, acesta este tipul de șef supraaglomerat de probleme, care lucrează totdeauna sub tensiune, este în permanență în criză de timp și consumă o mare cantitate de energie. Din contră, conducătorul care adoptă stilul de lucru descentralizat practic din plin sistemul delegării de autoritate și de responsabilități, angrenează pe toți membrii colectivului, repartizîndu-le responsabilități și asigurîndu-le, în limitele necesare, independența de acțiune. El reține pentru sine atribuțiile și responsabilitățile de bază, asigurîndu-și astfel posibilitatea coordonării, îndrumării și controlării activității de ansamblu a colectivului și a fiecărui subordonat în parte. În majoritatea cazurilor, stilul de conducere descentralizat se dovedește a fi superior celui centralizat.

Una din tipologiile stilurilor de conducere, care are o anumită audiență și acceptare, este aceea care pornește de la două probleme majore cu care se confruntă orice conducător: preocuparea pentru realizarea sarcinilor profesionale și preocuparea față de oameni, față de relațiile din colectivul de muncă. Se conturează astfel un stil a cărui principală caracteristică o constituie preocuparea pentru realizarea sarcinilor profesionale (acordînd o mică atenție problemelor personale ale subordonaților și relațiilor dintre aceștia) și un alt stil a cărui trăsătură de bază o

reprezintă grija pentru bunele relații din colectiv și o mai mare îngăduință față de anumite neajunsuri din activitatea profesională. Uneori, delimitarea dintre aceste stiluri se face foarte tranșant, considerîndu-se că un cadru de conducere preocupat de realizarea integrală, calitativă și la timp a sarcinilor profesionale, inevitabil, manifestă o slabă preocupare față de oameni, de problemele și frămîntările lor. Fără îndoială, este un punct de vedere rigid, mecanicist. Nu este însă mai puțin adevărat că adoptarea unui stil de conducere optim — în care să se îmbine armonios preocupările pentru cele două aspecte — nu este ușor de realizat.

Pornindu-se de la raporturile semnificative ce se pot realiza între cele două categorii de preocupări ale cadrului de conducere (sarcinile profesionale și raporturile interumane), a fost schițată o paletă destul de variată de stiluri de conducere, astfel:

a) stilul caracterizat prin preocuparea maximă pentru realizarea sarcinilor profesionale și preocuparea minimă pentru oameni, considerîndu-se că personalul trebuie să se adapteze strict la solicitările activității, relațiile interpersonale fiind luate în considerație în măsura în care sînt implicate în transmiterea ordinelor și informațiilor;

b) stilul caracterizat prin interes minim pentru activitatea profesională și preocupare maximă pentru menținerea bunelor relații interumane și a unui climat convenabil pentru toți;

c) stilul caracterizat prin interes minim atît pentru problemele profesionale, cît și pentru cele ale subordonaților, șeful care adoptă un asemenea stil de conducere acționînd mai mult ca un transmitător de ordine și, de regulă, căutînd să arunce răspunderile asupra altora (despre un asemenea șef se afirmă că „este prezent fiind absent”);

d) stilul caracterizat prin preocuparea manifestată atît pentru problemele de serviciu, cît și pentru cele personale ale oamenilor pornește de la premisa că oamenii acționează mai bine cînd li se explică rațiunile pentru care trebuie să înșăptuiască un anumit lucru, cînd au o bună motivație pentru activitatea pe care o desfășoară;

e) stilul caracterizat prin preocupare maximă atît pentru sarcinile profesionale, cît și pentru relațiile interumane constituie stilul optimal, bazat pe munca colectivă, pe împlinirea armonioasă a intereselor instituției cu aspirațiile individuale.

Departate de a epuiza problematica defînirii și caracterizării stilurilor de conducere, prin cele cîteva tipologii prezentate mai sus s-a urmărit să se schițeze o imagine, fie și sumară, asupra direcțiilor de preocupare și a stadiului atins în acest domeniu.

Așa cum au remarcat unii autori, cu toate progresele realizate și în ciuda faptului că „s-a făcut o mare risipă de defînții ale stilului de conducere și chiar o mai mare risipă de măsurători operaționale ale noțiunilor în această sferă”, problematica stilului de conducere este departe de a fi pe deplin rezolvată. Uneori, chiar încercarea de a defînii stilurile de conducere — avem în vedere demersurile făcute în această direcție mai ales de cercetătorii occidentali — s-a dovedit a fi realmente irelevantă.

Prezentarea de mai sus a fost făcută și în ideea de a oferi un plan

de referință și câteva puncte de reper ce ar putea fi folosite pentru mai buna conturare a stilului de conducere al cadrelor noastre. Evident, toate acestea trebuie privite cu circumspecție și spirit critic. Acesta reprezintă un demers cu atât mai necesar, cu cât perfecționarea stilului de conducere constituie una din componentele principale ale ridicării calității și eficienței acestei activități la toate nivelurile și, totodată, una din căile prin care șefii și comandanții își sporesc prestigiul și autoritatea în fața subordonaților.

Evaluarea și autoevaluarea stilului de conducere al unui șef este, fără îndoială, o activitate dificilă și complexă, ea este impregnată de o însemnată încărcătură de relativitate și subiectivism. Nu o dată în cursul aplicării unor teste de apreciere a stilului de conducere am întâlnit situații în care șeful testat considera că îi este propriu stilul care îmbină într-un înalt grad preocuparea pentru realizarea sarcinilor de serviciu cu grija față de oameni, în timp ce șefii săi ierarhici apreciau că practică stilul caracterizat prin grijă maximă pentru relațiile interpersonale și interes scăzut pentru sarcini, în timp ce subordonații săi erau de părere că aplică stilul bazat pe preocupare maximă pentru sarcini și interes minim pentru oameni. Nu trebuie însă trasă de aici concluzia că nu ar fi posibilă o apreciere realistă a stilului de conducere, ci, că întotdeauna, când se fac astfel de evaluări, trebuie să avem în vedere o anumită marjă de relativitate.

Se constată, totodată, că un număr de cadre nu au o imagine destul de clară asupra stilului de conducere pe care îl practică, situație datorată, pe de o parte, faptului că și-au format acest stil pe baza experienței practice de zi cu zi, al unui șir de încercări personale și al prelucrării unor aspecte de la cadrele cu mai multă experiență în acest domeniu, deci nu într-un mod foarte sistematic și fundamentat teoretic-metodologic, iar pe de altă parte, datorită faptului că absorbiți de activitatea curentă și de multitudinea problemelor de rezolvat, nu au avut răgazul necesar de a reflecta aprofundat asupra acestei probleme. De aceea nu ar fi lipsit de interes, și probabil nici de efecte pozitive în planul activității practice, încercarea de a evidenția principalele coordonate ale stilului de conducere al fiecărui cadru, atât prin procedeul autoanalizei, cât și prin cel al aprecierii obiective-colective și de a le raporta la rezultatele practice. Pare a fi, de asemenea, utilă studierea caracteristicilor și trăsăturilor proprii stilului de muncă al cadrelor de conducere a căror competență și rezultate pozitive deosebite obținute sunt unanim recunoscute.

Desigur, ca și în alte laturi ale conducerii, nici în ceea ce privește stilul nu pot fi prescrise rețete și reguli imuabile, dar evidențierea și asimilarea experienței pozitive, sistematizarea și generalizarea acesteia ar putea fi de un real folos tuturor cadrelor, atât celor cu o anumită experiență, cât și — în mod deosebit — celor tinere, promovate în funcții de conducere.

Unele concluzii ce se desprind din cercetarea evenimentelor deosebite produse în anul 1975 în obiectivele economice

General-maior Emil MACRI

Într-un articol anterior^{*)}, reliefam unele neajunsuri din activitatea noastră și sarcinile ce ne revin pentru obținerea unei eficiențe sporite pe linia activității de prevenire. Fără a minimaliza rezultatele obținute între timp, trebuie să arătăm că în cursul anului 1975 s-au comis în continuare fapte intenționate, încălcări ale actelor normative, cazuri de nerespectare a normelor de protecția muncii sau de pază contra incendiilor, a instrucțiunilor de exploatare, întreținere și reparare a instalațiilor și utilajelor, neasigurarea siguranței circulației pe calea ferată etc., care s-au soldat cu producerea unor evenimente generatoare de însemnate pagube materiale și victime omenești.

Din cercetările efectuate, în cazul evenimentelor deosebite și în special asupra cauzelor ce le-au generat, rezultă că pe linia organizării și desfășurării muncii de securitate în obiectivele economice sînt încă unele deficiențe. Astfel, unii ofițeri nu au organizat în mod corespunzător munca de cunoaștere în profunzime a punctelor și locurilor vulnerabile din obiective, unde elemente rău intenționate, neglijente ori slab pregătite profesional ar putea provoca sau determina, prin acțiunile lor, evenimente și fenomene negative de natură a prejudicia economia națională. Acest aspect îmbracă forme diferite, în funcție de particularitățile obiectivelor, de vulnerabilitatea acestora și, în raport cu operațiunile ce se desfășoară în cadrul lor, bunurile ce se produc, materialele folosite pentru realizarea produselor.

De asemenea, mulți dintre ofițeri nu cunosc evenimentele petrecute anterior în obiective, locurile și mediile în care s-au produs, cauzele ce le-au generat, precum și persoanele ce s-au făcut vinovate în mod direct sau le-au favorizat, prin felul lor de comportare la locul de muncă. Nu este cunoscută în suficientă măsură cazuistica evenimentelor ce se pot produce într-o ramură economică sau în obiective economice cu același profil, în vederea luării celor mai corespunzătoare măsuri pentru prevenirea acestora.

De exemplu, ofițerii din cadrul Inspectoratului județean Brașov al Ministerului de Interne, care asigură contrainformativ sectorul transporturi feroviare din județ, nu au acordat suficientă atenție modului în care își îndeplinesc îndatoririle de serviciu lăcătușii de revizie din stațiile C.F.R. Gravitatea abaterilor de la obligațiile lor profesionale este demonstrată și de accidentul deosebit petrecut în ziua de 3 noiembrie 1975, între stațiile Predeal și Timișul de Sus, soldat cu moartea mai

*) „Securitatea” nr. 3 (31) — 1975, pag. 3.

multor persoane și înregistrarea unor pagube materiale importante. Cercetările au scos în evidență că evenimentul s-a produs datorită nerespectării instrucțiunilor de revizie a trenurilor, neverificării sistemelor de frână ale vagoanelor.

Un impediment al muncii de prevenire, rezultat cu pregnanță din cercetarea evenimentelor deosebite produse în cursul anului 1975, îl constituie și lipsa, uneori, a unei rețele informative competente, capabilă să cunoască și să discearnă gradul de pericol al unor fenomene, al nerespectării unor tehnologii de fabricație, încălcării normelor de tehnica securității muncii și de pază contra incendiilor etc. În multe situații, în care s-au produs evenimente deosebite, ofițerii de contrainformații în sectoarele economice au neglijat munca de asigurare informativă a obiectivelor, punctelor și locurilor vulnerabile. Astfel, în cazul exploziei de la linia I de sinteză a fabricii de amoniac din cadrul Combinatului de îngășăminte chimice Slobozia, produsă în ziua de 15 ianuarie 1975, s-a constatat că în cadrul obiectivului nu a fost creată o rețea informativă încă din perioada când acesta se afla în faza de construcție-montaj. Existența unei rețele ar fi putut semnala că în linia de sinteză a fost încorporat un tronson de oțel carbon în loc de oțel aliat, încălcându-se prin aceasta documentația tehnică de montaj. Prin producerea acestei explozii, s-au înregistrat unele pagube, la care se adaugă o producție nerealizată, pe timpul stagnării, de peste două milioane lei. Sau în cazul exploziei necomandate de la cariera Lespezi a Combinatului de lianți și azbociment Fieni, produsă în ziua de 24 iulie 1975. Analiza efectuată a arătat că ofițerul nu dispunea de o rețea eficientă, iar cea existentă nu era orientată să furnizeze informații despre încălcări ale legii, în situații dintre cele mai periculoase, cum ar fi exploziile masive. Cercetările au stabilit că la această carieră, de ani de zile, exploziile masive se făceau cu încălcarea flagrantă a legislației. De asemenea, în cazul explodării unei cisterne, tip C.F.R., încărcată cu propilenă, la rampa de încărcare a gazelor lichefiate din cadrul Combinatului petrochimic Brazi, eveniment produs în martie 1975 și soldat cu 5 morți, a rezultat că ofițerul nu a cunoscut că se utilizau cisterne construite din materiale ce nu corespundeau transportului propilenei. La același combinat, în cursul lunii noiembrie 1975, s-a mai produs o explozie, la instalația de solvenare a motorinei, fără ca organele noastre să fi putut preveni evenimentul. Concluzii asemănătoare s-au desprins și din cercetarea incendiului produs la o sondă a schelei de extracție Timișoara, soldat cu accidentarea a 6 persoane, dintre care una a decedat. Din verificări a reieșit că ofițerul care deservea obiectivul nu a cunoscut faptul că operațiile dificile de la sondă erau executate de persoane fără experiență și în lipsa asistenței tehnice de specialitate.

Cercetările în cazul unor evenimente deosebite produse în anul 1975 au mai scos în evidență că la neprevenirea acestora au contribuit și deficiențele existente în crearea unei rețele informative specializate, de contrainformații în sectoarele economice, care să se deosebească de rețeaua altor linii de muncă.

Deși se știe că instruirea rețelei informative din obiective trebuie să se facă în raport de sarcinile date în competența organelor de contrainformații în sectoarele economice, în scopul obținerii de materiale care

să poată conduce la prevenirea unor evenimente și înlăturarea stărilor de pericol ori a oricăror fapte de natură a aduce atingere securității statului sau economiei naționale, nu toți ofițerii acordă atenția cuvenită acestei cerințe. Numai așa se explică numărul redus al surselor de informare din unitățile economice din județul Buzău, cit și insuficiența lor instruire pe probleme specifice activității organelor noastre, ceea ce creează în prezent mari greutateți în elucidarea cazului suspect de diversiune produs în ziua de 31 martie 1975 pe raza comunei Vadul Pașii. Evenimentul a constat în montarea pe firul drept al liniei ferate a unui dispozitiv, în scopul producerii deraierii trenului, dispozitiv special confecționat în acest scop, prin asamblarea cu sudură a unor corpuri metalice, sub formă de sabot, prins de șină cu un șurub. Datorită greutății trenului, sudura a cedat și dispozitivul a fost aruncat de pe linie, dar, după trecerea trenului, bucățile dispozitivului dezmembrat au fost din nou așezate pe șină. Cu toate cercetările întreprinse, până acum nu s-au obținut informații din care să rezulte unde a fost confecționat dispozitivul respectiv, cum a fost transportat la locul faptei și montat pe șină, precum și alte date care să conducă la identificarea infractorului.

În cazul incendiului produs la stația de îmbuteliere aragaz din cadrul Întreprinderii pentru livrarea produselor petroliere Timișoara, produs în ziua de 2 octombrie 1975 și soldat cu accidentarea gravă a 17 persoane, dintre care 10 au decedat, analizele au stabilit că rețeaua informativă din obiectiv nu a fost instruită să sesizeze deficiențele în descărcarea vagoanelor și încărcarea rezervoarelor de butan.

Pe linia exploatării operative a informațiilor furnizate de rețea și a clarificării acestora, conform competenței ce o avem, o deficiență gravă în activitatea aparatului de contrainformații în sectoarele economice constă în faptul că, după producerea unor evenimente, nu se intensifică verificările pe linie informativă și nu se analizează în ansamblu situația din obiectivul respectiv, pentru ca, pe baza tuturor datelor și concluziilor ce se desprind, să se stabilească cu certitudine dacă producerea evenimentului nu este rezultatul unor acțiuni intenționate. Nu se fac verificări operative pentru a concluziona cu certitudine dacă distrugerile de utilaje sau calitatea necorespunzătoare a unor bunuri — îndeosebi a celor destinate exportului — nu sînt urmarea unor acțiuni de sabotaj, diversiune sau subminare a economiei naționale.

Unii ofițeri, deși primesc informații incomplete, nu trec urgent la verificarea și completarea lor, apreciindu-le izolat de situația generală și din această cauză nu sînt în măsură să-și formeze o imagine reală asupra pericolului situației semnalate și a eventualelor legături cu alte stări de pericol sau fenomene negative. Din această cauză, aparatul de contrainformații în sectoarele economice are în lucru în prezent un număr mare de dosare de urmărire informativă cu elemente suspecte de diversiune, sabotaj sau subminare a economiei naționale, multe cu autori necunoscuți, începute în urma producerii unor evenimente ori apariției unor fenomene negative, dosare în care nu întotdeauna activitatea este bine orientată asupra identificării persoanelor vinovate și a stabilirii mobilului ce le-a determinat acțiunile. În multe cazuri ne limităm la concluziile comisiilor tehnice ce au cercetat evenimentul, fără a face legătura cu persoanele implicate în producerea acestuia.

S-au înregistrat deficiențe și pe linia conlucrării securitate-miliție. Așa, de exemplu, nu în toate unitățile s-a efectuat o conlucrare eficientă între cele două organe pentru realizarea unei cunoașteri a situațiilor din obiective. De pildă, în cazul exploziei necomandate de la cariera Lespezi, s-a constatat că nu s-a cooperat în vederea cunoașterii informative a angajaților combinatului ce figurau cu antecedente penale.

De asemenea, cooperarea cu serviciul transporturi din Inspectoratul General al Miliției și cu miliția T.F. nu a avut întotdeauna un caracter organizat și orientat cu precădere spre prevenirea producerii unor evenimente în ramura transporturilor, îndeosebi pe calea ferată. S-au semnalat și situații în care cercetarea unor evenimente s-a făcut paralel de organele de securitate și miliție, irosindu-se importante forțe umane și timp, în loc să se facă în mod operativ delimitarea competențelor.

Nu în suficientă măsură s-a realizat conlucrarea cu unele instituții din afara ministerului, care participă, de regulă, la cercetarea unor evenimente (Inspectoratul general de stat pentru controlul calității produselor, Inspectoria de stat pentru protecția muncii, Inspectoria pentru cazane, recipienți sub presiune și instalații de ridicat etc.), în vederea îmbunătățirii schimbului de informații și luării unor măsuri comune care să asigure creșterea eficienței activității de prevenire.

★

În scopul îmbunătățirii activității de prevenire a producerii unor evenimente, a înlăturării stărilor de pericol și pentru a putea realiza cercetarea unor cazuri la un nivel calitativ superior, este necesar ca aparatul de contrainformații în sectoarele economice să întreprindă unele măsuri, cum ar fi: perfecționarea activității de organizare și desfășurare a muncii de securitate în obiective; ridicarea la un nivel calitativ superior a muncii de cunoaștere informativă a obiectivelor, punctelor și locurilor vulnerabile, în întreaga lor complexitate; crearea unei rețele specializate pe profilul muncii de contrainformații în sectoarele economice; instruirea acestora să capete un caracter concret, corespunzător sectorului în care își desfășoară activitatea (cercetare, proiectare, construcții, pe întregul flux tehnologic, C.T.C. etc.); mai multă receptivitate față de informațiile ce se obțin, discernământ în selectarea lor și operativitate în verificare și exploatare; sporirea fermității și combativității față de oricare persoană ce ar încerca să prejudicieze avuția națională; îmbunătățirea cooperării cu celelalte organe ale Ministerului de Interne și cu alte organe din afara ministerului, atât pentru realizarea unei cit mai eficiente munci de prevenire, cât și în timpul cercetării unor evenimente; intensificarea activității de verificare pe linie informativă a cauzelor generatoare de evenimente și a activității persoanelor ce se fac vinovate, concomitent cu efectuarea cercetărilor la fața locului.

Șefii de toate treptele trebuie să pună un accent mai mare pe activitatea de pregătire a subordonaților, pe exercitarea unui control mai riguros asupra modului cum aceștia execută misiunile încredințate, pe intervenirea în mod operativ cu indicații pentru îmbunătățirea muncii de contrainformații economice, în vederea realizării sarcinii principale ce stă în fața acestui aparat: prevenirea producerii oricăror evenimente sau a altor acțiuni de natură a leza economia națională.



La început de sezon estival

Este știut că, an de an, numărul de turiști străini care ne vizitează țara crește tot mai mult. Marea majoritate a acestora, se înțelege, vin în România cu cele mai bune intenții. Sint însă și persoane care ne trec „pragul” cu scopuri ostile, de a culege date și informații cu caracter secret, de a selecționa și studia elemente pretabile recrutării, de a realiza unele legături cu agenți ai unor servicii de informații străine etc. În vederea realizării unui schimb de experiență interjudețean în problema supravegherii informative a străinilor, ne-am adresat tovarășului locotenent-colonel Constantin Rangu, șeful securității Inspectoratului județean Suceava.

Județul Suceava, cunoscut ca zonă turistică frecvent vizitată de persoane din țară și străinătate, ridică probleme specifice pentru munca aparatului de securitate. În acest context, vă rugăm să arătați modul în care ați trecut la executarea sarcinilor ordonate de conducerea ministerului.

Țara de Sus — Bucovina —, zonă geografică cu frumuseți de legendă, folclor și etnografie de un pitoresc deosebit, cu vestigii istorice și monumente de valoare mondială, atestând trecutul și continuitatea poporului român pe aceste meleaguri, atrage an de an tot mai numeroși turiști, mulți dintre aceștia de pe cele mai îndepărtate meridiane și paralele ale Terrei. Cadrul de basm conferit de natură și mina omului, la care se adaugă tradiționala ospitalitate bucovineană, au făcut ca județul Suceava să fie vizitat, în anul 1975, de circa 55 000 turiști străini. Datorită renumelui pe care și l-a câștigat județul, Federația Internațională a Ziaristilor și Scriitorilor de Turism (F.I.J.E.T.) a conferit Sucevei, în anul 1976, dis-

tinția „Mărul de aur”. Ca atare, în acest an ne așteptăm la un număr sporit de vizitatori.

Unele particularități demografice și geografice, existența unei industrii diversificate, cit și ansamblul situației operative de pe raza județului au solicitat, în fiecare an, luarea unor temeinice măsuri pregătitoare, care să ne permită executarea întocmai a prevederilor Ordinului nr. 00444/1974 al ministrului de interne. Încă din noiembrie 1975, am analizat situația informativă. Pe baza datelor concrete am stabilit termenii și responsabilități, vizând studiul și analiza informațiilor, realizarea selecției și punerea imediat în lucru, pe profil de muncă, a acelor din care rezultau aspecte de interes operativ. Da-

tele obținute în ultimii ani, cu deosebire în 1975, demonstrează convingător preocupările spionajului străin în zona noastră de responsabilitate. Astfel, urmărirea prin măsuri complexe a unui diplomat-spion din cadrul unei ambasade occidentale, venit în iunie 1975 în „vizită” turistică la Suceava, a dus la stabilirea unei legături (o persoană din București, sosită cu ceva timp înaintea diplomatului în Suceava și aflată în atenția unei direcții centrale). Legătura contactată era cazată într-un cartier al municipiului. Diplomatul, simu-lind interes pentru pitorescul împrejurimilor, a făcut cu mașina o recunoaștere a locului, după care, în postură de pieton, controlându-se minuțios, la o oră târzie din noapte, s-a dus la locuința obiectivului, realizând contactarea. Analiza acestui caz, cit

și studiul efectuat în timp asupra comportării altor diplomați-spioni evidențiază faptul că județul nostru îi atrage în alte scopuri decât cele declarate. Unii diplomați au vizitat nordul Bucovinei de 2—3 ori pe an, repetind vizitele cam în aceeași perioadă. Concluzia operativă desprinsă de noi este că respectivii folosesc afluența turistică pentru realizarea de contacte cu rețeaua, în condiții de conspirativitate, cât și în scopul culegerii de informații din această zonă. Într-un alt caz, „Bursierul”, doctorand străin, aflat în zona noastră pentru „studii” folclorice, culege, de fapt, informații ce interesează un serviciu de spionaj. Periodic, „Bursierul” este contactat de diplomați ai ambasadei țării sale, în condiții suspecte ori se deplasează la București sub diverse pretexte, aparent plauzibile.

Pornind de la studiul și aprecierea datelor, de la analiza situației operative, ce măsuri a întreprins conducerea inspectoratului la început de sezon estival?

În pregătirea noului sezon turistic, conducerea inspectoratului a stabilit măsuri adecvate care, în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 00444/1974 și nr. 008618/1975, să conducă la ridicarea calității muncii, la lărgirea sferei de cuprindere informativă, la cunoașterea și realizarea prevenirii.

Astfel, în planul de măsuri elaborat, aprobat și completat cu noile măsuri ordonate de conducerea ministerului la 29 aprilie a.c., a fost inclusă o gamă largă de activități informativ-operative, măsuri care să conducă la folosirea judicioasă, diferențiată și pe profil a întregului potențial informativ de securitate și miliție, a tuturor posibilităților celor două organe în supravegherea străinilor. Concomitent, au fost stabilite sarcini pe linia apărării obiectivelor în care se concentrează secrete de stat, în ve-

derea prevenirii scurgerii acestora, cât și măsuri de protecție și prevenire în zona obiectivelor speciale.

Organizarea muncii cu rețeaua (completarea acesteia prin noi recrutări pentru cuprinderea tuturor locurilor și mediilor frecventate de străini, realizarea unor sisteme operative eficiente de primire a informațiilor în timp util) a fost o altă sarcină majoră inclusă în planul de măsuri. De asemenea, conform celor convenite cu Inspectoratul județean Constanța, pe baza sistemului de legătură aprobat de conducerea Direcției de contraspionaj, compartimentele informative au selectat rețeaua ce urmează a se deplasa pe litoral în sezonul estival în interes de serviciu sau turistic, trecând la instruirea diferențiată a acesteia, atât cu privire la sarcini, cât și a modalităților de transmitere a informațiilor.

Pe baza experienței acumulate în anii anteriori, a rezultatelor bune dar și a unor deficiențe constatate pe fluxul informațional, în acest an am organizat un număr sporit de rezidențe (în punctele turistice și în alte locuri cu afluență mare de străini), conduse nemijlocit de ofițeri din rezerva aparatului nostru. În localități ca Putna, Voroneț, Sucevița, Moldovița și altele, în afara rețelei pe profil, în legătura ofițerilor rezerviști vor fi predate pentru sezonul turistic și alte surse din rindul ghizilor, persoane care prin atribuții au posibilitatea intrării în contact cu vizitatori străini. Această măsură va conduce la posibilitatea ca sursa să ne semnaleze imediat date de interes operativ. Ofițerii rezerviști, în special cei din unele complexe hoteliere din municipiul Suceava, vor fi angrenați la realizarea și a altor sarcini, cum ar fi folosirea mijloacelor speciale. De asemenea, sistemele stabilite cu ofițerii rezerviști din teritoriu, posibilitățile

V-am ruga să vă referiți la măsurile întreprinse pe linia analizării informațiilor, selecționării și includerii în supravegherea ori urmărirea informativă a persoanelor suspecte pe profil de contraspionaj.

La unele aspecte m-am referit deja pe parcursul discuției noastre. Aș vrea să precizez că întreaga muncă de contraspionaj desfășurată la Suceava a făcut obiectul unui control de fond. Desprinzând cuvenitele concluzii, am trecut la revederea întregii baze a compartimentului și realizarea unei noi selecții, cu stricta respectare a profilului și includerea în preocupare a acelor categorii de ele-

Cum acționați pe linia pregătirii contrainformative a populației?

În planul privind activitățile de propagandă în rindul populației, pen-

posturilor de miliție, iar în cazuri urgente, convorbirile telefonice codificate cu sediul inspectoratului, cât și celelalte măsuri amintite vor conduce, după părerea noastră, la optimizarea muncii informative, la o mai mare operativitate în exploatarea datelor semnalate de rețea. Având în vedere experiența lor în munca informativă, ofițerii rezerviști vor concura la selectarea cazurilor suspecte pe profil, la studierea unor străini ce ne stau în atenție, la verificarea rețelei date în legătură.

Am luat măsuri corespunzătoare, se înțelege, de a preveni infiltrarea în rindurile personalului de deservire, ce urmează a fi detașat pe litoral ori de a fi angajat în noi obiective, a unor elemente cunoscute cu intenții de evaziune sau de legături suspecte cu străinii etc. Verificarea și avizarea personalului de deservire au fost extinse la întreaga rețea O.J.T., pentru descoperirea și înlăturarea — cu avizul organului județean de partid — a celor necorespunzători.

mente care în mod real se află ori pot constitui obiect al interesului serviciilor de spionaj. Am revăzut și completat cu noile indicații planul de căutare a informațiilor, am trecut la reinstruirea aparatului. Am luat măsuri de orientare — în raport cu profilul specific — a ofițerilor celorlalte compartimente. De asemenea, în părțile care le revin, legat de urmărirea străinilor, am reorientat subofițerii posturilor de miliție.

tru anul 1976, ne-am propus măsuri diversificate, care să ducă la realiza-

rea prevenirii comiterii de infracțiuni, la educarea populației în spiritul vigilenței și combativității față de tot ceea ce poate aduce atingere valorilor materiale și morale, la apărarea acestora.

În spiritul documentelor de partid, a ordinelor Comandantului nostru Suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu sprijinul și sub îndrumarea permanentă a Comitetului județean Suceava al P.C.R., am realizat până în prezent o gamă largă de acțiuni, pe care le-am diversificat și adaptat la specificul zonelor și structura participanților. În principal, am pus accent pe explicarea actelor normative care stipulează apărarea secretului de stat și relațiile cu străinii. În mediul industrial, am exemplificat încălcările de la legislație cu fapte concrete constatate în urma controalelor, explicând consecințele care decurg din asemenea fapte, cât și măsurile legale

care au fost luate. În zona de frontieră, prelucrarea s-a îmbinat cu explicarea reglementărilor legale privind paza și apărarea frontierei de stat, pericolele care pot să apară, cât și necesitatea creșterii vigilenței revoluționare — ca îndatorire patriotică de prim rang.

În localitățile în care există concentrări de elemente sectante ostile și unde avem date privind multitudinea unor legături cu persoane ori centre cultice din exterior, prelucrarea actelor normative a fost îmbinată cu explicarea caracterului retrograd și nociv al activității sectante, a pericolelor care le incumbă legăturile pe această linie cu exteriorul.

Prelucrările s-au realizat de cadre competente, bine pregătite și au avut efectul pozitiv scontat. Primirea unor semnalări verbale de la cetățeni ori a unor scrisori cu asemenea conținut constituie dovezi elocvente.

Ce ne puteți spune despre măsurile pe care le-ați întreprins pe linia prevenirii comiterii unor acte teroriste?

Prevenirea comiterii de acte teroriste din partea unor aderenți ai grupărilor extremiste străine (executarea în condițiile specifice ale județului nostru a prevederilor Ordinului nr. 000650/1975) este o altă direcție care ne stă în atenție. Am prevăzut și realizat măsuri eficiente de sesizare imediată a prezenței principalelor categorii de străini care solicită cazare la hoteluri, ceea ce ne permite folosirea mijloacelor speciale din primul moment, cât și luarea altor măsuri care se impun raportate la particularitățile fiecărui caz.

Pe aceeași linie se înscrie și măsura avizării personalului de deservire care intră în contact cu străinii, în urma unor verificări temeinice, măsură menită să conducă la prevenirea unor acțiuni ostile sau infracționale din partea acestora în contact cu cetățenii străini. Din ordinul to-

varășului inspector șef, în mod diferențiat și în părțile care interesează, prevederile planului au fost prelucrate cu întregul aparat de securitate și miliție, ceea ce concurează la mai buna antrenare a cadrelor, la folosirea în mai mare măsură a posibilităților posturilor de miliție, a sectoriștilor din orașe, a cadrelor de la circulație.

Considerăm că prin executarea întocmai a ordinelor în vigoare, a prevederilor propriului plan, exercitarea unui control mai eficient în teren și orientarea permanentă a aparatului, perfecționând continuu metodele și mijloacele de muncă, vom realiza o eficiență sporită a activității de supraveghere a străinilor, a fenomenelor ce pot afecta securitatea statului.

Convorbire consemnată de
câpitan Vasile MIHAILA

Activitatea de propagandă în prevenirea evenimentelor de cale ferată

În prezentul articol ne propunem să prezentăm, în scopul unui schimb de experiență, o formă de prevenire — utilizată în activitatea de contrainformații în sectorul transporturi feroviare din județul Vaslui — care a dat rezultate bune, reducând în mod considerabil numărul de evenimente.

La conceperea și punerea în aplicare a acestei activități preventive, am pornit de la unele considerente generale — vulnerabilitatea deosebită a căilor ferate — dar mai ales de la unele constatări rezultate în urma analizării situației concrete din județul nostru.

Un aspect demn de reținut îl constituie dezvoltarea deosebită a transporturilor feroviare în ultimii ani, pe raza județului, linia ferată ajungând acum pentru prima oară în unele comune și sate. În prezent, există în județul Vaslui peste 250 km cale ferată (din care 108 pe magistrala nr. 6), 19 stații (din care 4 noduri de cale ferată) și un mare număr de linii industriale. Au fost centralizate electrodinamic stațiile Vaslui și Birlad, s-a deschis punctul feroviar de frontieră Fălciu-Prut-U.R.S.S., se lucrează la dublarea, centralizarea electrodinamică și sistematizarea rețelei de cale ferată de pe magistrala nr. 6. În raport cu creșterea ponderii și totodată a vulnerabilității acestui sector, au fost luate desigur măsuri pentru intensificarea muncii informativ-operative, în scopul prevenirii, descoperirii și lichidării unor acțiuni dușmănoase și a altor cauze și stări de pericol pentru siguranța circulației și economia națională.

Cu toate că nu s-au înregistrat pagube materiale deosebite și victime, numărul și consecințele cu care se puteau solda evenimentele respective au determinat conducerea inspectoratului să efectueze o analiză a cauzelor și condițiilor care le-au generat, luându-se totodată măsuri corespunzătoare pentru clarificarea operativă a cazurilor în lucru și prevenirea unor noi evenimente. S-a ajuns astfel ca în prezent să nu avem cazuri cu autori neidentificați, iar numărul evenimentelor să scadă considerabil de la an la an.

Din analiza efectuată rezulta că frecvența evenimentelor produse ca urmare a intervenției unor persoane era mai mare primăvara și vara — în perioadele când copiii erau în vacanță. Cercetându-se mai atent, s-a ajuns la constatarea că, într-adevăr, majoritatea evenimentelor cu autori necunoscuți pe care le cercetasem fuseseră provocate de minori nesupravegheați care, jucându-se, au produs evenimente prin așezarea unor corpuri străine pe linie, introducerea de nisip în cutiile de ungere la vagoane, manipularea sau degradarea unor instalații etc.

Cum însă evenimentele respective ar fi putut fi și opera unor elemente ostile, se trecuse în mod natural, de fiecare dată, la o muncă asiduă, de săptămîni și chiar luni de zile, mobilizîndu-se forțe și mijloace tehnice etc. Toate acestea pentru ca în final să se stabilească în mod clar că fusese vorba de joaca unor copii, care de cele mai multe ori nici nu bănuiau ce consecințe ar fi putut avea acțiunile lor.

Semnificativ, în acest sens, este cazul petrecut cu cîțiva ani în urmă, în stația C.F.R. Epureni, unde locomotiva unui tren de marfă a surprins un cupon de șină pe linia a patra, deraiind trei osii. Intrucît linia respectivă era foarte rar folosită, iar despre gararea trenului cunoștea un număr restrîns de persoane, s-a tras concluzia că acel corp străin a fost pus de cineva intenționat, pentru a produce un eveniment. Ipoteza era susținută și de faptul că în stația respectivă erau mai multe vagoane-dormitor ale șantierului de reparații și că exista o stare de nemulțumire în rîndul unor muncitori cu privire la retribuire. Ideea aceasta a fost întărită ulterior, cînd șantierul s-a mutat pe secția Crasna-Huși și cînd, chiar în apropierea stației Crețești, a fost deraiată locomotiva unui tren de persoane, prin punerea unor eclise pe linie. Existînd suspiciunea unor evenimente suspecte de diversiune, s-a intensificat activitatea de cercetare în cadrul dosarului de urmărire informativă. La scurt timp de la producerea evenimentului au fost stabiliți autorii, în persoana unor minori.

Mai concret, în cazul din stația Epureni, copiii, jucîndu-se pe lângă calea ferată, au găsit un cupon dintr-un capăt de șină pe care l-au așezat orizontal pe firul drept al liniei, după care au început să lovească în el cu pietre. Cînd au observat că vine trenul, s-au ascuns, așteptînd să vadă „ce se va întîmpla“. În cazul celălalt, de la stația Crețești, doi minori, care se aflau cu vitele la pîscut, au găsit o eclisă (material de cale ferată folosit la legarea a două cupoane de șină), pe care au așezat-o în rostul de dilatație, „să vadă dacă trenul se hurducă“.

Iată și un al treilea caz semnificativ, petrecut la data de 10 noiembrie 1973, în apropierea semnalului de intrare în stația Huși. În fața unui tren de persoane au fost puse pietre pe firul interior al liniei — aflată în curbă sub 180°, pe o distanță de 40 m. Evenimentul a fost prevenit în ultimul moment de mecanicul locomotivei. Autorii au fost identificați, erau tot minori, care au relatat că au făcut fapta respectivă „pentru a vedea cum sar scînteii, atunci cînd sint lovite pietrele de roțile trenului“. În același loc, au fost puse, în august 1974, mai multe bucăți din fier de către alți trei minori, care au relatat ulterior că intenționau să-și facă cuțite și „nu aveau cum lăși bucățile de fier respective“.

În cursul anului 1974, frecvența acestor evenimente produse de copii — dar care s-ar fi putut solda cu pagube însemnate — ajunseseră uneori de patru-cinci pe lună. Se impunea deci luarea unor măsuri mai

eficiente de prevenire. În acest sens, cu aprobarea Comitetului județean de partid Vaslui, s-a întocmit un material documentar ce a fost difuzat și prelucrat în luna martie 1975, în școli și la căminele culturale din județ.

Ne-am dat seama de la bun început că această acțiune de propagandă era „un cuțit cu două tăișuri“, în sensul că se putea ajunge la scopul prevăzut — prevenirea —, dar tot atît de bine se putea ajunge și la o intensificare a producerii unor astfel de evenimente, dînd idei.

Pentru a obține rezultatul scontat — prevenirea — s-a analizat deci foarte atent conținutul acestui material întocmit, s-a stabilit cadrul în care se va realiza prelucrarea, cine o va face, cum anume.

Sub aspectul conținutului materialului, s-a pornit de la ideea expunerii în fața tinerilor a unor date interesante, atrăgătoare, necunoscute de ei, referitoare la istoricul drumului de fier, la dificultățile întîmpinate de geniul uman pentru a ajunge la perfecționările și comoditatea călătoriilor moderne, s-au arătat avantajele considerabile ale acestui mijloc de transport, s-au dat date concrete referitoare la istoricul drumului de fier vasluian, la eforturile partidului și statului nostru pentru dezvoltarea și modernizarea căilor ferate române, toate acestea pentru a trezi mîndria și datoria patriotică a fiecărui tînar de a contribui la apărarea conștiință a drumului de fier. Totodată, au fost popularizate și o serie de acte normative care ocrotesc acest bun din patrimoniul național și îi sancționează pe cei care-i aduc atingere, dîndu-se în acest sens și exemple concrete.

La obținerea rezultatului final considerăm însă că s-a ajuns nu numai datorită materialului întocmit, ci și a modului în care s-a efectuat prelucrarea lui, în sensul că aceasta s-a făcut în adunări cu tineretul, de către cadre didactice competente și simpatizate de copii — care au fost instruite inițial individual foarte atent — și care au dat exemple de pe plan local (acolo unde a fost cazul), fără a se preciza însă mijloacele și metodele folosite.

În urma acestei activități nu spectaculoase, dar făcută cu atenție și perseverență, rezultatele obținute au fost chiar mai bune decît ne așteptam.

De pildă, dacă anterior acestei acțiuni înregistram, așa cum am arătat, pînă la 4—5 evenimente pe lună provocate de copii, în cursul anului 1975 a fost un singur eveniment, iar în acest an, pînă în prezent, nu am înregistrat nici unul.

Asemenea măsuri de prevenire considerăm că ar putea fi folosite și în alte împrejurări și locuri, condiția fiind ca întotdeauna să se procedeze cu tact și numai după o atentă cunoaștere și analizare a stării reale, pentru a nu se ajunge la consecințe contrare celor preconizate.

Maior Vasile APRODU

PARTICULARITĂȚI ALE INSTRUIRII ȘI EDUCĂRII REȚELEI INFORMATIVE DIN RÎNDUL TINERETULUI STUDIOS

După cum se știe, Ordinul nr. 000700/1975 stabilește cadrul în care trebuie să se acționeze, coordonatele, exigențele și consecințele proceselor de educare, instruire, dirijare și verificare a rețelei informative. Prevederile ordinului sînt o călăuză prețioasă în orientarea lucrătorilor de informații, ele trebuind aplicate însă în mod judicios și diferențiat, în funcție de temperamentul și caracterul persoanei respective, de trăsăturile sale sociopsihologice, de particularitățile mediului din care provine și în care lucrează ca sursă a organelor de securitate. În rîndurile care urmează ne vom referi la cîteva probleme pe care le ridică rețeaua informativă din rîndul tineretului studios.

Educarea unei astfel de rețele constituie, firește, un proces continuu, insistent și chibzuit de apropiere a persoanei fiecărui colaborator, de formare a unor calități utile muncii de securitate. Totodată, ofițerul contribuie la cultivarea sentimentelor patriotice ale colaboratorilor, stimulează respectul și interesul acestora față de sarcinile ce li se încredințează. După opinia noastră, un obiectiv important al educării rețelei informative din rîndul tineretului studios trebuie să-l reprezinte în primul rînd loialitatea și asigurarea păstrării în secret a colaborării cu organele de securitate. Este necesar să se pună

accentul pe un astfel de obiectiv, deoarece, așa cum a rezultat din unele cazuri, tînărul nu este suficient de maturizat politic, are o experiență de viață limitată, este ușor influențabil și, în anumite condiții, ar putea fi atras în sfera unor influențe nefaste. De asemenea, majoritatea tinerilor și îndeosebi cei din învățămîntul general obligatoriu și liceal sînt încă dominați de autoritatea părinților și, aflîndu-se în dependența acestora, sînt tentați să le facă destăinuiri referitoare la preocupările lor, inclusiv la colaborarea cu organele de securitate. În mod concret, procesul educativ se impune a fi o activitate desfășurată într-o formă cît mai firească, adecvată persoanei fiecărui informator sau colaborator. Tinerelor surse de informare trebuie să li se respecte personalitatea, atribut care la vîrsta lor se manifestă cu multă putere. În cadrul legăturii ce se realizează cu tinerii din rețea trebuie să se creeze un asemenea climat încît să i se ofere posibilitatea să se destăinuie asupra preocupărilor pe care le are, relațiilor, frămîntărilor, „decepțiilor” — frecvente la această vîrstă —, eventualelor neajunsuri și greutăți pe care le întîmpină. Pe cît posibil, să se găsească întotdeauna timp pentru asemenea destăinuiri. Acestea, corobo-

rate cu constatările pe care ofițerul le va face prin alte surse cu privire la activitatea școlară, politică și socială, în general, îi vor oferi posibilitatea de a cunoaște pe fiecare colaborator în parte, cu trăsăturile specifice personalității lui. În plus, solitudinea manifestată față de tînărul informator sau colaborator îl va apropia pe acesta de ofițer. Toate acestea îi vor spori încrederea în ofițer, față de care se va simți moral obligat de a-i urma sfaturile și, în ultimă analiză, de a executa sarcinile ce-i vor fi trasate. Ceea ce demonstrează și exemplul următor: Colaboratorul „Ulea Victor”, student din Iași, un tînăr cu înclinații pentru munca informativă, dar insuficient de maturizat și de convins de capacitățile sale informative, a arătat la început anumite rezerve, în discuțiile cu ofițerul. Totuși, prin sarcinile trasate chibzuit și gradat, colaboratorul a dat curînd rezultate în munca de informații. El a prezentat materiale de interes operativ, fapt ce i-a fost relevat de fiecare dată cu prilejul întîlnirilor. Pe această bază, în discuțiile purtate la întîlniri, i s-a cultivat încrederea în posibilitățile sale de a colabora cu noi și în necesitatea de a persevera pentru a le valorifica. Se înțelege, discuțiile purtate cu el au fost bine documentate, argumentate, susținute cu exemple sugestive. În urma acestui proces educațional și de instruire susținut, colaboratorul a devenit conștient de dimensiunile reale ale posibilităților sale, i s-a format pasiunea pentru culegerea de informații, a depus tot mai mult interes în cadrul colaborării.

Educarea rețelei informative din rîndul tineretului studios se realizează, desigur, și în procesul instruirii acesteia, care trebuie să fie astfel organizată încît sarcinile ce-i sînt trasate să fie întotdeauna explicate, motivată necesitatea realizării lor, evidențiată pericolozitatea faptelor și

a activităților a căror depistare se urmărește, caracterul umanist și preventiv al activității pe care o desfășoară. Asupra modului în care trebuie să procedeze pentru executarea sarcinilor va fi consultat și informatorul sau colaboratorul, făcîndu-i astfel dovada respectului și încrederii ce i se acordă.

Instruirea informatorilor și colaboratorilor din rîndul tineretului studios prezintă anumite particularități. Dacă, în general, se recomandă ca rețelei informative să i se traseze sarcini concrete, antrenante și ofensive, însoțite de precizarea conduitei pentru rezolvarea lor, cu atît mai mult acest lucru este necesar în munca cu rețeaua în speță. Experiența lor de viață, pregătirea lor de ordin politic, maturitatea și posibilitatea de a discerne faptele fiind încă reduse, obligă imperios la formularea unor sarcini precise, concrete, mobilizatoare, însoțite fără îndoială de explicații și de stabilirea cu deosebită claritate a conduitei. Sînt cunoscute înclinațiile tinerilor pentru fantezie și amplificare a unor aspecte ca și dorința de a se face remarcăți. De asemenea, sînt cunoscute curiozitatea și nerăbdarea pe care le manifestă aceștia în a pătrunde și cunoaște în esență faptele și evenimentele cu care se confruntă. Toate acestea motivează necesitatea precizării de fiecare dată și în mod cît mai rațional, în funcție de situația concretă, a conduitei, în vederea rezolvării sarcinilor încredințate. În caz contrar, tînărul informator sau colaborator poate deveni, chiar independent de voința sa, inutil pentru noi sau, mai mult, să cadă sub influența persoanelor urmărite. El va aborda fără discernămint, fără simțul proporțiilor, sarcinile primite și, încercînd să se edifice cît mai repede asupra unor fapte sau evenimente, să pătrundă în esența lor, se va pripiti, va forța nota

firescului cu consecințe negative neașteptate.

Următorul exemplu este, credem, concludent: Informatorul „Moldoveanu Niki”, student din Iași, avea bune rezultate în cadrul colaborării, furnizând materiale de interes operativ. Ofițerul avea convingerea deplină sincerității și atașamentului informatorului față de organele de securitate și a lipsei oricăror reticente în activitatea acestuia. Ca urmare, a slăbit preocuparea pentru educarea informatorului, întâlnirile s-au formalizat dreptat, limitându-se la probleme de ordin strict profesional. Consecința acestei munci de suprafață nu a întârziat să apară. Deși informatorul furniza în continuare materiale de interes operativ, la un moment dat o altă sursă ni l-a semnalat ca făcând parte din anturajul apropiat al unui element dușmănos, care

incerca să cultive idei legionare la tinerii cu care venea în contact. Nu rezulta că informatorul nostru să fi împărtășit concepțiile elementului respectiv, dar nici nu ne informase despre el. În aceste condiții, s-a purtat cu informatorul în mod abil o discuție despre persoanele din anturaj, cu care ocazie el ne-a destăinuit și date cu privire la poziția și activitatea dușmănoasă a elementului ce interesa, furnizând detalii care confirmau informații anterioare. Întrebat de ce nu a adus la cunoștință în timp util datele respective, a motivat senin că, în urma instructajului primit de la ofițer, a înțeles că... trebuia să semnaleze numai aspecte legate de activitatea colegilor săi de facultate!

În instruirea acestei rețele informative un loc important trebuie să-l ocupe și pregătirea pentru a acționa

direct în vederea preîntâmpinării, în mod efectiv, în rîndul tineretului studios a unor eventuale acțiuni turbulente, cit și a altor fapte periculoase. Personal sau apelînd la sprijinul unor colegi raționali, informatorul sau colaboratorul va trebui să facă tot ce este posibil, pentru a preveni materializarea lor. Educarea, instruirea și dirijarea rețelei informative din rîndul tineretului studios depind și de modul în care este organizată legătura cu informatorii și colaboratorii, de măsura în care ofițerul de securitate a reușit să identifice în activitatea tinărului timpul necesar realizării sarcinilor de securitate și care să nu fie de natură să afecteze preocupările sale școlare și nici să trezească suspiciuni părinților sau mediului școlar, care ar putea să conducă la desconspirarea sa.

Se folosesc, într-o măsură apreciabilă, rezidenții pentru intermedierea legăturii cu rețeaua din această categorie. Persoanele care îndeplinesc asemenea sarcini trebuie, firește, să posede o bună pregătire politico-ideologică și de cultură generală, experiență în munca cu tinerii și în cea informativă, să aibă o ținută morală ireproșabilă, să inspire respect și stimă, să se bucure de autoritate, să dispună de condiții optime realizării legăturii cu rețeaua.

Activitatea practică a Inspectoratului județean Iași oferă multe exemple, și pozitive dar și negative, de care ne putem sluji pentru a susține și argumenta considerațiile făcute cu privire la munca cu rețeaua informativă din rîndul tineretului studios și pe care le vom utiliza într-un articol viitor pe această temă.

Locot.-col. Eugen CASPAROVICI

„Iov” cere din nou scutire

Autorii de inscrișuri anonime cu conținut dușmănos, după ce sînt depistați, declară, de regulă, că au recurs la acest procedeu cu convingerea că organele de stat nu au șanse de a-i descoperi. Asemenea speranțe își pusese și „Iov”.

La interval de numai 20 de zile, organele noastre au intrat în posesia a două inscrișuri cu un conținut profund ostil, denigrator la adresa statului, difuzate în orașul Tîrgoviște. Autorul își declanșa sentimentele sale de ură împotriva documentelor în domeniul politicii interne, în mod deosebit manifestîndu-se afectat de poziția ateist-științifică a statului nostru.

După conținut, se putea trage concluzia că inscrișurile emană de la una și aceeași persoană, deși după caracterul scrisului, la o cercetare superficială, se putea acredita ideea că este vorba de autori diferiți. În ambele cazuri scriptorul a folosit stiloul, în primul practicînd un scris cu litere rotunde, iar în cel de-al doilea scrisul tipografic, majuscul.

Cercetarea atentă a materialului a confirmat că documentele emană de la un singur autor, scrisul prezentînd o pronunțată notă de deghizare.

A fost constituită o grupă opera-

tivă formată din ofițeri ai serviciilor informații interne, contrainformații în sectoarele economice și ofițerul de la problemă.

În planul de măsuri au fost prevăzute sarcini vizînd identificarea și obținerea unor probe de scris de la următoarele categorii de persoane: preoți și intelectuali din rîndul membrilor consiliilor parohiale; intelectuali din rîndul sectelor; intelectuali din rîndul membrilor cenaclurilor literare; profesori de istorie, pensionari sau apropiați vîrstei de pensionare; alți intelectuali cunoscuți la categoriile de evidență din inspectoratul nostru.

Confruntările au fost angajate în primul rînd pe studierea probelor de scris, catalogate la problemă, a materialelor raportate prin buletinele informative și a altor materiale obținute în procesul supravegherii informative. În acțiunea de identificare și obținere a probelor de scris au fost antrenați subofițeri de miliție din mediul rural și sectoriști din municipiul Tîrgoviște. Pe această cale, după 55 de zile, autorul a fost identificat în persoana lui Volănescu Ion, zis „Iov”, în vîrstă de 73 ani, preot-călugăr, pensionar, fost șef de plasă legionară, cu domiciliul la Casa sana-

torială „Mănăstirea Dealu” Tirgoviște. „Iov” a desfășurat o intensă activitate legionară și după 23 August 1944, fiind condamnat de trei ori, ultima pedeapsă executând-o în perioada 1959—1964 (fusesse condamnat la 15 ani muncă silnică și 10 ani degradare civică).

În 1970, când „Iov” se afla în județul Arad ca preot, a expediat pe calea poștei o scrisoare cu conținut dușmănos, pe adresa Radioteleviziunii române, în cuprinsul căreia aborda și unele probleme religioase. Scrisul folosit era cel tipografic majuscul. După identificare, organele de securitate din Inspectoratul Arad l-au cercetat, acționând asupra sa prin măsura avertizării. Cu acel prilej, „Iov” a cerut iertare și s-a angajat că va adopta o atitudine corectă față de partid și stat. În același an el s-a stabilit la Tirgoviște, unde, un timp, a avut o poziție rezervată. Nu a durat mult și a fost semnalat ca suspect prin polarizarea în jurul său a unor foști legionari cunoscuți și cu activitate pe linia sectei ilegale „Oastea Domnului”.

Materialele pe linie informativă i-au actualizat legăturile din locurile pe unde a mai lucrat, legături de altfel cunoscute și aflate în atenția noastră. Au apărut astfel date că s-ar ocupa și de unele scrieri cu conținut religios, pe care intenționează să le concentreze într-un volum intitulat „Istoria mănăstirii Dealu”.

A fost analizată grafic și o probă de scris a lui „Iov”, aflată în evidențele noastre, în al cărei text scrisul cursiv alterna cu cel majuscul (acesta din urmă într-un procent mai redus). La prima analiză, proba nu a atras atenția, deoarece, cum am arătat, autorul înscrisurilor incriminate a manifestat o deosebită grijă pentru deghizare. Persoana lui „Iov” a continuat totuși să rămână în atenție pentru suspiciunea de posibil autor al documentelor anonime, trecându-se

la clarificarea și documentarea tuturor momentelor care apăreau în materialele informative. În cadrul măsurilor, am folosit și mijloacele speciale, având astfel posibilitatea să cunoaștem conținutul lucrărilor de care era preocupat și, totodată, să obținem materiale scrise de mină. Dealtfel, trebuie menționat că, după cercetarea acestor materiale, specialiștii au putut să se pronunțe și să-l indice pe „Iov” ca autor sigur al înscrisurilor anonime. Legendat, s-a obținut totuși de la el o probă de scris, în baza căreia s-a întocmit raportul de expertiză grafică.

Pentru a-l avea sub observație pe „Iov” și pentru a verifica unele date informative asupra sa, am introdus în incinta mănăstirii Dealu un ofițer, a cărei prezență a fost legendată prin calitatea de student ce-și pregătește lucrarea pentru susținerea examenului de stat. Astfel, la materialele de cunoaștere a obiectivului s-au adăugat și datele obținute de ofițer prin observare directă sau ca urmare a discuțiilor purtate cu alți pensionari din mănăstire.

În urma unei expertize neuropsihiatrice, comisia medicală a concluzionat că „Iov” a comis faptele cu discernământ. A urmat documentarea întregii activități desfășurate de „Iov” împotriva orinduirii noastre socialiste, fază în care, ca un fals pocăit, într-una din declarații s-a exprimat că „reneagă toate faptele sale ostile și cere clemență și iertare”. Dar, de această dată, nu a mai fost crezut.

Reținându-i-se în sarcină săvârșirea infracțiunii de propagandă împotriva orinduirii socialiste, Volănescu Ion, zis „Iov”, a fost judecat de Tribunalul Militar Teritorial București și condamnat la 6 ani închisoare. Prin Decizia nr. 624 din 22 octombrie 1975 a aceluiași tribunal hotărârea a rămas definitivă.

Locot.-col. Petre ALDEA

Aplicarea metodei speranței matematice și a dispersiei variabilelor aleatorii discrete în examinarea grafoscopică a înscrisurilor anonime

Spre deosebire de dactiloscopie, traseologie și o bună parte a balisticii judiciare (cea legată de examinări de tip traseologic), grafoscopia și fonocustica judiciară prezintă o caracteristică: deși aparent asemănătoare, elementele individuale nu se pot repeta absolut identic.

În grafoscopie se operează în detalii caracteristice a căror execuție este variabilă, evoluind sau involuind sub influența unor factori precis determinați dar în condiții intime aleatorii. Acestea sînt extrem de evidente în scrisul de pe documentele anonime și constau în: intenția de deghizare a scrisului; stări puternic emotive; existența unui drog în organismul scriptorului.

La acestea se adaugă modificările ce apar ca urmare a trecerii unei perioade îndelungate de la executarea scrisului aflat în litigiu și pînă la luarea scrisului de comparație.

Situațiile menționate creează premisele negative ale formulării unei concluzii incerte sau de abținere de la emiterea unei concluzii, indiferent de caracterul ei.

Pentru ofiterii de securitate este necesară investigarea altor posibilități care să completeze examenele comparative clasice. În aceste condiții, se impune căutarea unor noi metode care să se adauge examinării scrisului din punct de vedere al elementelor individuale.

Matematica oferă posibilități noi și, prin adaptarea unor formule la condițiile grafoscopiei, creează premisele înlăturării deficiențelor evidențiate anterior. Bineînțeles, metodele matematice se împletesc cu cele strict criminalistice, ele coexistind în cadrul expertizei, concurînd la formularea de concluzii certe în cadrul examinărilor.

În continuare ne vom referi la adaptarea în grafoscopie, cu precădere la expertizarea scrisului de pe înscrisurile anonime, a metodei speranței matematice și a dispersiilor.

★

Metoda constă în aplicarea la spețe a variabilelor aleatorii discrete, care iau un număr finit de valori sau o infinitate numerabilă, reușind astfel să umple un interval. Generic, se notează cu X și se prezintă sub forma unui tabel care conține distribuția sau repartiția variabilei privind cazul concret. În cadrul tabelului se înscriu două șiruri cu valori: șirul superior, care reprezintă valorile obținute sub

influența factorilor întâmplători (elementele individuate ale scrisului supus expertizării); șirul inferior, care conține probabilitățile luate de aceste valori (șansele fiecărui element individual de a fi fost executat de o anumită persoană).

Notând cu „v” valorile și cu „p” probabilitățile, tabelul se prezintă astfel:

$$X \begin{pmatrix} v_1 & v_2 & \dots & v_n \\ p_1 & p_2 & \dots & p_n \end{pmatrix}$$

Calcularea valorilor este relativ simplă: se procedează la numărarea elementelor individuale ale scrisului și la trecerea lor în tabel.

În ceea ce privește șirul inferior, probabilitățile se calculează folosind formula la Bernoulli, $P = \frac{m}{n}$, în care „m” este numărul cazurilor favorabile realizării unui eveniment, iar „n” reprezintă numărul cazurilor egal posibile. După cum se știe, probabilitățile sînt cuprinse între 0 și 1. Deci probabilitatea producerii unui fenomen poate fi egală sau mai mare decît 0; mai mică sau egală cu 1. Simbolic, se notează: $0 \leq p \leq 1$.

Intrucît variabilele aleatorii discrete operează cu numere finite de evenimente (sau infinități numerabile), în calcule valoarea totală a probabilităților de pe șirul inferior va fi egală cu 1, repartizarea lui pentru fiecare grup de valori (elemente individuale) fiind în raport cu numărul acestora.

Valoarea medie a unei variabile aleatorii discrete (Speranța matematică)

Valoarea medie a unei variabile aleatorii discrete, avînd repartiția din tabelul de mai sus, reprezintă suma valorilor ei posibile și cea a probabilităților, calculîndu-se după formula:

$$M(X) = v_1 p_1 + v_2 p_2 + \dots + v_n p_n$$

Astfel, dacă în tabel vom avea valorile:

$$X \begin{pmatrix} 2 & 3 & 1 & 4 \\ p_1 & p_2 & p_3 & p_4 \end{pmatrix}, \text{ probabilitățile}$$

vor fi egale cu $\frac{1}{10}$ pentru fiecare unitate; totalul valorilor este de 10, întrucît $2 + 3 + 1 + 4 = 10$, iar 1 este suma maximă a probabilităților de pe șirul inferior. Dînd șanse egale fiecărei unități (element individual), probabilitățile vor fi:

$$X \begin{pmatrix} 2 & 3 & 1 & 4 \\ 0,2 & 0,3 & 0,1 & 0,4 \end{pmatrix}$$

Introducînd datele în formula prezentată mai sus, valoarea mediei (speranța matematică) va fi: $M(X) = 2 \cdot 0,2 + 3 \cdot 0,3 + 1 \cdot 0,1 + 4 \cdot 0,4 = 0,4 + 0,9 + 0,1 + 1,6 = 3$.

Pentru înțelegerea mai precisă a metodei, prezentăm următorul caz: Anonima „M” a fost dată spre expertizare ofițerului de securitate R.U. În cauză se află patru bănuți, notați A, B, C, D și cu X scrisul în litigiu.

Examinînd comparativ piesa litigioasă și scriptele de comparație, ofițerul identifică următoarele elemente individuale, distribuite astfel:

Minuscula „a” are piciorul secant la oval:

X (litigiu) — elementul se întîlnește la 8 grafisme;

A (primul bănuț) — elementul se repetă la 4 grafisme;

B (al doilea bănuț) — elementul se găsește la 6 grafisme;

C (al treilea bănuț) — elementul este specific la 3 grafisme;

D (al patrulea bănuț) — elementul se găsește la 8 grafisme.

Minuscula „t” are linia de barare executată în dreapta corpului: X — 7 grafisme; A — 3 grafisme; B — 6 grafisme; C — 7 grafisme; D — 2 grafisme.

Minuscula „d” nu are linie de atac: X — 8 grafisme; A — 3 grafisme; B — 4 grafisme; C — 3 grafisme; D — 2 grafisme.

Minuscula „i” are semnul diacritic executat sub formă de sedilă: X — 8 grafisme; A — 0 grafisme; B — 4 grafisme; C — 4 grafisme; D — 0 grafisme.

Majuscula „M” are incipiența spiralizată: X — 4 grafisme; A — 3 grafisme; B — 2 grafisme; C — 0 grafisme; D — 2 grafisme.

Minuscula „r” are traseul incipient executat în trenă: X — 5 grafisme; A — 3 grafisme; B — 3 grafisme; C — 3 grafisme; D — 2 grafisme.

Introducînd valorile și probabilitățile corespunzătoare, s-au obținut tabelele următoare:

$$X \begin{pmatrix} 8 & 7 & 8 & 8 & 4 & 5 \\ 0,2 & 0,175 & 0,2 & 0,2 & 0,1 & 0,125 \end{pmatrix}$$

$$A \begin{pmatrix} 4 & 3 & 3 & 0 & 3 & 3 \\ 0,24 & 0,1875 & 0,1875 & 0 & 0,1875 & 0,1875 \end{pmatrix}$$

$$B \begin{pmatrix} 6 & 6 & 4 & 4 & 2 & 3 \\ 0,24 & 0,24 & 0,16 & 0,16 & 0,08 & 0,12 \end{pmatrix}$$

$$C \begin{pmatrix} 3 & 7 & 3 & 4 & 0 & 3 \\ 0,15 & 0,35 & 0,15 & 0,2 & 0 & 0,15 \end{pmatrix}$$

$$D \begin{pmatrix} 8 & 2 & 2 & 0 & 2 & 2 \\ 0,5 & 0,125 & 0,125 & 0 & 0,125 & 0,125 \end{pmatrix}$$

În continuare, ofițerul a înlocuit simbolurile cu echivalentele lor cifrice, folosind pentru aceasta formula de calcul a speranței matematicice:

$$M(X) = 8 \cdot 0,2 + 7 \cdot 0,175 + 8 \cdot 0,2 + 8 \cdot 0,2 + 4 \cdot 0,1 + 5 \cdot 0,125 = 7,05$$

$$M(A) = 4 \cdot 0,24 + 3 \cdot 0,1875 + 3 \cdot 0,1875 + 3 \cdot 0,1875 + 3 \cdot 0,1875 = 3,15$$

$$M(B) = 6 \cdot 0,24 + 6 \cdot 0,24 + 4 \cdot 0,16 + 4 \cdot 0,16 + 2 \cdot 0,08 + 3 \cdot 0,12 = 4,48$$

$$M(C) = 3 \cdot 0,15 + 7 \cdot 0,35 + 3 \cdot 0,15 + 4 \cdot 0,2 + 3 \cdot 0,15 = 4,60$$

$$M(D) = 8 \cdot 0,5 + 2 \cdot 0,125 + 2 \cdot 0,125 + 2 \cdot 0,125 + 2 \cdot 0,125 = 5$$

Deci valorile medii sînt: 7,05 pentru elementele individuale ale scrisului litigios și 3,15; 4,48; 4,60; 5 pentru bănuți. Probabilitatea executării scrisului litigios de către bănuțul „D” este cea mai mare, comparativ cu cele ale celorlalți bănuți.

Proprietățile mediei sînt: Media unei constante este egală cu constanta $M(c) = c$; media produsului dintre o constantă și o variabilă aleatorie este egală cu produsul dintre o constantă și media variabilei aleatorii: $M(c \cdot X) = C \cdot M(X)$;

media sumei unui număr finit de variabile aleatorii este egală cu suma mediei:
 $M(X_1 + X_2 + \dots + X_n) = M(X_1) + M(X_2) + \dots + M(X_n)$.

Dacă variabila aleatorie X suferă o translație egală cu „ a ”, atunci și media variabilei suferă aceeași translație: $M(X + a) = M(X) + a$.

Dispersia unei variabile aleatorii discrete

Intr-un examen grafoscopic comparativ se obțin o serie de valori care au aceleași centre de grupare, cu probabilitățile corespunzătoare, înscrise astfel:

X	4	5	6	2	3
	0,3	0,25	0,3	0,1	0,15
Y	3	4	7	4	2
	0,15	0,2	0,35	0,2	0,1

Mediile celor două variabile aleatorii discrete sînt: $M(X) = 4 \cdot 0,3 + 5 \cdot 0,25 + 6 \cdot 0,3 + 2 \cdot 0,1 + 3 \cdot 0,15 = 4,5$; $M(Y) = 3 \cdot 0,15 + 4 \cdot 0,2 + 7 \cdot 0,35 + 4 \cdot 0,2 + 2 \cdot 0,1 = 4,5$.

Obținind cele două medii egale, expertul poate intra în derută, șansele executării scrisului litigios fiind matematic egale pentru doi bănuți.

Dealtfel, la scrisul ale cărui elemente au fost analizate anterior, diferențele dintre valorile medii obținute, pentru ultimii trei bănuți, sînt foarte mici, ceea ce pune sub semnul întrebării formularea unei concluzii certe. Astfel de situații (juridic negative) indică insuficiența mediilor de a caracteriza împrăștierea valorilor variabilelor aleatorii. Rezolvarea problemelor de acest gen se realizează prin aplicarea formulei dispersiei (împrăștierei). Dispersia unei variabile aleatorii discrete este egală cu diferența dintre media pătratului variabilei aleatorii și pătratul mediei variabilei aleatorii.

Conform definiției, formulele de calcul sînt:

$$D(X) = M(X^2) - M^2(X) \text{ sau } D(X) = \sum_{i=1}^n (v_i - M(X))^2 p_i \text{ unde „v” și „p”}$$

sînt cunoscute din tabelele de mai sus, iar $M(X)$ și $M(Y)$ sînt egale (4,5).

Pentru calcularea dispersiilor, se introduce în formulă datele și se obțin:
 $D(X) = (4-4,5)^2 \cdot 0,3 + (5-4,5)^2 \cdot 0,25 + (6-4,5)^2 \cdot 0,3 + (2-4,5)^2 \cdot 0,1 + (3-4,5)^2 \cdot 0,15 = 1,75$;
 $D(Y) = (3-4,5)^2 \cdot 0,15 + (4-4,5)^2 \cdot 0,2 + (7-4,5)^2 \cdot 0,35 + (4-4,5)^2 \cdot 0,2 + (2-4,5)^2 \cdot 0,1 = 3,25$.

Cu cît este mai mică dispersia unei variabile aleatorii discrete, cu atît crește precizia în aprecierea gradului de grupare a valorilor variabilei, iar valoarea medie caracterizează mai bine repartiția.

Reluînd datele speței, prezentată la examinarea speranței matematice, vom proceda la aplicarea formulei dispersiei pentru valorile (și probabilitățile corespunzătoare) stabilite pentru scrisul litigios, precum și pentru cel din scriptele de comparație.

$$D(X) = [(8-7,05)^2 \cdot 0,2] + [(7-7,05)^2 \cdot 0,175] + [(8-7,05)^2 \cdot 0,2] + [(8-7,05)^2 \cdot 0,2] + [(4-7,05)^2 \cdot 0,1] + [(5-7,05)^2 \cdot 0,125] = 6,871$$

$$D(A) = [(4-3,15)^2 \cdot 0,24] + [(3-3,15)^2 \cdot 0,1875] + [(3-3,15)^2 \cdot 0,1875] + [(3-3,15)^2 \cdot 0,1875] + [(3-3,15)^2 \cdot 0,1875] = 0,739375$$

$$D(B) = [(6-4,48)^2 \cdot 0,24] + [(6-4,48)^2 \cdot 0,24] + [(4-4,48)^2 \cdot 0,16] + [(4-4,48)^2 \cdot 0,16] + [(2-4,48)^2 \cdot 0,08] + [(3-4,48)^2 \cdot 0,12] = 1,86144$$

$$D(C) = [(3-4,6)^2 \cdot 0,15] + [(7-4,6)^2 \cdot 0,35] + [(3-4,6)^2 \cdot 0,15] + [(4-4,6)^2 \cdot 0,2] + [(3-4,6)^2 \cdot 0,15] = 3,24$$

$$D(D) = [(8-5)^2 \cdot 0,5] + [(2-5)^2 \cdot 0,125] + [(2-5)^2 \cdot 0,125] + [(2-5)^2 \cdot 0,125] + [(2-5)^2 \cdot 0,125] = 9,14$$

Trecînd la interpretarea datelor obținute, constatăm că valoarea calculată, pentru elementele individuale ale scrisului de pe anonimă (6,871), este plasată între cele ale valorilor elementelor similare din scriptele de comparație provenite de la bănuțul C — respectiv 3,24 — și de la bănuțul D (9,14).

Efectuînd diferențele între litigiu și alternativ comparații, observăm că, valoric, scrisul litigios este mai apropiat de cel al bănuțului D, ceea ce confirmă cele stabilite și cu prilejul calculării speranței matematice.

Abaterrea standard

Denumită și abaterea medie pătratică, se definește ca fiind rădăcina pătrată a dispersiei variabilei aleatorii și se calculează cu formula:

$$A.st. = \sqrt{D(X)} \text{ unde } D(X) = \sum_{i=1}^n (v_i - M(X))^2 p_i$$

Calcularea abaterii standard a dispersiilor este necesară pentru cunoașterea abaterilor diverselor valori ale variabilelor aleatorii în raport cu valoarea lor medie, indicînd proporțiile gradului de concentrare ale acestor valori.

Procedînd la calcularea abaterilor standard, în condițiile speței, obținem:

$$A.st.(X) = \sqrt{6,871} \approx 2,62; \quad A.st.(A) = \sqrt{0,739375} \approx 0,85; \quad A.st.(B) = \sqrt{1,86144} \approx 1,37; \quad A.st.(C) = \sqrt{3,24} \approx 1,79; \quad A.st.(D) = \sqrt{9,14} \approx 3,03$$

Din interpretarea datelor obținute, constatăm că valoarea cea mai apropiată de cea a elementelor individuale din anonimă este a abaterii standard a dispersiei elementelor individuale identificate la scrisul bănuțului D. De asemenea, se observă că diferența dintre abaterile standard (litigiu — comparație D) este mai mică, iar gradul de concentrare al valorilor este mai apropiat (comparativ cu valorile corespunzătoare ale elementelor individuale de pe celelalte scripte de comparație).

Cunoașterea formulei de calcul a dispersiei variabilelor aleatorii discrete și aplicarea ei în expertiza grafoscopică este cu atît mai necesară, cu cît există riscul ca aprecierile pe baza unor indicatori dependenți de organele de simț ale expertului să ducă la erori în formularea unei concluzii.

media sumei unui număr finit de variabile aleatorii este egală cu suma mediei:
 $M(X_1 + X_2 + \dots + X_n) = M(X_1) + M(X_2) + \dots + M(X_n)$.

Dacă variabila aleatorie X suferă o translație egală cu „ a ”, atunci și media variabilei suferă aceeași translație: $M(X + a) = M(X) + a$.

Dispersia unei variabile aleatorii discrete

Într-un examen grafoscopic comparativ se obțin o serie de valori care au aceleași centre de grupare, cu probabilitățile corespunzătoare, înscrise astfel:

X	$\begin{pmatrix} 4 & 5 & 6 & 2 & 3 \\ 0,2 & 0,25 & 0,3 & 0,1 & 0,15 \end{pmatrix}$
Y	$\begin{pmatrix} 3 & 4 & 7 & 4 & 2 \\ 0,15 & 0,2 & 0,35 & 0,2 & 0,1 \end{pmatrix}$

Mediile celor două variabile aleatorii discrete sînt: $M(X) = 4 \cdot 0,2 + 5 \cdot 0,25 + 6 \cdot 0,3 + 2 \cdot 0,1 + 3 \cdot 0,15 = 4,5$; $M(Y) = 3 \cdot 0,15 + 4 \cdot 0,2 + 7 \cdot 0,35 + 4 \cdot 0,2 + 2 \cdot 0,1 = 4,5$.

Obținind cele două medii egale, expertul poate intra în derută, șansele executării scrisului litigios fiind matematic egale pentru doi bănuți.

Dealtfel, la scrisul ale cărui elemente au fost analizate anterior, diferențele dintre valorile medii obținute, pentru ultimii trei bănuți, sînt foarte mici, ceea ce pune sub semnul întrebării formularea unei concluzii certe. Astfel de situații (juridic negative) indică insuficiența mediilor de a caracteriza împrăștierea valorilor variabilelor aleatorii. Rezolvarea problemelor de acest gen se realizează prin aplicarea formulei dispersiei (împrăstierii). Dispersia unei variabile aleatorii discrete este egală cu diferența dintre media pătratului variabilei aleatorii și pătratul mediei variabilei aleatorii.

Conform definiției, formulele de calcul sînt:

$$D(X) = M(X^2) - M^2(X) \text{ sau } D(X) = \sum_{i=1}^n (v_i - M(X))^2 p_i \text{ unde „v” și „p”}$$

sînt cunoscute din tabelele de mai sus, iar $M(X)$ și $M(Y)$ sînt egale (4,5).

Pentru calcularea dispersiilor, se introduc în formulă datele și se obțin: $D(X) = (4-4,5)^2 \cdot 0,2 + (5-4,5)^2 \cdot 0,25 + (6-4,5)^2 \cdot 0,3 + (2-4,5)^2 \cdot 0,1 + (3-4,5)^2 \cdot 0,15 = 1,75$; $D(Y) = (3-4,5)^2 \cdot 0,15 + (4-4,5)^2 \cdot 0,2 + (7-4,5)^2 \cdot 0,35 + (4-4,5)^2 \cdot 0,2 + (2-4,5)^2 \cdot 0,1 = 3,25$.

Cu cît este mai mică dispersia unei variabile aleatorii discrete, cu atît crește precizia în aprecierea gradului de grupare a valorilor variabilei, iar valoarea medie caracterizează mai bine repartiția.

Reluînd datele speței, prezentată la examinarea speranței matematice, vom proceda la aplicarea formulei dispersiei pentru valorile (și probabilitățile corespunzătoare) stabilite pentru scrisul litigios, precum și pentru cel din scriptele de comparație.

$$D(X) = [(8-7,05)^2 \cdot 0,2] + [(7-7,05)^2 \cdot 0,175] + [(8-7,05)^2 \cdot 0,2] + [(8-7,05)^2 \cdot 0,2] + [(4-7,05)^2 \cdot 0,1] + [(5-7,05)^2 \cdot 0,125] = 6,871$$

$$D(A) = [(4-3,15)^2 \cdot 0,24] + [(3-3,15)^2 \cdot 0,1875] + [(3-3,15)^2 \cdot 0,1875] + [(3-3,15)^2 \cdot 0,1875] + [(3-3,15)^2 \cdot 0,1875] = 0,739375$$

$$D(B) = [(6-4,48)^2 \cdot 0,24] + [(6-4,48)^2 \cdot 0,24] + [(4-4,48)^2 \cdot 0,16] + [(4-4,48)^2 \cdot 0,16] + [(2-4,48)^2 \cdot 0,08] + [(3-4,48)^2 \cdot 0,12] = 1,86144$$

$$D(C) = [(3-4,6)^2 \cdot 0,15] + [(7-4,6)^2 \cdot 0,35] + [(3-4,6)^2 \cdot 0,15] + [(4-4,6)^2 \cdot 0,2] + [(3-4,6)^2 \cdot 0,15] = 3,24$$

$$D(D) = [(8-5)^2 \cdot 0,5] + [(2-5)^2 \cdot 0,125] + [(2-5)^2 \cdot 0,125] + [(2-5)^2 \cdot 0,125] + [(2-5)^2 \cdot 0,125] = 9,14$$

Trecînd la interpretarea datelor obținute, constatăm că valoarea calculată, pentru elementele individuale ale scrisului de pe anonimă (6,871), este plasată între cele ale valorilor elementelor similare din scriptele de comparație provenite de la bănuțul C — respectiv 3,24 — și de la bănuțul D (9,14).

Efectuînd diferențele între litigiu și alternativ comparații, observăm că, valoric, scrisul litigios este mai apropiat de cel al bănuțului D, ceea ce confirmă cele stabilite și cu pritejul calculării speranței matematice.

Abaterea standard

Denumită și abaterea medie pătratică, se definește ca fiind rădăcina pătrată a dispersiei variabilei aleatorii și se calculează cu formula:

$$A.st. = \sqrt{D(X)} \text{ unde } D(X) = \sum_{i=1}^n (v_i - M(X))^2 p_i$$

Calcularea abaterii standard a dispersiilor este necesară pentru cunoașterea abaterilor diverselor valori ale variabilelor aleatorii în raport cu valoarea lor medie, indicînd proporțiile gradului de concentrare ale acestor valori.

Procedînd la calcularea abaterilor standard, în condițiile speței, obținem:

$$A.st.(X) = \sqrt{6,871} \approx 2,62; A.st.(A) = \sqrt{0,739375} \approx 0,85; A.st.(B) = \sqrt{1,86144} \approx 1,37; A.st.(C) = \sqrt{3,24} \approx 1,79; A.st.(D) = \sqrt{9,14} \approx 3,03$$

Din interpretarea datelor obținute, constatăm că valoarea cea mai apropiată de cea a elementelor individuale din anonimă este a abaterii standard a dispersiei elementelor individuale identificate la scrisul bănuțului D. De asemenea, se observă că diferența dintre abaterile standard (litigiu — comparație D) este mai mică, iar gradul de concentrare al valorilor este mai apropiat (comparativ cu valorile corespunzătoare ale elementelor individuale de pe celelalte scripte de comparație).

Cunoașterea formulei de calcul a dispersiei variabilelor aleatorii discrete și aplicarea ei în expertiza grafoscopică este cu atît mai necesară, cu cît există riscul ca aprecierile pe baza unor indicatori dependenți de organele de simț ale expertului să ducă la erori în formularea unei concluzii.

media sumei unui număr finit de variabile aleatorii este egală cu suma mediei:
 $M(X_1 + X_2 + \dots + X_n) = M(X_1) + M(X_2) + \dots + M(X_n)$.

Dacă variabila aleatorie X suferă o translație egală cu „ a ”, atunci și media variabilei suferă aceeași translație: $M(X + a) = M(X) + a$.

Dispersia unei variabile aleatorii discrete

Intr-un examen grafoscopic comparativ se obțin o serie de valori care au aceleași centre de grupare, cu probabilitățile corespunzătoare, înscrise astfel:

X	4	5	6	2	3
	0,2	0,25	0,3	0,1	0,15
Y	3	4	7	4	2
	0,15	0,2	0,35	0,2	0,1

Mediile celor două variabile aleatorii discrete sînt: $M(X) = 4 \cdot 0,2 + 5 \cdot 0,25 + 6 \cdot 0,3 + 2 \cdot 0,1 + 3 \cdot 0,15 = 4,5$; $M(Y) = 3 \cdot 0,15 + 4 \cdot 0,2 + 7 \cdot 0,35 + 4 \cdot 0,2 + 2 \cdot 0,1 = 4,5$.

Obținînd cele două medii egale, expertul poate intra în derută, șansele executării scrisului litigios fiind matematic egale pentru doi bănuți.

Dealtfel, la scrisul ale cărui elemente au fost analizate anterior, diferențele dintre valorile medii obținute, pentru ultimii trei bănuți, sînt foarte mici, ceea ce pune sub semnul întrebării formularea unei concluzii certe. Astfel de situații (juridic negative) indică insuficiența mediilor de a caracteriza împrăștierea valorilor variabilelor aleatorii. Rezolvarea problemelor de acest gen se realizează prin aplicarea formulei dispersiei (împrăstierii). Dispersia unei variabile aleatorii discrete este egală cu diferența dintre media pătratului variabilei aleatorii și pătratul mediei variabilei aleatorii.

Conform definiției, formulele de calcul sînt:

$$D(X) = M(X^2) - M^2(X) \text{ sau } D(X) = \sum_{i=1}^n (v_i - M(X))^2 p_i \text{ unde „v” și „p”}$$

sînt cunoscute din tabelele de mai sus, iar $M(X)$ și $M(Y)$ sînt egale (4,5).

Pentru calcularea dispersiilor, se introduce în formulă datele și se obțin: $D(X) = (4-4,5)^2 \cdot 0,2 + (5-4,5)^2 \cdot 0,25 + (6-4,5)^2 \cdot 0,3 + (2-4,5)^2 \cdot 0,1 + (3-4,5)^2 \cdot 0,15 = 1,75$; $D(Y) = (3-4,5)^2 \cdot 0,15 + (4-4,5)^2 \cdot 0,2 + (7-4,5)^2 \cdot 0,35 + (4-4,5)^2 \cdot 0,2 + (2-4,5)^2 \cdot 0,1 = 3,25$.

Cu cît este mai mică dispersia unei variabile aleatorii discrete, cu atît crește precizia în aprecierea gradului de grupare a valorilor variabilei, iar valoarea medie caracterizează mai bine repartiția.

Reluînd datele speței, prezentată la examinarea speranței matematice, vom proceda la aplicarea formulei dispersiei pentru valorile (și probabilitățile corespunzătoare) stabilite pentru scrisul litigios, precum și pentru cel din scriptele de comparație.

$$D(X) = [(8-7,05)^2 \cdot 0,2] + [(7-7,05)^2 \cdot 0,175] + [(8-7,05)^2 \cdot 0,2] + [(8-7,05)^2 \cdot 0,2] + [(4-7,05)^2 \cdot 0,1] + [(5-7,05)^2 \cdot 0,125] = 6,871$$

$$D(A) = [(4-3,15)^2 \cdot 0,24] + [(3-3,15)^2 \cdot 0,1875] + [(3-3,15)^2 \cdot 0,1875] + [(3-3,15)^2 \cdot 0,1875] + [(3-3,15)^2 \cdot 0,1875] = 0,739375$$

$$D(B) = [(6-4,48)^2 \cdot 0,24] + [(6-4,48)^2 \cdot 0,24] + [(4-4,48)^2 \cdot 0,16] + [(4-4,48)^2 \cdot 0,16] + [(2-4,48)^2 \cdot 0,08] + [(3-4,48)^2 \cdot 0,12] = 1,86144$$

$$D(C) = [(3-4,6)^2 \cdot 0,15] + [(7-4,6)^2 \cdot 0,35] + [(3-4,6)^2 \cdot 0,15] + [(4-4,6)^2 \cdot 0,2] + [(3-4,6)^2 \cdot 0,15] = 3,24$$

$$D(D) = [(8-5)^2 \cdot 0,5] + [(2-5)^2 \cdot 0,125] + [(2-5)^2 \cdot 0,125] + [(2-5)^2 \cdot 0,125] + [(2-5)^2 \cdot 0,125] = 9,14$$

Trecînd la interpretarea datelor obținute, constatăm că valoarea calculată, pentru elementele individuale ale scrisului de pe anonimă (6,871), este plasată între cele ale valorilor elementelor similare din scriptele de comparație provenite de la bănuțul C — respectiv 3,24 — și de la bănuțul D (9,14).

Efectuînd diferențele între litigiu și alternativ comparații, observăm că, valoric, scrisul litigios este mai apropiat de cel al bănuțului D, ceea ce confirmă cele stabilite și cu prilejul calculării speranței matematice.

Abaterrea standard

Denumită și abaterea medie pătratică, se definește ca fiind rădăcina pătrată a dispersiei variabilei aleatorii și se calculează cu formula:

$$A.st. = \sqrt{D(X)} \text{ unde } D(X) = \sum_{i=1}^n (v_i - M(X))^2 p_i$$

Calcularea abaterii standard a dispersiilor este necesară pentru cunoașterea abaterilor diverselor valori ale variabilelor aleatorii în raport cu valoarea lor medie, indicînd proporțiile gradului de concentrare ale acestor valori.

Procedînd la calcularea abaterilor standard, în condițiile speței, obținem:

$$A.st.(X) = \sqrt{6,871} \approx 2,62; A.st.(A) = \sqrt{0,739375} \approx 0,85; A.st.(B) = \sqrt{1,86144} \approx 1,37; A.st.(C) = \sqrt{3,24} \approx 1,79; A.st.(D) = \sqrt{9,14} \approx 3,03$$

Din interpretarea datelor obținute, constatăm că valoarea cea mai apropiată de cea a elementelor individuale din anonimă este a abaterii standard a dispersiei elementelor individuale identificate la scrisul bănuțului D. De asemenea, se observă că diferența dintre abaterile standard (litigiu — comparație D) este mai mică, iar gradul de concentrare al valorilor este mai apropiat (comparativ cu valorile corespunzătoare ale elementelor individuale de pe celelalte scripte de comparație).

Cunoașterea formulei de calcul a dispersiei variabilelor aleatorii discrete și aplicarea ei în expertiza grafoscopică este cu atît mai necesară, cu cît există riscul ca aprecierile pe baza unor indicatori dependenți de organele de simț ale expertului să ducă la erori în formularea unei concluzii.

Condiții de aplicare a metodei

Așa cum precizăm în preambul, aplicarea speranței matematice și a dispersiei variabilelor aleatorii discrete urmărește elucidarea, prin completarea metodei clasice de examinare grafoscopică, a unor situații incerte care se ivesc la înscrierile anonime ale căror caracteristici sînt net diferite de înscrierile obișnuite.

Pentru folosirea metodei sînt necesare anumite condiții: Între scrisul de pe scriptele de comparație să existe asemănări grafice sensibil apropiate, iar la rîndul lor, acestea să prezinte asemănări într-o măsură aproximativ egală cu scrisul litigios. În condiții asemănătoare, se aplică și pentru stabilirea identității de scriitor, în cazul că există mai multe înscrieri anonime care prezintă elemente generale și individuale de asemănare.

Pentru efectuarea calculelor sînt necesare cantități egale de eșantioane de comparație. Pentru aceasta, prima examinare va fi efectuată pe scrisul în litigiu. Trecîndu-se la examinarea scriptelor de comparație care, în mod curent, conțin cantități mai mari de trasee grafice, se va proceda la selecționarea de text din care vor fi recoltate eșantioanele de comparație. Pentru o justă evaluare, ele vor fi luate grupat: din partea incipientă a documentului cu scris martor; de la partea centrală; din final. În eventualitatea în care selecționarea eșantioanelor de comparație (din cadrul unui înscris) este dificilă sau poate da naștere la interpretări denaturate, se va trece la examinarea globală și exprimarea procentuală a tuturor elementelor individuale de asemănare, apoi la trecerea lor sub formă zecimală pe șirul valorilor.

Se recomandă a fi efectuate examinări grafologice, care să permită selecționarea de scris executat în condiții emoționale apropiate pentru litigiu și comparație. Pentru ca datele obținute să fie cît mai concludente, expertul trebuie să calculeze neapărat dispersia, considerînd speranța matematică drept o primă fază de calcul.

Locotenent-major Ion TIPSIE

COOPERAREA SECURITATE-MILIȚIE CONDIȚIE ESENȚIALĂ ÎN COMBATEREA INFRAȚIONISMULUI

Colonel Craiu RIZEA

Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism cuprinde, se înțelege, și activitatea organelor Ministerului de Interne, care, împreună cu poporul, sînt chemate să apere securitatea statului, proprietatea socialistă și personală, drepturile și interesele legale ale cetățenilor, să asigure ordinea și liniștea publică, să prevină și să descopere infrațiunile, contribuind prin aceasta la asigurarea muncii pașnice a poporului român. Realizarea acestui obiectiv major, deosebit de complex, este de neconceput fără sprijinul maselor și perfecționarea neînteruptă a pregătirii tuturor cadrelor noastre, fără promovarea și aplicarea unor forme și metode noi, menite a ridica calitativ procesul muncii. Deoarece, prin natura lor, faptele care implică intervenția organelor Ministerului de Interne au sau pot căpăta un vădit caracter antisocial, participarea activă la profilaxia sau descoperirea lor apare, firesc, ca o obligație a tuturor, izvorînd dintr-un înalt comandament social și moral. De asemenea, în ultima perioadă de timp, datorită măsurilor întreprinse, atît la organul

de securitate, cît și la cel de miliție, volumul de informații s-a mărit, ceea ce reclamă o intervenție operativă din partea cadrelor noastre.

Iată de ce, realizarea unei cooperări eficiente dintre organele de securitate și miliție este o cerință a etapei pe care o parcurgem. Conștientă de valoarea și importanța acestei metode de muncă, care, desigur, nu este nouă, conducerea Inspectoratului județean Brăila a căutat să-i confere noi valențe. Unul dintre obiectivele principale ale cooperării dintre securitate și miliție a fost și este înlăturarea fenomenelor negative care mai dăinuie încă în sfera noastră de activitate. Sub conducerea și îndrumarea directă a biroului Comitetului județean P.C.R., cadrele din conducerea inspectoratului, care acum au la îndemînă și un colectiv de specialitate — grupa de analiză și sinteză —, au investigat unele sectoare de activitate, atît cele specifice organelor de securitate, cît și cele specifice organelor de miliție, stabilind problemele în care sîntem deficitari și în care putem să acționăm în comun. O atenție deosebită am acordat mobilizării, unirii forțelor care urmau să acționeze și stabilirii modului de

acțiune. Apreciem că, de fapt, aici se allă cheia succesului în munca de cooperare. Și iată de ce: La noi, în școli, ca să ne referim numai la un singur domeniu de activitate, acționează ofițeri de securitate și de miliție, ba mai mult, și subofițeri sectoriști. Evident, foarte importante, dar cu rezultate nu dintre cele mai bune, așa cum a reieșit cu prilejul unei analize făcute în trimestrul I a.c. Cauza am găsit-o în lipsa de cooperare, în paralelismul din unele acțiuni. Până și între cadrele de miliție care acționau în această problemă nu exista o conlucrare fermă. De aici, informații obținute cu întârziere, târăgănări în verificarea lor sau verificări necorespunzătoare, incomplete, activități contrainformative formale, slab organizate. Lipsa de cooperare era pornită chiar de la șefii compartimentelor cu atribuții pe această linie și, bineînțeles, de la noi, cei din conducere, care făcusem analiza, aprobasem planuri comune, dar nu controlasem rezultatele.

Cu prilejul analizei de care aminteam, am fost nevoiți să reconsiderăm cooperarea securitate-miliție în urmărirea anumitor tineri și să stabilim modalități concrete de acțiune în comun. Astfel, am permanentizat schimbul de informații dintre ofițerii de securitate și miliție și mai ales am acționat în direcția valorificării superioare a informațiilor. Am considerat că între procesul de obținere a informațiilor și procesul de valorificare a lor trebuie să existe o strânsă legătură, chiar dacă informația a fost primită, să zicem, de ofițerul de securitate și trebuie valorificată de ofițerul de miliție. În acest caz, pe lângă transmiterea informației, ofițerul de securitate trebuie să caute să obțină și alte informații, care să o confirme sau să o nege pe prima, înlesnind o valorificare eficientă ofițerului de miliție, care, bineînțeles,

continuă și el verificările de rigoare. Obligații asemănătoare revin și lucrătorului de miliție, când obține o informație a cărei valorificare intră în competența organului de securitate. Desigur, din cele expuse nu trebuie să se tragă concluzia că trecem la reprofilarea rețelei, pentru a obține sau verifica niște date, informații etc.

Printr-o cooperare bine organizată, realizăm o concentrare de forțe și încercăm să ridicăm și eficiența activităților de pregătire contrainformativă, a acțiunilor cu caracter preventiv. De exemplu, ținând cont că multe din ședințele de popularizare a prevederilor Legii nr. 23/1971 și ale Decretului nr. 231/1974 se desfășurau separat, în aceleași obiective, creindu-se dificultăți în ceea ce privește organizarea lor, pierderi de timp, angrenări de forțe inutile etc., am căutat să le concentrăm, astfel încît, cu prilejul unei singure convocări, să prezentăm aspecte privind ambele acte normative, cazuri mai deosebite de abateri, relatate pe rînd de ofițeri de securitate și miliție. Ne-am convins că aceste întîlniri sînt mult mai instructive, nu numai prin interesul pe care l-au manifestat participanții, ci, mai ales, prin constatările ulterioare, care au relevat o scădere vizibilă a abaterilor. În același mod și cu același succes am procedat în obiectivele economice deservite de ofițeri de securitate și de miliție, atunci cînd se prelucrau cazuri mai semnificative de infracțiuni. Astfel, la Șantierul naval Brăila am dezvăluit un adevărat lanț al slăbiciunilor, în ceea ce privește gestionarea unor bunuri și mai ales în ceea ce privește paza lor. Aici, cantități mari de cupru electrolitic și tablă din cupru laminat au fost sustrate cu

trenul, cu autovehicule de mare tonaj, fără ca nimeni să se sesizeze. Paznicii controlau doar autovehiculele șantierului, controlul celorlalte nu era de competența lor! Dealtfel nu numai dezvăluirea acestei crase iresponsabilități s-a făcut în comun, ci și soluționarea operativă a cauzei, care s-a datorat tot cooperării între securitate și miliție. Cînd s-a descoperit lipsa de cupru electrolitic, foarte dificil de prelucrat în afara procesului de producție, ne-a fost greu să presupunem că a putut fi sustras de elemente afaceriste. Ca atare, am verificat sistemul de primire, de depozitare și predare în producție, mizînd pe o eroare de calcul. În același timp am desfășurat o intensă activitate de stringere a informațiilor, folosind ambele rețele, a securității și a miliției, se înțelege, fiecare pe profilul ei. Așa am putut să aflăm despre interesul pe care îl manifestă pentru tabla din cupru doi frați, angajați ai șantierului; să stabilim că la multe cooperative agricole de producție din județ cazanele pentru țuică au fost reparate cu tablă electrolitică de la șantierul naval. În rest, pînă la ajungerea în instanță a dosarului și pedepsirea întregului grup, n-a mai fost chiar atît de greu.

Toate aceste activități presupun o prealabilă conlucrare între ofițerii protagoniști, o confruntare între datele pe care le dețin fiecare dintre ei și selecționarea lor rațională, în concordanță cu scopul urmărit. Această confruntare, fără a se desconfira metodele specifice de lucru, ne-a

permis și o mai bună orientare în stabilirea potențialului informativ necesar în obiectivele economice, în locuri și medii, în funcție de baza de lucru a fiecărui organ și de nevoile reale pe care le reclamă munca de zi cu zi.

O altă direcție importantă, către care au fost orientate eforturile noastre pentru realizarea unei cooperări securitate-miliție eficiente, a constituit-o și valorificarea superioară a tuturor informațiilor ce le obținem pe diferite linii de muncă. Acest lucru l-am reușit tot prin intermediul grupei de analiză și sinteză, care, prin activitățile ce le desfășoară, și-a format o bază de date, ce-i drept încă nu atotcuprinzătoare, ce ne-a permis ca, în anumite acțiuni comune, să dispunem de un număr mare de informații, să avem o privire de ansamblu asupra fenomenelor pe care vrem să le combatem, să ne orientăm activitățile mai aproape de situația reală. Astfel de acțiuni am organizat pe liniile de turism, comerț exterior, arme, muniții și stupefiante, pe linia Legii nr. 22/1969, antiterorism etc.

Argumentația noastră, pentru o cooperare fructuoasă între securitate și miliție, pentru găsirea de noi metode de ridicare a eficienței ei, poate continua. Vom conchide arătînd că fiind totuși două organe de-sine-stătătoare, independente în acțiune, cu un anumit specific de lucru, realizarea unei cooperări eficiente între ele este posibilă cu condiția de a li se cere o viziune unitară, de a avea clarviziune în acțiunile pe care le desfășoară în cooperare, pentru atingerea țelului propus.

Aspecte de organizare a muncii informative în institutele de cercetări și proiectări

În încercările lor de a-și însuși descoperirile cu caracter de noutate tehnico-științifică, serviciile de spionaj și firmele străine sînt interesate să cunoască în primul rînd eventualele nemulțumiri ale unor specialiști români, în legătură cu modul în care le sînt valorificate unele invenții (inovații) pe plan național. Odată obținute asemenea date, trec la contactarea (într-o formă sau alta) a specialistului român, căruia, în cele din urmă, i se propune să cedeze în condiții „avantajoase“ formula produsului brevetat (sau aflat în curs de examinare în vederea brevetării) ori să vîndă anumite documentații sau „detalii“, care constituie practic secretul de fabricație.

Este semnificativ, în acest sens, cazul specialistei române C.T., căreia, mult timp, i-a fost amînată valorificarea în țară a unui produs medicamentos realizat într-o stație pilot și aplicat experimental cu rezultate bune. La un simpozion internațional, C.T. a fost abordată de niște specialiști români rămași în străinătate, care i-au propus să le dezvăluie secretul de fabricație. Refuzați, ei i-au spus deschis că oricum vor intra în posesia acestui secret înainte de a reuși să-l valorifice în țară. Cazul nu este, din nefericire, singular.

În acest context, rezultă cît de important este să cunoaștem existența unor fenomene negative ce pot crea nemulțumiri în rîndul unor specialiști, facilitînd astfel accesul dușma-

nului spre rezultatul muncii lor. În mod concret, considerăm că este necesar să se acorde atenție următoarelor aspecte: respingerea unor invenții pe baza unor referate insuficient documentate; întîrzieri în executarea proiectelor (în realizarea și experimentarea prototipurilor, ritmul lent de extindere și generalizare a unor invenții); neînregistrarea unor descoperiri și invenții; refuzul nejustificat al unor întreprinderi de a deveni titulare ale brevetelor de invenții.

De aceste neajunsuri — rezultate uneori nu numai din activitate ostilă premeditată, ci și din invidie, prudență exagerată etc. — caută să profite imediat serviciile de spionaj și firmele străine. Spre exemplu, prin rețeaua informativă s-au obținut date din care reieșea că cercuri de afaceri din Anglia, S.U.A., Franța, Spania, Italia, R.F.G., Israel ș.a. manifestă interes pentru rezultatele cercetărilor medicului român B.V. Acestuia nu-i fusese valorificat în țară medicamentul realizat (deși era aplicat de autor cu succes, în tratamente), ca urmare a atitudinii negative manifestate de anumite persoane cu funcții de răspundere din Ministerul Sănătății și Inspekția de stat pentru controlul medicamentelor.

Ca urmare se produc, evident, nemulțumiri, este diminuat elanul unor cercetători și proiectanți, nepermițîndu-li-se să-și valorifice cunoștințele,

să se afirme. Au existat cazuri cînd unele elemente plafonate, carieriste, s-au pretat la boicotarea activității științifice a unor tineri cercetători, au refuzat să facă publice rezultatele cercetărilor acestora ori, mai grav, au condiționat publicarea de admiterea lor în calitate de coautori.

O sursă a nemulțumirii creatorilor o constituie neaplicarea în practică a invențiilor și inovațiilor. Merită subliniat că prin sursele noastre informative au fost identificate pe țară, pînă în prezent, nu mai puțin de **1060 invenții brevetate și nevalorificate în unitățile economice titulare de brevete**. Asemenea aspecte devin cu atît mai păgubitoare pentru statul nostru cu cît în loc să se aplice **brevete românești existente se cumpără licențe străine ori se importă utilaj străin în valută**.

A fost achiziționată, de exemplu, licența unui motor de la firma M.A.N. din R.F.G., deși existau în țară mai multe brevete pentru asemenea motoare, cu caracteristici funcționale superioare celui german. S-a constatat în cele din urmă că licența achiziționată de la străini (pentru care țara noastră a plătit circa 100 milioane lei valută) era depășită tehnic și economic.

Cu aceeași ușurință păgubitoare se solicitase achiziționarea unei alte licențe străine, în valoare de peste 260 milioane lei valută, propunere care a fost însă respinsă în urma informării la timp a Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie.

Neaplicarea în practică a invențiilor poate fi însă cauzată nu numai de neîncrederea în capacitățile cercetătorilor români ori de tergiversări birocratice, ci și de **existența unor deficiențe în tematica cercetării**. De exemplu, unii cercetători sînt lăsați să-și aleagă teme ce nu reflectă cerințele progresului tehnic al economiei naționale și direcțiile prioritare

ale acesteia. Consecințele care se ivesc în momentul confruntării cu realitatea sînt grave nu numai prin risipa de fonduri, energie și timp investite în asemenea cercetări, dar și prin dezamăgirea creatorului — care, din dorința de a-și vedea puse în practică ideile sale, poate fi mai ușor tentat să-și vîndă munca unor firme străine.

☆

Din munca practică rezultă că în activitatea de proiectare există, de asemenea, o întregă serie de aspecte și fenomene negative, la adăpostul cărora încearcă să acționeze diverse elemente dușmănoase. Printre situațiile cu grave implicații este și întocmirea necorespunzătoare a unor proiecte. Astfel, la unele teme, beneficiarii nu formulează, în detaliu, caracteristicile viitorului obiectiv ori le formulează neclar și unii proiectanți întocmesc astfel lucrări necorespunzătoare, motivînd, în final, că „au respectat întocmai cererea beneficiarului“. Consecințele pe plan economic ale unor asemenea situații nu sînt greu de imaginat, ele concretizîndu-se în risipirea unor însemnate fonduri.

În cazul în care tema de proiectare cuprinde numai caracteristicile principale ale obiectivului, proiectantul — care are datoria să aleagă soluțiile tehnice cele mai bune — se poate „orienta“ spre **soluții costisitoare**, care au ca efect nu numai risipă materială, ci și tergiversarea executării lucrărilor respective. Spre exemplu, la Institutul de proiectări uzine și linii de laminoare au fost studiate trei variante propuse pentru asigurarea necesarului de șină de cale ferată. În cele din urmă a fost aleasă varianta construirii unui nou laminor, care antrena cheltuieli foarte mari (circa 2000 milioane lei), deși o altă variantă prevedea adaptarea la-

minorului de 800 mm doar cu 600 milioane lei.

Tot în faza elaborării proiectelor, unele elemente ostile pot prevedea soluții care să ducă la supradimensionări, ceea ce atrage, se înțelege, cheltuieli suplimentare. Or, din contră, pot prevedea soluții care să ducă la subdimensionări, în raport cu necesitățile, fapt ce determină ca, după un scurt timp, lucrările să nu reziste la sarcinile prevăzute în proiect și să cedeze.

O persoană cu intenții ostile care conduce lucrările de întocmire a unui proiect poate să prevadă și folosirea de către constructor a unor materiale de calitate necorespunzătoare (sub pretextul economiilor). Alteori, în soluțiile tehnice ale unor proiecte se prevăd utilaje, care, în condiții concrete de folosire, dau un randament slab, nejustificând fondurile investite pentru procurarea lor.

Unele elemente au recurs și la întocmirea unor proiecte în care se prevedea amplasarea construcțiilor în terenuri necorespunzătoare. Se elaborează proiecte fără să se facă în prealabil studierea hidrogeotehnică a terenului pe care urmează să se execute construcția. Au fost și cazuri când, deși din studiile efectuate rezulta clar că terenul nu este corespunzător, s-a proiectat totuși amplasarea construcției în locul respectiv. Astfel de acțiuni ies, de regulă, la iveală după executarea unei importante părți din construcție sau chiar după terminarea ei, deci după ce s-au investit fonduri, mijloace materiale, forță de muncă.

Se mai pot întreprinde și alte asemenea acțiuni care constau, de pildă, în amplasarea obiectivelor la distanțe mari de sursele de materii prime, energetice sau de alimentare cu apă, în locuri supuse inundațiilor, în locuri greu accesibile etc. De exem-

plu, la Întreprinderea de zahăr Urziceni (aflată în curs de execuție) schimbările de soluții prevăzute în sistemul S.T.E., de transportarea sfeclei, epurare, executarea lucrărilor de fundație, alimentarea cu apă etc. au dus la depășirea investiției cu 80 milioane lei.

Un alt aspect caracteristic pentru acoperirea unor acțiuni ostile este acela al **întirzierii predării în termen a proiectelor de execuție**, care pot avea ca urmare nedarea la timp în funcțiune a obiectivelor respective și — în cazul în care instalațiile sînt montate de către specialiști străini — cheltuieli inutile cu remunerarea acestora fără să fi desfășurat vreă activitate.

Acțiuni dușmănoase deosebit de periculoase pot fi duse de către elementele ostile strecurate în cadrul consiliilor tehnico-științifice din institutele de cercetări sau în comisiile tehnice interne din cadrul institutelor de proiectări. Odată ajunse acolo, astfel de elemente au posibilitatea să avizeze ca „bune” și „foarte bune” lucrări de cercetare sau proiectare necorespunzătoare și să respingă lucrări de valoare, importante pentru economia națională. În urma unei verificări ordonate de conducerea ministerului, s-a stabilit că în astfel de organisme funcționau următoarele persoane: C.P., șef al sectorului de planificare din Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, fost membru în organizația legionară; N.P., șef al sectorului dezvoltare tehnologică, suspect de trădare de patrie; V.A., șef al serviciului de examinare electronică și electrotehnică, frate al unui fugar, care este proprietarul unei întreprinderi de aparate electrice și electrotehnice din S.U.A.; M.G., șef al serviciului examinare prealabilă din Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, aflat în relații

bune cu sora sa fugită în Franța și cu alți străini. Evident, în urma semnalărilor făcute, s-au luat măsuri de înlocuire a acestor persoane din funcțiile pe care le dețineau și lucrarea lor informativă.

☆

Pentru prevenirea, descoperirea și curmarea acțiunilor ostile în institutele de cercetări și proiectări este necesar ca ofițerii de contrainformații în sectoarele economice să-și organizeze în mod judicios activitatea, pornind de la cunoașterea temeinică a obiectivelor de care răspund.

Procesul cunoașterii presupune însușirea conținutului documentelor de partid cu privire la orientarea cercetării științifice românești, al actelor normative ce reglementează această activitate, cunoașterea locului și rolului obiectivului de cercetare în cadrul ramurii economice, a sarcinilor ce-i revin, a planului de cercetare și a modului în care se aplică prevederile legale cu privire la apărarea secretului de stat pentru prevenirea scurgerii de informații.

De asemenea, este necesar să se acorde atenție cunoașterii persoanelor care elaborează lucrări de cercetare valoroase, care desfășoară activitate de creație tehnică etc.; persoanelor pretabile la acțiuni ostile; lucrărilor de cercetare valoroase (invențiilor în curs de elaborare la institutele de cercetări); invențiilor depuse pentru a fi examinate și brevetate la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, în vederea luării de măsuri pentru asigurarea securității lor; invențiilor brevetate (și a studiului aplicării lor în producție); locurilor și împrejurărilor ce pot favo-

riza scurgerea de informații. Procesul de cunoaștere mai trebuie să vizeze structura și forma de organizare, profilul fiecărui sector de muncă, aportul concret al respectivelor sectoare la îndeplinirea sarcinilor din planul de cercetare. Numai fiind în posesia acestor date putem aprecia măsura în care un institut sau un compartiment de cercetare se află în atenția dușmanului, posibilitatea concretă a acestuia de a acționa în sens ostil, cât și posibilitățile și măsurile ce trebuie luate de noi pentru contracarare. În acest sens, rolul principal în măsurile de prevenire a scurgerii de secrete revine, evident, rețelei informative.

În ce privește **recrutarea persoanelor care provin din rindul cercetătorilor și proiectanților**, nu trebuie făcută greșeala de a se trece cu vederea formația intelectuală a acestora, faptul că unii dintre ei sînt specialiști de o valoare deosebită, care au foarte clară conștiința acestei valori. Contactarea unor astfel de persoane, în vederea recrutării, trebuie să fie realizată de ofițeri cu experiență și cu o temeinică pregătire. După recrutare, trebuie dusă o muncă susținută calificată de instruire și dirijare, în vederea orientării lor spre probleme concrete, care interesează securitatea în domeniile respective de activitate. Nu trebuie trecută cu vederea, ci din contră accentuată și înțeleasă de către rețea, dorința, sarcina noastră de a-i apăra pe cercetători.

Rețeaua informativă trebuie dirijată să semnaleze intențiile, oricît de discrete, ale unor persoane de a intra în posesia unor date cu privire la invenții nebrevetate (sau brevetate, dar care au caracter secret de stat), să

furnizeze informații despre persoanele pretabile să sustragă, să divulge ori să transmită date și informații cu caracter secret unor puteri sau firme străine.

În ce privește persoanele care trebuie să ne stea în atenție, le vom considera desigur pe acelea care au relații suspecte cu diplomați, specialiști, comercianți, turiști și alți cetățeni străini, cele care vizitează reprezentanțele diplomatice ori reprezentanțele unor firme străine din țara noastră, care au avut comportări suspecte cu ocazia plecărilor anterioare în străinătate (ori au în prezent legături apropiate cu persoane care au refuzat să se întoarcă în țară), ca și anumite persoane recunoscute cu trăsături negative de caracter și de temperament etc.

Pe linia apărării invențiilor, a datelor cu caracter secret de stat din cercetarea științifică se înscriu și măsurile de intensificare a muncii contrainformative în rindul angajaților care urmează a se deplasa în străinătate, pentru a participa la diferite congrese, simpozioane, conferințe, pentru tratative, prospectarea pieței ca și a celor care participă la manifestări tehnico-științifice interne. La simpozionul cu tema „Automatizări convenționale, calculatoare de proces și acționări reglabile”, la care au participat 280 specialiști români și 35 străini, s-au prezentat, prin comunicări științifice românești, zece soluții brevetabile, care nu fuseseră înregistrate la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci. De asemenea, este important să fie identificate acele persoane care elabo-

rează comunicări științifice și doresc să le publice în străinătate, pentru a se lua din timp măsuri de prevenire a transmiterii lor pe căi neoficiale și de determinare a autorilor să prezinte respectivele lucrări conducerii obiectivelor în care lucrează (în scopul avizării că nu conțin date brevetabile sau alte date nedestinate publicității).

În scopul prevenirii producerii de pagube pentru economia națională și a scurgerii de informații, numele persoanelor despre care, în urma verificărilor întreprinse, rezultă cert probleme ce le fac incompatibile în asemenea sectoare, trebuie comunicate imediat conducătorilor unităților respective, în vederea schimbării locului lor de muncă. În cazul în care se obțin informații din care rezultă că unele cercetări sau proiecte de valoare nu sînt aplicate, trebuie informate imediat organele competente și stabilite persoanele vinovate și scopul urmărit.

Pentru desfășurarea unei munci preventive de calitate, pregătirea contrainformativă a personalului trebuie să aibă un caracter diversificat, prin discuții individuale, îndeosebi cu cei care pleacă în exterior (în legătură cu necesitatea apărării secretului cercetărilor la care lucrează, a relațiilor pe care și le vor face, a pericolului de a intra în atenția serviciilor de spionaj), cît și prin activități colective (expuneri, proiectarea unor filme documentare, prelucrarea unor cazuri de încălcare a prevederilor legale și consecințele lor etc.).

Locot.-col. Gheorghe PREOTEASA

RECRUTAREA moment de o deosebită importanță în activitatea noastră profesională și în viața celor care intră în rețeaua informativă

Momentul următor alegerii, studierii și verificării candidaților — aspecte despre care am scris anterior în coloanele publicației — este cel al recrutării. El reprezintă, de fapt, saltul calitativ rezultat din acumularea cantitativă de date și informații în perioada studierii și verificării candidatului la recrutare, evaluate și selecționate cu grijă de ofițerul ce lucrează cu informatori.

Pe baza analizării datelor obținute în timpul studierii și verificării candidatului, ofițerul concepe modul în care se va proceda pentru efectuarea recrutării. Așa cum ordinul o cere, acest mod de acționare este prezentat în raportul cu propuneri de recrutare, din care trebuie să rezulte necesitatea și scopul recrutării, date esențiale reieșite din studiul și verificarea candidatului, calitățile și posibilitățile pe care le are acesta pentru îndeplinirea sarcinilor ce urmează a-i fi încredințate, garanțiile asupra loialității lui, căile de determinare a candidatului să colaboreze sincer, conștient, organizat și deplin conspirat cu organele de securitate, locul recrutării, modalitatea aducerii lui la locul recrutării, varianta (poate chiar variantele) de retragere.

În afara acestor elemente constitutive ale raportului cu propuneri de

recrutare, ofițerul trebuie să fie pregătit temeinic cu privire la problemele ce le va aborda în discuție, ordinea lor, felul cum va proceda în angrenarea candidatului în culegerea de informații, ce gamă de mijloace și metode va folosi pentru continuarea verificării acestuia. Cu totul aparte trebuie să cunoască reacția lui după recrutare.

Nu trebuie manifestată îngăduință față de ofițerii care nu dau atenție alegerii locului și timpului recrutării. Locul, așa cum știm, trebuie să asigure condiții favorabile desfășurării discuțiilor și deplina lor conspirativitate. În alegerea timpului, trebuie să se țină seama de programul de lucru al candidatului, de preocupările lui obișnuite, de volumul problemelor ce urmează a fi abordate, manifestîndu-se grijă față de prevenirea desconspirării lui prin apariția noastră în „bugetul” său de timp cotidian. De aceea, timpul în care candidatul se află la recrutare trebuie să fie temeinic motivat față de familie, prieteni, cunoscuți, de unde apare necesitatea ca, de comun acord cu el, să se stabilească legenda corespunzătoare.

Se mai produc încă multe desconspirări datorită faptului că locul contactării în vederea recrutării nu se

alege în funcție de personalitatea candidatului, instituția sau întreprinderea unde lucrează, în raport de calitatea pe care o are, de condițiile în care locuiește și, de la caz la caz, de temeiurile care stau la baza recrutării. Contactările, se știe, se pot face în case conspirative, la domiciliul candidatului, la locul său de muncă, într-o altă instituție sau întreprindere, într-o cameră de hotel și în alte locuri care intrunesc condițiile necesare scopului propus, în primul rând, din punct de vedere al conspirativității (uneori, mai rar și bine motivat, chiar la sedii ale Ministerului de Interne).

Astfel, într-un caz, analizând datele obținute în urma unui studiu multilateral și aprofundat, ofițerul și șeful său din unitatea centrală de contraspionaj au apreciat că sînt create condițiile pentru a efectua recrutarea lui „Judith”. În acest sens, ofițerul i-a dat candidatei un telefon, în care i-a comunicat că se numește „Berg”, că a sosit recent și are să-i dea ceva din partea domnului „Slaimovici” (cetățean străin). La auzul numelui amantului ei, „Judith” s-a manifestat printr-o explozie de bucurie, întrebînd imediat unde este „Berg” și cum poate să-l întâlnească cît mai repede. „Berg” i-a spus că îl poate găsi la hotelul „Muntenia”, camera 307. După o jumătate de oră, „Judith”, veselă, intra în camera în care, după „chip și asemănare”, o așteptau doi „străini”. S-a manifestat nerăbdătoare să afle vești de la și despre „Slaimovici”; interlocutorii i-au spus că el se simte bine, că este foarte ocupat, că-și aduce cu drag aminte de plimbările lor la „Parcul Privighetorilor” ori cu vaporețul pe Herăstrău; că el nu va putea veni decît peste 2—3 luni, dar n-a vrut să-i scrie prin poștă (așa cum s-au înțeles) etc. Toate aceste elemente erau cunoscute de ofițeri din materialele de studiu informativ-operativ

și corespundeau realității. După cîteva minute de acomodare, tot „Judith”, nerăbdătoare, a întrebât ce i-au adus, privind mereu spre valizele lor cu etichete ale unor companii de aviație occidentale. La solicitarea ei, „străinii” i-au răspuns că îi vor da coletul care i-a fost trimis însă după ce vor mai discuta ceva. Văzînd-o într-o stare psihologică optimă, cei doi i-au arătat legitimațiile de ofițeri de securitate. Din acel moment, „Judith” a început să facă fețe-fețe, și-a dus mîinile la tîmple și s-a lăsat cu coatele pe măsuta din fața ei. După un moment de tăcere, a întrebât:

— Spuneți-mi, vă rog, ați fost discreți pînă acum?

— Noi? Bineînțeles!

— Puteți fi discreți și în continuare, dacă vă rog? În nici un caz nu vreau să aflu soțul și copiii de legătura mea cu „Slaimovici”.

— Desigur. Totul însă depinde de dumneavoastră!

— Fac orice. Din două motive: unul, vi l-am spus; al doilea, că mi-a plăcut cum ați lucrat. N-am crezut să existe atîta inteligență și imaginație!...

Desigur, recrutarea a reușit.

Deși recrutarea poate fi realizată în cadrul unuia sau mai multor contacte, în colectivul de muncă, atît pentru ofițer, cît și pentru șeful lui, contactarea candidatului, în vederea recrutării, trebuie să fie problema principală a zilei respective.

Răspunderea ofițerilor pentru cunoașterea loialității și capacității informative a candidaților la recrutare trebuie să fie susținută de organizarea corespunzătoare a recrutării, moment la care cadrele de conducere au rolul și contribuția lor. Delimitarea e necesară deoarece planul poate fi bine chibzuit și întocmit și, totuși, transpunerea lui în practică să nu decurgă „ca la carte”, se înțelege, din cauza unor elemente nou apărute ce

pot influența, într-un sens sau altul, momentul recrutării și care pot fi rezolvate bine sau prost de către ofițerii care participă la recrutare.

Din studierea unor dosare personale, întocmite pentru persoanele recrutate, reiese că nu s-au întocmit documentele de bază cerute de ordinul în materie. Astfel, au fost recrutați informatori (în special, într-o perioadă anterioară) fără să se întocmească raportul în baza căruia să se dea aprobarea de recrutare. În alte cazuri, conținutul raportului cu propuneri de recrutare este sumar întocmit, nu răspunde cerințelor ordinului în vigoare, în special în ceea ce privește modul în care urmează să se desfășoare procesul recrutării.

Sînt situații cînd raportul nu este atît de detaliat cît ar trebui, deoarece nici studiul n-a fost multilateral și aprofundat. De pildă, datorită unui astfel de „studiu”, care consta, în fapt, numai din informații asupra „stării psihice interne”, a impresiei ce o lasă în jur etc., candidatei la recrutare, „Sofia”, nu i s-au cunoscut: relațiile cu cetățenii români și străini cu care venea în contact, oficial sau în viața particulară; modul de a se manifesta și a se obliga față de societate; măsura în care are sau nu sentimentul patriotic dezvoltat; aspecte din viața personală. În afara unor date (că este absolventă a Facultății de filologie, bună cunosătoare a limbii engleze, lucrează într-o instituție importantă, este bine pregătită intelectual), despre „Sofia” se mai știa doar că este „nefericită în căsnicie” (divorțată). De aici s-a tras concluzia că „ar fi pretabilă la recrutare”. Dar în momentul în care i s-a pus problema colaborării cu securitatea, „Sofia” a replicat că îi ajung „problemele de serviciu și noua căsnicie”. Și într-adevăr, ea se recăsătorise, dar rețeaua informativă și investigațiile — singurele mijloace fo-

losite în studiul ei — n-au cunoscut acest fapt.

Trecînd la efectuarea recrutării constatăm că, din păcate, momentul acesta nu este tratat întotdeauna de către ofițeri ca un proces complex, decisiv, în primul rînd, pentru că nu au fost respectate regulile privind alegerea, studierea și verificarea candidaților, apoi, pentru că apar defecțiuni în însăși procesul recrutării.

De pildă, în timpul recrutării pot apare date sau împrejurări care să ducă la concluzia că un candidat nu este corespunzător pentru munca informativă ori că nu va accepta să colaboreze cu securitatea statului. În activitatea noastră am întîlnit destui oameni despre care ne-am dat seama că nu sînt cei pe care-i vrem, pe care-i căutăm. Și asta în procesul recrutării. I-am mulțumit candidatului pentru că l-am deranjat și am discutat unele probleme cu el, i-am lăsat impresia că o să-l mai căutăm, dacă va fi nevoie, dar noi am luat atunci o altă hotărîre, nu aceea de a-l introduce oricum în rețea. Desigur, această hotărîre de ultim moment nu înseamnă neapărat o lipsă a ofițerului, ci mai curînd răspundere, orientare, discernămint politic și profesional. Pentru asemenea situații ofițerul trebuie să prevadă una sau mai multe variante de retragere, prin care să asigure inducerea în eroare a candidatului cu privire la scopul urmărit de securitate. Acestea se întocmesc tot pe baza unui studiu riguros și realist al candidatului. Oricum, candidatului nu trebuie să i se lase impresia că a fost contactat în vederea recrutării și am renunțat la aceasta ori să se abordeze cu el discuții privind obiectivul pe lîngă care scontăm să-l infiltrăm sau dirijăm, desconfirîndu-ne intențiile.

De exemplu, în cazul candidatului la recrutare „Marinică”, considerăm că nu s-a aplicat decît artificial varianta de retragere. Avocat de pro-

fesie, legătură oficială a unor diplomați străini, în rindul cărora sînt cadre și agenți ai serviciului de spionaj al statului respectiv, „Marinică” era și este solicitat destul de frecvent de aceștia, pentru diferite probleme, sub acoperiri mai mult sau mai puțin oficiale. Prima contactare a candidatului s-a desfășurat sub egida tematicii „Arta”. Cum acesta a devenit un interlocutor interesant și chiar interesat în această problemă, după încă o contactare, exclusiv pe aceeași temă, s-a întocmit raport cu propunerea de recrutare. Dar cînd i s-a cerut să aibă o legătură organizată, „Marinică” a continuat să susțină că, atunci cînd va afla date ce interesează securitatea, va suna la numărul de telefon care i se va indica. În această situație, ofițerii susțin că au aplicat varianta de retragere revenind cu discuțiile la tema „Arta”. Ofițerul n-a cunoscut atitudinea candidatului față de sarcinile ce urmau să le realizeze organele securității statului și n-a ținut cont că un avocat cunoaște „spiritul” Legii nr. 23 din 1971 și dacă nu acceptă colaborarea, neavînd despre el date compromițătoare, nu-l putem determina să o facă. „Marinică” a confiat unui informator că el cunoaște legile și știe ce vor cei de la securitate, manifestîndu-se chiar ostil.

Respectînd cronologia firească a operațiunilor, dacă pînă în acest moment nu au apărut impedimente, fiind clar că interlocutorul va accepta colaborarea sau chiar venind în întîmpinarea ofițerului cu ideea de sprijinire a securității statului, se va trece la solicitarea expresă a acestuia să colaboreze cu instituția noastră. După acceptarea de către candidat, dacă nu sînt motive care să impiedice, i se ia un angajament scris pentru păstrarea secretului colaborării. În unele situații, prevăzute de ordinul în vigoare, în afara datelor de identificare, se menționează hotărî-

rea de a colabora cu securitatea, de a fi combativ, hotărît și ferm în prevenirea infracțiunilor, a lupta pentru aflarea adevărului, a respecta legea, a fi vigilent, sincer și obiectiv în furnizarea informațiilor, a fi corect, a respecta secretul acestei colaborări și a îndeplini întocmai sarcinile ce i se vor da.

Diminuînd însă importanța particularizării conținutului angajamentului, pentru informatori, rezidenți, gazde ale caselor de întîlniri, unii ofițeri au procedat la folosirea formularelor tip xeroxate, care au fost doar semnate de candidați.

Altă carență constă în faptul că sînt destui informatori care lucrează în cadrul unor reprezentanțe străine, în locuri vulnerabile, în rindul unor elemente periculoase, cărora, în procesul recrutării, nu li s-au luat angajamente scrise, deși era necesar.

Cu ocazia recrutării, persoanele introduse în rețeaua informativă de contraspionaj trebuie să fie instruite de către ofițerii recrutori în legătură cu păstrarea secretului colaborării, conduita pe care trebuie să o aibă (motivarea timpului, cît a fost la recrutare, a locului); să nu-și schimbe modul de comportare în familie, societate, față de colegi etc.; să se precizeze modalitățile de efectuare a legăturii, să se stabilească „de comun acord” numele conspirativ (și nu „la indicația ofițerului” sau „la dorința celui recrutat”, cum au răspuns unele cadre cu ocazia unor testări).

După realizarea recrutării, trebuie întocmit raportul de efectuare a recrutării, ca oglindire veridică a celor petrecute. De multe ori se fac însă consemnări sumare cu privire la efectuarea recrutării, reacția candidatului, linia de conduită, instruirea cu privire la respectarea secretului colaborării etc., iar în unele cazuri nici nu s-a consemnat în dosare modul de definitivare a recrutării.

Sînt situații cînd, uneori imediat după recrutare, candidații desconfiră legătura, fapt care poate fi constatat numai dacă respectivii sînt verificați.

De exemplu, „Georgeta”, funcționară pe lîngă o reprezentanță străină, după contactarea în vederea recrutării, a confiat unui informator, cu care se află în relații intime, că un ofițer de securitate i-a cerut să colaboreze organizat. Cu toate că acest fapt a devenit cunoscut, „Georgeta” a fost introdusă în rețea. Este însă de presupus că aceasta a desconfiră legătura cu securitatea și unor funcționari străini cu care are tot același gen de relații.

La rindul ei, „Liliana”, secretară tot la o asemenea instituție, fiind în relații intime cu un alt informator (suspectat de incorectitudine în relațiile cu organele de securitate și că ar furniza informații unui cadru al unui serviciu de spionaj occidental), care o mai și întrebă cîte ceva despre anumite probleme, nu a informat ofițerul despre relația ei și nici despre întrebările ce i se pun.

Nu întîmplător, reglementarea muncii noastre cere ca verificarea rețelei să înceapă odată cu studierea candidaților la recrutare și să continue pe tot parcursul colaborării. De aceea, e greu de înțeles de ce informatoarea „Maria” (care lucrează tot la o reprezentanță străină și în legătură cu care este suspiciunea că, în perioada 1944—1947, ar fi lucrat, succesiv, informativ cu două servicii de spionaj occidentale, că are o soră căsătorită în Occident cu un militar, care a funcționat la misiunea mili-

tară respectivă, că efectuează frecvent deplasări în străinătate și are legături cu elemente din emigrație) nu a fost verificată vreme îndelungată în afara programului de muncă!

Activitatea de verificare a candidatului trebuie continuată și cu ocazia recrutării și, desigur, după aceea. Este necesar să se acorde mare atenție cunoașterii reacțiilor persoanei în urma contactării și recrutării. De asemenea, să fie cunoscut modul în care se ocupă de îndeplinirea sarcinilor și cum respectă indicațiile primite.

De exemplu, informatorul „Filipescu” (inginer la o întreprindere cu profil special, care urma să fie dirijat pe lîngă unii cetățeni străini, suspecti de activitate de spionaj), după recrutare, n-a dat informații. S-a întocmit atunci un plan de verificare a lui și s-a constatat că primește obiecte și întretine relații neoficiale tocmai cu persoanele aflate în atenția noastră.

Unele dintre aspectele prezentate pe parcursul articolului dovedesc preocuparea, altele superficialitatea cu care este tratat de către unii ofițeri întregul proces de recrutare. Cum acesta este un moment de deosebită importanță în activitatea noastră profesională și în viața celor care intră în rețeaua informativă, considerăm că trebuie să i se acorde importanță maximă.

Despre modul de lucru cu rețeaua informativă, în următorul număr al publicației.

Colonel Aristotel STAMATOIU
Căpitan Sorin-Ioan BOLDEA

„Spionaj la școala de echitație“

Lucrarea pe care o prezentăm cititorilor, intitulată „Spionaj la școala de echitație“, este realizată prin traducerea prelucrată și selectivă a unui roman apărut în Franța și are caracter autobiografic, fiind scrisă de un spion israelian depistat la Cairo.

Pe bună dreptate, vorbind despre calitățile profesionale ale lui Wolfgang Lotz, căci el este autorul cărții, în timpul procesului ce i-a fost intentat acestuia, procurorul afirma: „La calitățile acestui vrăjitor trebuie să adăugăm una foarte importantă: cunoașterea profundă a naturii umane. De fiecare dată când își întâlnea viitoarele victime, le căuta punctele vulnerabile“.

Intr-adevăr, descifrarea personalității oamenilor din mediul înconjurător și utilizarea defectelor acestora, dintre care flecăreala se situa la loc de cinste, i-au permis lui Lotz să culeagă informații prin folosirea exploatării „in orb“, alături de care observarea cu ajutorul binoculului sau a ochiului liber și fotografierea obiectivelor vizate au constituit principalele metode de lucru ale spionului.

La întrebarea cum un lucrător de informații temeinic pregătit, a cărui acoperire era legendată foarte bine, aflat în relații strânse cu cele mai marcante personalități din sinul autorităților egiptene, a putut fi descoperit și arestat, răspunsul este unul singur, și anume supraestimarea propriilor calități și subestimarea competenței profesionale a organelor de contraspionaj egiptene. Numai așa privind lucrurile, ne explicăm imprudențele comise de Lotz, imprudențe ce au culminat cu efectuarea, pe parcursul a patru ani consecutivi, a comunicărilor prin eter din același loc și care, de altfel, i-au fost fatale.

Parcurgând paginile lucrării, cititorul își va îmbogăți cunoștințele cu privire la: modul de concepere și lansare a unor combinații și legende; diverse metode și mijloace folosite în activitatea de spionaj și contraspionaj; anumite aspecte ale confruntării dintre anchetatori și învinuit, în cursul urmăririi penale, precum și ale manevrelor acestuia din urmă pentru a deruta cercetările și a salva ceea ce mai putea fi salvat.

Deși autorul cărții ne asigură în prefață că, cu excepția unor detalii ce constituie secrete de stat și a unor nume care sînt fictive, nu denaturează cu nimic activitatea desfășurată în Egipt, redînd faptele exact cum s-au petrecut, totuși se impune ca lectura ei să fie făcută cu mult discernămint, întrucît, în mod evident, Lotz comentează evenimentele de pe o anumită poziție.

Bogăția informațiilor ce le cuprinde, calitatea lor, forma alertă, antrenantă în care sînt redată faptele sînt premise ale utilității lucrării „Spionaj la școala de echitație“ pentru pregătirea teoretică și activitatea practică ale lucrătorilor de securitate.

Căpitan Gheorghe VARGA

ACTIVITATEA INFORMATIV-OPERATIVĂ COMPONENTĂ PRIORITARĂ ÎN ANSAMBLUL LUPTEI DE COMBATERE A TERORISMULUI

La analiza muncii pe anul 1975, tovarășul ministru Teodor Coman a pus în fața cadrelor de comandă cerința îmbunătățirii și perfecționării activității informativ-operative, care trebuie să se desfășoare în spiritul documentelor de partid, în strictă conformitate cu legile și actele normative în vigoare, pentru realizarea sarcinilor trasate Ministerului de Interne de către Comandantul Suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și anume: „Să se ia asemenea măsuri ca pe teritoriul țării să nu se producă nici un act cu caracter terorist“.

Pentru realizarea acestui deziderat, latura prioritară în combaterea terorismului o constituie prevenirea. Conceptul de prevenire presupune asigurarea ordinii de drept, a legalității, prin promovarea măsurilor profilactice de ordin politic, economic, juridic, organizatoric și de altă natură, care să ducă la înlăturarea cauzelor ce pot genera și a condițiilor ce pot favoriza săvîrșirea oricăror fapte antisociale.

Avînd în vedere amploarea acțiunilor teroriste, în continuă creștere pe plan internațional, existența pe teritoriul României a unor persoane care aparțin sau simpatizează cu

grupări extremist-teroriste, diversitatea formelor și metodelor posibile de pătrundere acoperită a unor elemente aparținînd acestor grupări, mai cu seamă în sezonul estival, se impune intensificarea muncii de cunoaștere în cadrul supravegherii informative, pentru a elabora măsuri eficiente de contracarare la timp a oricăror acțiuni teroriste.

Organizarea muncii de prevenire pe linie antiterorism, la nivelul cerințelor ordinelor, trebuie să asigure o supraveghere informativă care să permită: cunoașterea, încă din faza de inițiere, a planurilor teroriste ale unor elemente din rîndul cetățenilor străini aflați pe teritoriul țării noastre; luarea unor măsuri eficiente care să nu permită elementelor teroriste să pregătească, să organizeze și să decanșeze astfel de acțiuni; prevenirea transportului sau tranzitării de către cei interesați pe teritoriul țării noastre a armamentului, muniției, substanțelor toxice și de luptă ori radioactive destinate acțiunilor teroriste în alte state; împiedicarea prin toate mijloacele muncii de securitate a grupărilor teroriste de a și crea puncte de sprijin pe teritoriul țării noastre. Din experiența acumulată de

„Spionaj la școala de echitație“

Lucrarea pe care o prezentăm cititorilor, intitulată „Spionaj la școala de echitație“, este realizată prin traducerea prelucrată și selectivă a unui roman apărut în Franța și are caracter autobiografic, fiind scrisă de un spion israelian depistat la Cairo.

Pe bună dreptate, vorbind despre calitățile profesionale ale lui Wolfgang Lotz, căci el este autorul cărții, în timpul procesului ce i-a fost intentat acestuia, procurorul afirma: „La calitățile acestui vrăjitor trebuie să adăugăm una foarte importantă: cunoașterea profundă a naturii umane. De fiecare dată când își întâlnea viitoarele victime, le căuta punctele vulnerabile“.

Intr-adevăr, descifrarea personalității oamenilor din mediul înconjurător și utilizarea defectelor acestora, dintre care flecătura se situa la loc de cinste, i-au permis lui Lotz să culeagă informații prin folosirea exploatării „în orb“, alături de care observarea cu ajutorul binoclului sau a ochiului liber și fotografierea obiectivelor vizate au constituit principalele metode de lucru ale spionului.

La întrebarea cum un lucrător de informații temeinic pregătit, a cărui acoperire era legendată foarte bine, aflat în relații strânse cu cele mai marcante personalități din sinul autorităților egiptene, a putut fi descoperit și arestat, răspunsul este unul singur, și anume supraestimarea propriilor calități și subestimarea competenței profesionale a organelor de contraspionaj egiptene. Numai așa privind lucrurile, ne explicăm imprudențele comise de Lotz, imprudențe ce au culminat cu efectuarea, pe parcursul a patru ani consecutivi, a comunicărilor prin eter din același loc și care, de altfel, i-au fost fatale.

Parcurgând paginile lucrării, cititorul își va îmbogăți cunoștințele cu privire la: modul de concepere și lansare a unor combinații și legende; diverse metode și mijloace folosite în activitatea de spionaj și contraspionaj; anumite aspecte ale confruntării dintre anchetatori și învinuit, în cursul urmăririi penale, precum și ale manevrelor acestuia din urmă pentru a deruta cercetările și a salva ceea ce mai putea fi salvat.

Deși autorul cărții ne asigură în prefață că, cu excepția unor detalii ce constituie secrete de stat și a unor nume care sînt fictive, nu denaturează cu nimic activitatea desfășurată în Egipt, redînd faptele exact cum s-au petrecut, totuși se impune ca lectura ei să fie făcută cu mult discernămint, intrucît, în mod evident, Lotz comentează evenimentele de pe o anumită poziție.

Bogăția informațiilor ce le cuprinde, calitatea lor, forma alertă, antrenantă în care sînt redată faptele sînt premise ale utilității lucrării „Spionaj la școala de echitație“ pentru pregătirea teoretică și activitatea practică ale lucrătorilor de securitate.

ACTIVITATEA INFORMATIV-OPERATIVĂ COMPONENTĂ PRIORITARĂ ÎN ANSAMBLUL LUPTEI DE COMBATERE A TERORISMULUI

La analiza muncii pe anul 1975, tovarășul ministru Teodor Coman a pus în fața cadrelor de comandă cerința îmbunătățirii și perfecționării activității informativ-operative, care trebuie să se desfășoare în spiritul documentelor de partid, în strictă conformitate cu legile și actele normative în vigoare, pentru realizarea sarcinilor trasate Ministerului de Interne de către Comandantul Suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și anume: „Să se ia asemenea măsuri ca pe teritoriul țării să nu se producă nici un act cu caracter terorist“.

Pentru realizarea acestui deziderat, latura prioritară în combaterea terorismului o constituie prevenirea. Conceptul de prevenire presupune asigurarea ordinii de drept, a legalității, prin promovarea măsurilor profilactice de ordin politic, economic, juridic, organizatoric și de altă natură, care să ducă la înlăturarea cauzelor ce pot genera și a condițiilor ce pot favoriza săvîrșirea oricăror fapte antisociale.

Avînd în vedere amploarea acțiunilor teroriste, în continuă creștere pe plan internațional, existența pe teritoriul României a unor persoane care aparțin sau simpatizează cu

grupări extremist-teroriste, diversitatea formelor și metodelor posibile de pătrundere acoperită a unor elemente aparținînd acestor grupări, mai cu seamă în sezonul estival, se impune intensificarea muncii de cunoaștere în cadrul supravegherii informative, pentru a elabora măsuri eficiente de contracarare la timp a oricăror acțiuni teroriste.

Organizarea muncii de prevenire pe linie antiterorism, la nivelul cerințelor ordinelor, trebuie să asigure o supraveghere informativă care să permită: cunoașterea, încă din faza de inițiere, a planurilor teroriste ale unor elemente din rîndul cetățenilor străini aflați pe teritoriul țării noastre; luarea unor măsuri eficiente care să nu permită elementelor teroriste să pregătească, să organizeze și să decanșeze astfel de acțiuni; prevenirea transportului sau tranzitării de către cei interesați pe teritoriul țării noastre a armamentului, muniției, substanțelor toxice și de luptă ori radioactive destinate acțiunilor teroriste în alte state; împiedicarea prin toate mijloacele muncii de securitate a grupărilor teroriste de a și crea puncte de sprijin pe teritoriul țării noastre. Din experiența acumulată de

unitățile centrale, teritoriale și unitatea de profil rezultă că cerințele de mai sus pot fi realizate cu succes prin: instruirea și angrenarea întregului potențial informativ al unităților centrale și teritoriale cu sarcini concrete pe linie de antiterorism; amplasarea judicioasă a rețelei informative în obiective, locuri și medii vizitate sau vizitate de elementele teroriste, care să sesizeze la timp prezența persoanelor suspecte, cit și a celor ce ar iniția acte extremiste; completarea rețelei informative prin recrutarea de informatori și colaboratori capabili, pentru acoperirea locurilor, mediilor și obiectivelor vulnerabile; recrutarea de informatori din rîndul cetățenilor străini — respectînd prevederile Ordinului nr. 000235/1973 —, ce cunosc sau au posibilități să cunoască activitatea și intențiile unor elemente sosite în țară, suspecte de acțiuni teroriste.

Preventiv, activitatea de supraveghere informativă trebuie să cuprindă toate locurile, mediile și obiectivele frecventate de elementele suspecte ori de legăturile acestora. Ca urmare, cunoașterea locurilor, mediilor și obiectivelor vizitate sau vizitate de elemente teroriste constituie una din cerințele eficienței activității de supraveghere informativă, întrucît aici elementele extremist-teroriste realizează legături, inițiază și pregătesc acte teroriste, culeg informații, fac studii și observări etc.

Indiferent de nuanța lor, elementele extremist-teroriste vizează în România, în principal, următoarele obiective: aeroporturi interne și internaționale; agenții și birouri aparținînd unor companii aeriene; porturi, gârzi, noduri de cale ferată, trenuri internaționale, viaducte; sedii ale unor oficii diplomatice (ambasade, consulat, birouri și agenții comerciale, turistice); reședințele unor diplomați; birouri și sedii ale anumitor organisme internaționale;

obiective de importanță deosebită (cu producție specială, rafinării, instituții etc.); demnitari, personalități ale vieții politice și de stat, oameni de știință; reprezentanți și delegați la organizații și organisme internaționale; lăcașuri de cult; grupuri de turiști ce ne vizitează țara.

Din analiza acțiunilor extremist-teroriste desfășurate pe plan internațional, precum și din cazurile rezolvate de unitatea de profil și inspectoratele județene, rezultă că cele mai frecvente locuri pe care le vizează, unde realizează contacte și întâlniri, inițiază ori pregătesc acte teroriste sînt: restaurantele, barurile, cafenelele, cofetăriile, hotelurile, motelurile, campingurile, căminele studențești, cluburile, fostele gazde O.N.T. și alte gazde cunoscute că asigură cazarea unor cetățeni străini, lăcașurile de cult.

În acest sens, este semnificativ cazul turistului străin „Zurlea“, care a sosit la București în luna noiembrie 1975. Inițial, el s-a cazat la un hotel central, apoi, pentru a i se pierde urma, s-a mutat la un altul, unde posibilitățile îi permiteau să realizeze contactarea unor concetățeni, folosindu-se de fluxul mare de turiști străini. Primind informații de la legătura sa „Suru“, un străin care își face studiile în țară, a trecut la observarea unui obiectiv din sistemul „Arta“, iar uneia dintre legături i-a dat ca sarcină să organizeze un comando, care să treacă sub conducerea unui terorist experimentat, ce urma să sosească dintr-o țară occidentală. În urma unei intense activități informativ-operative desfășurate în cooperare cu unitățile centrale și un inspectorat județean al Ministerului de Interne, acțiunea lui „Zurlea“ și a legăturilor sale a fost neutralizată.

Acest caz, ca și altele rezolvate, reliefează că elementele teroriste se află în posesia unor date și infor-

mații exacte cu privire la locurile adecvate, care permit realizarea de întâlniri, stabilirea de contacte, efectuarea de observări. Numai așa se explică faptul că cetățeanul străin „Adam“, cunoscut că sprijină anumite grupări teroriste, a solicitat la recepția unui mare hotel din Capitală o anume cameră, ce oferea, din mai multe unghiuri, cea mai bună vizibilitate asupra unei agenții străine de transporturi aeriene, care constituia obiectul studiului și observărilor sale. Existența în aceste locuri a unei rețele informative calificate, bine instruite, cit și încadrarea informativă a acestuia la locul său de muncă au asigurat cunoașterea promptă a intențiilor elementului în cauză, permițînd stabilirea unor măsuri ofensive de prevenire a acțiunilor sale ostile.

Organele Ministerului de Interne trebuie să acorde o mare atenție unor medii și elemente pretabile ca: studenți și doctoranzi străini, comercianți, cetățeni străini ce desfășoară activități de bișnițarie sau întrețin relații cu femei de moravuri ușoare, fac contrabandă ori rămîn în țară cu vize expirate, precum și cetățeni care au sosit pe linie medicală etc. Atenție, de asemenea, trebuie acordată elementelor din rîndul cetățenilor români care au suferit condamnări pentru tentative sau acte preparatorii legate de intenția de a trece fraudulos frontiera, neintegrate social ori au legături cu străini a căror prezență în țara noastră este nejustificată. De exemplu, în luna iunie 1975, au fost în România doi cetățeni străini, membri activi ai unor organizații teroriste, cu scopul de a realiza contacte și a organiza legături cu mai mulți studenți străini aflați în țara noastră. Unul dintre cei doi s-a internat la un spital din Capitală, pentru a urma un tratament medical. După internare, a fost vizitat de cîțiva studenți străini și de

unele persoane cunoscute cu preocupări suspecte, aflate în București, realizînd în acest fel contacte și stabilind legături. Cel de-al doilea străin s-a deplasat în orașul C., însoțit de un student suspect pe linie antiteroristă, și a avut într-un parc o întîlnire cu mai mulți studenți străini. Acțiunea acestuia s-a repetat și într-un alt oraș, unde la o oră tirzie din noapte, tot într-un parc, a efectuat instructajul altor studenți străini. Prin măsurile informative luate de conducerea inspectoratelor de pe raza de activitate a străinului, s-a stabilit că emisarul în cauză a transmis studenților sarcini cu privire la menținerea antrenamentelor fizice și a pregătirii militare.

Practica activității organelor noastre a confirmat prevederile ordinelor tovarășului ministru, potrivit cărora rețeaua creată din rîndul cetățenilor străini, care aparțin sau simpatizează cu unele grupări extremiste, dă cele mai bune rezultate în cunoașterea planurilor și intențiilor elementelor teroriste, deoarece sursele noastre pot astfel pătrunde în clandestinitatea unor grupări.

Așa, de pildă, în luna august 1975, informatorii „Iosif“ și „Aladin“ au semnalat sosirea la București a doi cetățeni dintr-o țară occidentală, care au fost văzuți în relații cu elemente teroriste într-o țară din Orientul Mijlociu. De asemenea, au sesizat faptul că cei doi străini au fost văzuți în anturajul lui „Dala“, conducător al unei organizații extremist-teroriste, care urma să sosească în România sub acoperirea de turist.

În cooperare cu unele unități speciale, noi am luat un complex de măsuri informativ-operative, în urma cărora a fost identificat un comando format din membri a două cunoscute organizații teroriste, care intenționau să acționeze într-o țară occidentală. Printr-o combinație informativă, s-a trecut la reținerea și

percheziționarea autoturismului și a membrilor comandoului, asupra cărora s-au găsit: muniție, armament, exploziv plastic, documente false, material criptografic etc. Membrii grupului au fost declarați persoane indezirabile și au fost scoși din țară.

Din exemplele prezentate se desprinde concluzia că în activitatea de combatere a terorismului munca cu rețeaua informativă are caracter prioritar. Exploatarea operativă a informațiilor, elaborarea și întreprinderea unor măsuri operative complexe, concomitent cu folosirea mijloacelor diversificate de control asupra elementului urmărit și cooperarea între unități duc la rezultate concrete în prevenirea acțiunilor teroriste.

Trăsătura caracteristică a activității de combatere a terorismului o constituie rapiditatea, dinamismul aplicării tuturor măsurilor informativ-operative, care de multe ori se declanșează pe baza unei informații sumare, ceea ce impune verificarea cu toate mijloacele avute la dispoziție, pentru a nu permite elementului semnalat să treacă la pregătirea sau declanșarea acțiunii. De aici necesitatea instruirii rețelei informative din mediile și locurile în care își pot face apariția elementele teroriste asupra semnalării în mod operativ a persoanelor cu comportări suspecte, ce au bagaje grele, se autocontrolează, nu părăsesc locurile de cazare și nu permit personalului de serviciu intrarea în camere, insinuează anumite defecte fizice pentru mascarea pe corp a existenței armamentului și a muniției, fac schimburi de colete, geamantane etc. în locuri de parcare,

din mașini personale în taximetre și invers, fără a permite vreun ajutor, caută legături în mediul obiectivelor vizate pentru acțiune, apar în mod repetat în zona obiectivelor și altele.

Rețeaua informativă trebuie educată și dirijată să semnaleze operativ orice asemenea indicii, iar atunci când situația devine periculoasă, cu riscul desconspirării, să treacă la neutralizarea elementelor teroriste.

Periculozitatea și urmările deosebit de grave ale actului terorist nu permit ca verificarea informației de primă sesizare să se facă nici cu cea mai mică întârziere, cunoscând că unele elemente teroriste din exterior vin cu planuri minuțios stabilite, în scopul declanșării acțiunii în cel mai scurt timp. Așa, de exemplu, în acțiunea declanșată de „Brațul Revoluției Arabe“, la 21 decembrie 1975, asupra sediului O.P.E.C. din Viena, condusă de teroristul „Carlos“, comandoul s-a deplasat de la frontieră direct la locul acțiunii, realizând prin aceasta surprinderea, preluarea inițiativei, impunându-și punctul de vedere organelor de stat austriece.

Se desprinde concluzia că elementele din rindul străinilor sau românilor, suspecte că ar aparține sau ar sprijini organizațiile extremiste, trebuie lucrate în cadrul urmăririi informative speciale, activ, ofensiv, cu toate mijloacele muncii informativ-operative, pentru a cunoaște legăturile lor și a preveni orice intenție sau pregătire a actului terorist.

În cadrul urmăririi informative, accentul trebuie pus pe încadrarea elementelor urmărite, cu informatori care să se bucure de încrederea aces-

toră și să poată informa organele noastre asupra activității desfășurate, a legăturilor și intențiilor lor. Sarcinile acțiunii trebuie să stabilească sistemul de legătură și de transmitere a informațiilor către grupările din care fac parte, pentru a controla și preveni pătrunderea în țara noastră a comandourilor ce pot veni cu misiunea de a executa atacuri în forță, pentru a afla sursele de armament și eventualele locuri de aprovizionare.

Practica demonstrează că acolo unde ordinele se aplică, iar șefii profesioniști stabilesc și elaborează măsuri corespunzătoare, acolo unde controlează și sprijină activitatea lucrătorilor și se stăpânește permanent situația elementului urmărit, prevenirea activității elementelor teroriste se poate realiza în condiții bune. Așa, de pildă, Inspectoratul județean Satu-Mare a lucrat activ pe „Silviu“, care a inițiat, împreună cu un grup de tineri din Cluj, fuga din țară prin deturnarea unui avion. Controlându-se continuu situația urmăritului, s-a trecut la avertizarea sa, stabilindu-se ulterior că a renunțat la intențiile sale ostile.

Inspectoratul județean Cluj, lucrând activ pe „Emil“, care preconiza să fugă într-o țară occidentală, împreună cu soția, prin coruperea unui pilot de la AVIASAN, aplicând măsuri complexe, a reușit să prevină acțiunea respectivului.

Datorită măsurilor combinate întreprinse, conlucrării și cooperării active a unității noastre cu Direcția a IV-a și I.M.B., am descoperit și identificat, în iunie 1975, un grup

format din trei indivizi, condus de „Bratu“, care, pentru a putea pleca ilegal din țară, intenționa răpirea unor diplomați sau copii ai acestora, în schimbul cărora urmau, în caz de reușită, să solicite un mijloc de transport, pentru a ajunge într-o țară vest-europeană, precum și o importantă sumă de bani. Pentru a-și mări șansele de reușită, „Bratu“ intenționa utilizarea a o serie de materiale explozive, pe care urma să le confecționeze singur ori să le procure pe altă cale. Acțiunea a fost prevenită la timp, membrii grupului fiind arestați.

Aplicarea măsurilor informativ-operative în mod ofensiv, cu continuitate, asigură succesul în prevenirea activității elementelor ce pun la cale acte teroriste. Datele existente atestă faptul că în rindul unor străini aflați în centrele universitare sint luptători cu experiență, cu o bună pregătire militară și de comando, în măsură să se organizeze rapid și să întreprindă, la semnale convenționale, acțiuni prin surprindere. Asupra acestei categorii de persoane trebuie să se desfășoare o activitate de urmărire informativ-operativă continuă, aplicându-se măsuri combinate de interpunere și infiltrare de rețea, precum și o cooperare strinsă între unitățile centrale și teritoriale, pentru cunoașterea în detaliu a activității acestora, în special pe timpul deplasărilor în alte orașe sau localități, în vederea curmării din timp a eventualelor acțiuni teroriste pe care le pun la cale.

Colonel Ștefan BLAGA
Colonel Aristotel PLEȘA

Studiul general al fenomenului de terorism și mijloacele de luptă împotriva acestuia

In zilele de 23—26 februarie a.c. a avut loc la sediul Organizației Internaționale a Poliției Criminale (O.I.P.C.) — Interpol din Paris (Saint-Cloud) o conferință internațională cu privire la infracțiunile de mare violență săvârșite de către grupuri sau bande înarmate.

La această reuniune au participat delegații ale polițiilor din 35 de țări, printre care și România. Scopul acestei conferințe l-a constituit schimbul de informații privind organizarea, apartenența, subvenția și modul de organizare al bandelor armate care comit infracțiuni prin înaltă violență, atât pe teritoriul propriu național cât și în alte state, organizarea unei cooperări internaționale pentru prevenirea acțiunilor acestor bande și în final lichidarea lor.

Structură, grad de organizare și mod de operare

Dată fiind intensificarea nemaîntilnită a actelor de teroare și caracterul extrem de dur al acestora, în cadrul colocviului Interpol s-a promovat teza potrivit căreia polițiile care fac parte din această organizație sînt chemate să combată terorismul sub toate formele sale de manifestare, indiferent sub ce mobil sau scop s-ar ascunde actul terorist.

Șeful delegației din Anglia a precizat că, recent, printr-o hotărîre a guvernului său orice act terorist comis de bande pe teritoriul englez sau în sfera Regatului Unit, împotriva acestei țări, este considerat ca infracțiune de drept comun și pedepsit ca orice crimă ordinară. În continuare, șeful delegației F.B.I. a precizat că și Statele Unite împărtășesc acest punct de vedere.

Din dezbateri a reieșit că, după compoziția lor, organizațiile teroriste sînt departajate în două categorii distincte: organizații naționale, ai căror membri aparțin unei singure națiuni, indiferent dacă sfera teritorială de acțiune se limitează la țara respectivă sau depășește granițele acesteia; organizații internaționale, din a căror compunere fac parte elemente teroriste de diferite naționalități.

Fiind bine structurate, fiecare organizație teroristă dispune de conducători, locțiitori sau adjuncți, executanți și organe auxiliare. Unele

organizații, cum este cazul „Armatei Roșii Japoneze”, dispun de un organ colectiv de conducere, prin a cărui denumire (Comitet Central, Comitee țelurilor organizației, pentru a discredita prin metodele sale criminale, în fața opiniei publice internaționale, unele idei politice. În același sens caută să prezinte banda „Baader-Meinhof” și unele cercuri din R.F.G.

Executanții sînt constituiți în formațiuni de 2—3 pînă la 20 de persoane, titulatura acestora fiind diferită: grupuri, grupări, grupe, subgrupe, echipe, comandouri, toate acestea însă definind același lucru — elementul de executare nemijlocită a actului terorist.

În afara membrilor propriu-ziși ai organizațiilor teroriste, acestea folosesc sprijinul unor colaboratori (interni și externi), al unor persoane care le acordă asistență în diferite specialități, precum și al unor criminali profesioniști, ale căror servicii sînt remunerate pentru realizarea unui scop limitat.

Pentru lărgirea bazei de masă, unele organizații teroriste își fac adepți din rîndul unor organizații cu caracter fanatico-religios, pe care-i atrag la colaborare și din rîndul cărora își completează efectivele pentru a înlocui pierderile.

Organizațiile teroriste dispun de o concepție și o strategie proprie, care se reflectă în modul de planificare a acțiunilor. Din cazuistica birourilor centrale Interpol din Italia, Franța, S.U.A., R.F.G., Anglia, Olanda și Suedia a rezultat că, în general, actele teroriste au fost pregătite temeinic, cu săptămîni și luni de zile înainte de a fi executate. Într-un plan de acțiune se prevede: executarea recunoașterilor (la obiective, vecinătăți, căi de acces); studierea temeinică a victimei, stabilirea legăturilor și a programului acesteia; elaborarea schemelor de detaliu (eventual fotografieri și filmări) și, pe baza acestora, confecționarea machetelor; modul de procurare, depozitare și ridicare a armamentului și a altor mijloace de luptă; asigurarea documentelor de identitate, călătorie și acces în obiective; modalități și mijloace de deghizare-mascare; modul și căile de apropiere; metodele de executare a atacului; data și locul desfășurării instructajului pe variante de acțiune; pregătirea echipelor (comandourilor) de rezervă care să ia asupra lor sarcina atacului în cazul desconspirării comandoului de bază.

În sfera pregătirii acțiunilor teroriste, un loc principal îl ocupă indoctrinarea executanților, respectarea cu strictețe a disciplinei și divinizarea șefilor în calitate de „tribuni ai cauzei”, în numele căreia activează organizația.

În legătură cu unele probleme cuprinse în planul de acțiune, din cuvîntul delegaților R.F.G., Italiei, Greciei și S.U.A. a rezultat că unele comandouri au obținut posibilitatea de a procura pașapoarte diplomatice reale doar cu identitatea schimbată, nemaifiind nevoite să recurgă la falsificări de pașapoarte. Deci rezultă faptul că noii teroriști primesc sprijinul unor organe și înalți funcționari de stat; măsurile de deghizare, mascare și derută merg pînă la modificarea rapidă a fizionomiei, în deplasări se folosesc mașini de cu ajutorul unor creme și plastiline; în deplasări se folosesc mașini de diferite tipuri și culori sau chiar asemănătoare cu ale organelor de circulație; pentru acoperirea organizației propriu-zise, se constituie așa-

zise organizații-paravan sau se schimbă firma (denumirea) la intervale scurte de timp; pentru transportul armamentului și muniției, recurg la cele mai ingenioase procedee, ajungând pînă la ascunderea lor în conteinere, în masa mărfurilor compacte (untură, ulei, zahăr, carne), transportate cu autocamioanele internaționale, greu de controlat, precum și la folosirea conductelor de petrol care traversează diferite țări (pentru atacul aeroportului Fiumicino din Roma, armamentul și muniția comandoului au sosit în conteinere ermetice, expediate pe conducta care asigură transportul petrolului în Italia).

Organizațiile teroriste dispun de baze logistice care cuprind: depozitele de armament și muniții; laboratoarele pentru crearea mijloacelor de atac și protecție cât mai complicate (cu accent pe fabricarea grenade-lor și bombelor artizanale — minibombe, scrisori, colete și alte obiecte, în aparență inofensive, dar explozive); bazele de antrenament, în propria țară sau în străinătate, pentru mascarea instruirii fiind posibilă și folosirea sistemului încadrării în cluburi sportive — pentru tir, karate, judo.

Pe linia pregătirii și executării acțiunilor, a procurării de arme, a găzduirii etc., între diferite organizații teroriste s-au stabilit strînse relații de cooperare, care au depășit granițele. Aceste legături au crescut în intensitate și amploare odată cu folosirea traficului cu droguri și stupefianțe, ca metodă și sursă de procurare a armamentului și a celor mai moderne și rafinate mijloace de luptă, astfel încît, odată cu creșterea traficului, care și-a format deja o piață mondială, cresc și posibilitățile de proliferare a bandelor teroriste.

Privite în perspectivă, condițiile oferite de lungul drum și de piața stupefiantelor pot încuraja organizațiile teroriste să reflecteze în direcția realizării unei conduceri mondiale, obiectiv pe deplin posibil, dacă se are în vedere precedentul creat, în acest sens, de organizația Mafiei și dacă se pornește de la virulența și amploarea actelor teroriste. Se ajunge lesne la concluzia că astăzi teroarea a devenit o specialitate distinctă (din cuvîntul delegațiilor Indiei, Greciei și Jamaicai).

Mijloace de luptă împotriva violenței

În țările afiliate la Interpol, sarcina combaterii terorismului este încredințată poliției (miliției, în Iugoslavia) și jandarmeriei — acolo unde aceasta există ca organ distinct (cazul Belgiei).

Judecînd după funcția unor participanți la colocriu, în unele țări, atribuții pe această linie au fost stabilite și organelor de securitate (șeful delegației iugoslave este directorul Direcției securității publice de pe lângă Secretariatul Federal de Interne).

Toți delegații care au luat cuvîntul la acest punct al ordinii de zi — punctul cel mai dezbătut — au raportat că în țările lor există: poliția criminală (de investigații), care desfășoară activitățile informativă, judiciară și de anchetă, și poliția în uniformă, care execută intervenții împotriva comandourilor (grupurilor, echipelor etc.) teroriste. Poliția criminală este organizată în mod diferit de la o țară la alta.

Referindu-se la calitățile și condițiile ce trebuie să le ofere componenții unităților de intervenție, au reieșit următoarele: să fie cooptați în lupta cu arme de foc și arme albe; posesori ai unei forțe fizice extra-ordinare, curajoși, rezistenți, capabili să se apere și să atace cu mîinile libere un om înarmat; pricepuți în executarea tragerilor fără ochire, din orice poziție, de pe podea, din elicoptere; oameni conștienți de pericolul la care se expun, cu familii devotate regimului politic; fără afecțiuni cardiace, fără sechele, de preferință nefumători, supuși periodic unui control medical sever; absolvenți ai liceului cu bacalaureat, cu calități reale de polițist; să fie remunerați printr-o salarizare foarte bună, pentru a nu avea grija familiei și a fi dedicați complet instrucției foarte grele.

Din dotarea unităților de intervenție fac parte următoarele arme și mijloace de luptă: pistoale automate de diferite calibre, în funcție de armamentul țării respective (în S.U.A., calibrul 7,20 mm); pistoale (în S.U.A., calibrele de 9 mm și 12 mm); grenade; gaze lacrimogene, care se introduc în obiective cu ajutorul unor dispozitive electronice de difuzare (Suedia); aerosoli, care se introduc în obiective cu ajutorul cartușelor (Italia); tranchilizante, prezentate sub formă de pudră și soluții; vestă pentru asigurarea blindajului individual (în două variante: din nailon balistic și din plăci blindate).

Delegatul american, răspunzînd unor întrebări în legătură cu realizarea de substanțe chimice cu acțiune rapidă, pentru a nu lăsa timp teroriștilor săucidă ostaticii, a precizat că în S.U.A. nu au realizat un asemenea gaz miraculos. Toate delegațiile au fost de părere însă că cercetările specialiștilor vor trebui să fie orientate în direcția realizării unor anestezice (în doze critice și în doze maxime), pentru a răspunde în condiții optime nevoilor de neutralizare rapidă, în scopul salvării vieții ostaticilor simultan cu anihilarea teroriștilor. De asemenea, s-a apreciat că din cele două variante de vestă blindată este de preferat cea din nailon balistic (opinia delegațiilor S.U.A., Angliei și Olandei), care, deși poate oferi riscul rănirii ușoare, asigură atît viața purtătorului, cît și o mai bună mobilitate în cîmpul tactic.

Tactica folosită de poliție în acțiunile de intervenție

În acțiunile antiteroriste care au avut loc, tactica folosită de poliție a fost subordonată următoarelor două obiective: cîștigarea timpului și protecția vieții ostaticilor. În consecință, toate măsurile, care au fost luate, au urmărit evitarea actelor de violență și ele au constat în observarea continuă și atentă a situației și în desfășurarea cu răbdare, calm și în timp cît mai îndelungat a „negocierilor“.

Din dezbateri a reieșit că din șapte cazuri care s-au produs între anii 1973 și 1974 pe teritoriul Franței, șase s-au rezolvat de către Brigada anti-comando prin aceste măsuri, nefiind necesară întrebuintarea focului. Lupta armată, cu mijloace de foc, se admite numai în extremis, cînd comandoul este compus din elemente fanatice, care preferă să se

sinucidă și să ucidă ostaticii decât să facă vreo concesie. În aceste cazuri, acțiunile unității de intervenție capătă, în general, aspectul luptei în localități (în clădiri).

În funcție de anvergura acțiunilor, de importanța obiectivului și de locul unde s-a executat atacul terorist, sintetizând informațiile obținute, conducerea operațiunilor este organizată astfel: În capitală, se constituie Statul-Major al Ministerului, condus de ministrul de interne și de cel de justiție sau de responsabilul pe țară cu asigurarea antiteroristă. Acesta este compus din funcționari superiori și specialiști; Statul-Major al Poliției, condus de șeful poliției locale și compus din funcționari superiori de poliție și tehnicieni în domeniile juridic, anchete etc.; Statul-Major Operațional, care conduce nemijlocit acțiunile pentru neutralizarea și, la ordin, lichidarea teroriștilor. De subliniat că în compunerea acestor state-majore intră obligatoriu ofițeri de stat-major, psihologi, psihiatri, reprezentanți ai presei și personalul cu mijloacele de transmisiuni. În provincie, conducerea poate reveni tot ministrului de interne sau ministrului de justiție, dar, de regulă, responsabilitatea revine prefectului, care se deplasează la locul loviturii cu toate autoritățile de concepție, de execuție și cu mijloacele de transmisiuni.

Roluri deosebite revin în acțiune psihologului și psihiatrului, care, cunoscând și ținând seama de criteriile de ordin politic, economic, sentimental, de existența în obiectiv a ostaticilor, a unor răniți, bolnavi, șocați etc., prevăzând care va fi reacția teroriștilor în diferite situații, cunoscând mentalitatea unor oameni de altă naționalitate, vor putea să ajute la luarea deciziei (din dezbateri a reieșit că rezultate foarte bune, în acest sens, s-au obținut în S.U.A., Franța, Suedia, R.F.G. și Anglia, unde psihologii și psihiatrii s-au dovedit foarte utili în desfășurarea negocierilor și în obținerea liberării ostaticilor).

Participarea reprezentanților presei (eventual și a T.V.), în cadrul celor trei state-majore, s-a explicat prin necesitatea asigurării informării opiniei publice, fără a permite difuzarea unor detalii care ar putea incita pe unii exaltați sau ar influența nefavorabil desfășurarea ulterioară a acțiunilor.

Utilizarea informaticii

În general, toți participanții la dezbaterile acestei probleme au arătat că mijlocul cel mai eficient de înmagazinare și exploatare rapidă a informațiilor este ordinatorul. Folosirea ordinatorului diferă însă de la o țară la alta, în sensul că gradul de încărcare cu date al acestui mijloc variază în funcție de nivelul criminalității din țara respectivă. Astfel, în Austria și R.F.G. sînt depozitate în ordinator date referitoare la suspecți, la automobile, precum și la unele imobile de importanță deosebită. De altfel, legatul R.F.G. a subliniat în cuvîntul său că folosirea matematicii moderne în țara sa merge pînă la reținerea celor mai mici particularități ale infractorilor, ceea ce ajută la aflarea imediată a autorilor unor infracțiuni. În Olanda, poliția națională dispune de un ordinator care este destinat

depistării persoanelor căutate și obiectelor furate. În S.U.A., există un centru național de informare criminală, în care sînt înmagazinate datele personale ale tuturor cetățenilor S.U.A., fiecare dintre aceștia avînd dreptul să-și examineze fișele personale, astfel încît datele pe care le cuprind să fie perfecte, conforme cu realitatea, fiind deci în permanență actualizate. Tot în S.U.A., la New Jersey, există un ordinator care mănă datele persoanelor ce pun probleme deosebite: muncitorii, docherii, emigranții, pentru aceștia din urmă existînd chiar o poliție specială. În Belgia și în Suedia, polițiile dispun de un jurnal în care apar persoanele căutate în ultimele 24 de ore. Procedul este dublat de un sistem de microfise (în două exemplare), pentru căutarea persoanelor periculoase, ele dovedindu-și utilitatea în descoperirea traficanților de droguri și stupefiante.

Centralizarea datelor pentru identificarea persoanelor căutate, a bijuteriilor și operelor de artă furate, în maniera prezentată mai sus, se utilizează și în alte țări, ca Italia și Anglia.

Prevenirea infracțiunilor

În legătură cu această problemă, s-a evidențiat necesitatea ca poliția fiecărei țări să rezolve următoarele două aspecte: controlul efectiv și amănunțit al întregii frontiere; controlul și înregistrarea persoanelor străine care intră în țară prin punctele de acces.

Delegatul S.U.A. a informat că în țara sa toate organele care au posibilități sînt obligate să manifeste o atitudine activă în problema depistării și semnalării prezenței oricărei persoane străine. Toți criminalii depistați sînt în permanență urmăriți și determinați să renunțe la acțiuni, iar cei străini sînt expulzați din țară prin diferite procedee legale.

La aeroporturi, porturi și gări, toate persoanele străine care sosesc în S.U.A. sînt înregistrate simultan cu desfășurarea operațiunii de verificare a documentelor de identitate și călătorie, înregistrarea fiind dublată și prin reținerea timbrului vocii pe bandă. La aceasta se adaugă verificarea bagajelor și efectuarea fotografiilor în momentul trecerii prin filtru. După executarea acestor operațiuni, pasagerilor li se aplică o viză a poliției, care va fi mai greu de falsificat sau, în orice caz, va permite identificarea mai comodă a falsului, fiind emanată de la poliție. Toate datele rezultate după un asemenea control se implementează în ordinatorul central, care poate identifica cu rapiditate un infractor, după ce persoana intră în țară.

Deoarece poliția S.U.A. are probleme foarte serioase, determinate de numeroasele intrări ilegale prin frontiera cu Canada, s-au constituit patrulare de control la frontieră și echipe dotate cu mijloace auto rapide.

stații radio etc., care, completate cu un sistem radar de graniță, cu numeroși informatori și grupe de filori, contribuie la creșterea eficacității controlului antiterorist, dând conținut concret activității de prevenire.

Delegatul R.F.G. a informat că în țara sa prevenirea înseamnă orientarea tuturor organelor de poliție în direcția detectării grupurilor și persoanelor străine, indiferent dacă figurează în caziere internaționale, acestea fiind urmărite în toate deplasările lor. În ultima perioadă, în R.F.G. s-a pus accentul pe depistarea metodelor și mijloacelor de preparare a mascării și deghizării, domeniu care, într-o oarecare măsură, fusese neglijat. În ce privește controlul în porturile germane, acesta este efectuat de organele securității navale, care asigură și escortarea vaselor.

S-a subliniat necesitatea constituirii unor organe speciale de poliție, care să se ocupe în exclusivitate de emigranți și de turiști. În sprijinul acestei opinii s-a menționat exemplul Austriei — țară cu 7 milioane de locuitori, dar care este anual vizitată de 14 milioane de turiști. La aceasta se adaugă informația dată de delegatul Iugoslaviei, care a arătat că, în cursul verii trecute, poliția iugoslavă a depistat un grup de turiști care aduseseră, pe plajele Mării Adriatice, 40 kg de plastic (din care să fabrică bombe), numărul străinilor sosiți fiind imens și imposibil de controlat.

O confirmare a eficacității controlului executat cu seriozitate în toate punctele nevralgice o constituie reușita poliției franceze, care a determinat sistarea traficului cu droguri și stupefiante prin portul Marsilia, arhicunoscut pînă în prezent ca punct de trecere a acestora în și din Europa.

Delegatul Italiei a subliniat necesitatea îndosrierii datelor tuturor persoanelor care lucrează sau au lucrat în aeroporturi, porturi și gări, atrăgînd atenția asupra experienței triste de la Fiumicino, unde teroriștii au atras la colaborare elemente din rîndul personalului aeroportului.

Delegatul Elveției a atras atenția asupra necesității numirii pe plan național a unui organ responsabil cu controlul și prevenirea, care, avînd o înaltă calificare, ar putea să facă analize veritabile în fiecare caz în parte, să rețină erorile ce se comit pe linia prevenirii, să stabilească măsuri din ce în ce mai perfecționate, astfel încît problema prevenirii atacurilor teroriste să fie în mod global (și nu fragmentat) rezolvată (la scara întregii țări).

Cooperarea internațională

Neîfiind considerată ca o problemă net distinctă, ci, dimpotrivă, venind să completeze măsurile de prevenire, cooperarea internațională a suscitat interesul și participarea delegațiilor polițiilor din țările care au

fost mai mult incercate de acțiunile teroriste. Astfel, delegatul Japoniei a subliniat ideea că din domeniul cooperării face parte, în primul rînd, obligația fiecărei țări de a localiza elementele suspecte de terorism, ajun-gîndu-se în felul acesta la limitarea mișcării libere a acestora, propunînd Secretariatului General Interpol să editeze o broșură cuprinzînd: indivizi care au cazier judiciar; indivizi care au comis crime prin violență; indivizi care s-au constituit în grupe (bande)

Delegatul R.F.G., făcînd remarca sprijinului ce l-a primit poliția țării sale prin informațiile date de Secretariatul General Interpol în diferite situații, a subliniat necesitatea de a se imprima cooperării internaționale polițienești un asemenea caracter încît, la apariția unui element suspect de terorism, să se obțină posibilitatea punerii imediate pe picioare a tuturor polițiilor, pentru a preveni și combate actul criminal.

Referindu-se la aceeași problemă, delegatul Italiei a atras atenția asupra deficiențelor ce pot să rezulte din faptul că, în majoritatea țărilor, de problema actului de teroare se ocupă mai multe organe, chiar dacă fac parte din poliție, fără a fi puse sub o comandă unică. Referindu-se la aspectul cooperării, el a subliniat necesitatea legăturilor rapide între polițiile diferitelor aeroporturi, aducînd argumentul că un terorist (un comando), care a sosit pe un aeroport, în mod logic, a plecat de pe altul, unde putea să fie detectat.

Delegatul Iugoslaviei, subliniind numeroasele acte de teroare comise de organizația de ustași și atrăgînd atenția asupra faptului că toate elementele teroriste participante au pătruns în țara sa venind din alte țări și îndeosebi din R.F.G., a declarat că cea mai bună măsură de prevenire și cea mai eficientă contribuție la întărirea cooperării polițienești constă în sarcina ce-i revine fiecărei poliții de a curăți teritoriul propriei sale țări de elementele teroriste.

Delegatul Franței a elogiât eficacitatea sprijinului nemișlocit și oportun pe care poliția franceză l-a primit în toate cazurile de la Secretariatul General Interpol. Acesta a fost posibil și ca urmare a faptului că Franța și alte țări afiliate dispun de funcționari proprii în schema acestei organizații. De fapt, numai așa se poate explica închiderea canalelor de pătrundere a traficanților de droguri și stupefiante prin portul Marsilia.

În încheierea lucrărilor colocviului, s-a stabilit ca O.I.P.C. să elaboreze liniile directoare și doctrina de urmat în lupta împotriva terorismului, pe care, în cursul acestui an, să le supună analizei Comitetului Executiv al Organizației Internaționale de Poliție Criminală, iar după aprobare să le transmită tuturor birourilor centrale naționale.

General-maior Gheorghe PELE

Organizația teroristă vest-germană

„Baader-Meinhof”

În vîrstă de 38 ani, avocat al opoziției extraparlamentare din Berlinul de Vest, Horst Mahler poate fi considerat creatorul grupului „Baader-Meinhof”, în cadrul căruia a acționat puțin timp datorită faptului că nu a împărtășit ideile celorlalți conducători. În prezent se află condamnat de tribunalul din Berlinul de Vest la 14 ani închisoare, pentru asociere în bandă și participare la „hold-upuri” (spargerii cu mîna înarmată).

Denumirea organizației provine însă de la unirea numelor a doi dintre conducătorii ei actuali:

1. Andreas Baader, de 31 de ani, considerat drept „creierul” bandei, arestat și condamnat de 3 ori (1968, 1970, 1972), pentru incendierea de magazine și atacuri armate asupra unor bănci berlineze;

2. Ulrike Marie Meinhof, de 40 de ani, fost redactor șef al revistei „Konkret” din Hamburg, arestată și condamnată în 1974 la 8 ani închisoare, pentru incendieri și atacuri armate, tentativă de omor, port ilegal de armă, falsificare de acte de identitate etc., element mistic, foarte periculoasă, considerată ca „ideolog” al bandei, creatoarea „Frațiunii Armatei Roșii” (R.A.F. — Rote Armee Fraktion) a organizației, după 1972, avînd drept scop lupta armată contra R. F. Germania. În mai 1976, Ulrike Marie Meinhof s-a sinucis în închisoarea din Stuttgart.

Pentru început, acțiunile bandei au

fost mai puțin îndrăznețe, rezumîndu-se, în general, la incendierea unor mari magazine universale (în Frankfurt pe Main) și cîteva atentate împotriva unor bănci (în Berlin).

După 1968 însă acțiunile organizației se înmulțesc și sub conducerea directă a lui Andreas Baader se fac noi recrutări de membri, perfecționîndu-se în același timp organizarea acțiunilor armate.

În general, au fost recrutate persoane necunoscute în evidențele poliției, care, după o verificare prealabilă, erau admise în „comunitate”, unde începea pregătirea lor „ideologică”.

Misiunile primite de noii membri ai bandei erau de mică importanță, iar în cazul cînd unul dintre ei săvîrșea vreo greșală, „comunitatea” lua toate măsurile pentru apărarea respectivului. Atunci însă cînd conducerea bandei considera că cineva a „cîntat” autorităților se aplica pedeapsa capitală, după ce individul era judecat de un „tribunal” format din 2 sau 3 membri ai organizației.

După 1971, cînd banda săvîrșise cîteva zeci de acțiuni teroriste, A. Baader a făcut analiza modului cum a acționat organizația și a elaborat un document de reorganizare a bandei în funcție de greșelile comise în trecut. Astfel, a propus ca strategia de luptă a bandei să se desfășoare în trei faze:

a) Faza de pregătire, reflectare, in-

struire și logistică; procurarea de bani, arme, mașini, contacte în interior și străinătate, infrastructură.

b) Faza de pătrundere și de consolidare a relațiilor în rîndurile simpatizanților, formarea unei rețele informative etc.

c) Faza ofensivă: atacuri, atentate etc.

Baader, individ arogant, autoritar, fără a avea inteligența și pregătirea teoretică a lui Mahler, dorește ca măsurile stabilite de el să poată fi folosite și de succesorii săi, noua bandă creată și organizată de el fiind mult mai tînără și mai periculoasă decît vechea organizație; media de vîrstă a membrilor este de 20 de ani, fapt constatat în urma ultimelor arestări.

Banda, după noua organizare, a fost împărțită în trei secțiuni: nord, sud și o secțiune berlineză independentă; la rîndul lor, aceste secțiuni sînt împărțite în grupuri specializate de: atentatori, tehnicieni, falsificatori, propagandiști etc.

De asemenea, au fost constituite grupuri speciale de logistică care depozitează armele, munițiile, bombele, precum și materialul farmaceutic, haine de toate categoriile și mașini închiriate.

Organizația beneficiază de un sistem de comunicație propriu pe întreg teritoriul R. F. Germania, mesajele sînt codificate și codurile folosite sînt în permanență schimbate pentru a evita decodificarea lor de către autorități.

După opinia poliției vest-germane, banda a fost și este bine înarmată, armele fiind sustrate din depozitele bazelor militare americane, unde au avut loc mai multe sustrageri în cursul ultimilor ani (de exemplu, pe data de 17 septembrie 1974 au fost furate 90 000 cartușe și numeroase pistoale mitralieră din cazemata americană de la Grafenwohr).

Arma preferată a teroriștilor este revolverul cu butoi, model „Smith & Wesson 38 special”.

În afară de armele furate, membrii bandei au folosit în atentatele săvîrșite și bombele fabricate de specialiștii organizației.

Din punct de vedere organizatoric, Baader a hotărît formarea unor grupe de opt sau zece persoane aproape în toate marile orașe din landurile vest-germane.

Aceste grupe trebuie să aibă la dispoziție între trei și cinci locuințe de schimb în oraș și o locuință cu aspect liniștit la țară. Ideea utilizării unei case la țară pentru ascunderea membrilor bandei este o inovație care a fost aplicată în ultimul timp.

Prin acest sistem de camuflare trăiesc clandestin cei aproape 500 de membri ai secțiunii R.A.F./A.O., înființată după 1972.

Pentru deplina siguranță a membrilor bandei, un accent deosebit s-a pus pe falsificarea și trucarea documentelor de identitate și a celor de înmatriculare a mașinilor.

În urmă cu 2—3 ani, mijlocul cel mai sigur în acest domeniu era folosirea documentelor false, care însă, datorită rutinei și mijloacelor moderne folosite de poliție, erau descoperite tot mai frecvent. Din aceste motive, conducerea bandei a hotărît utilizarea „dublurilor” astfel: printre simpatizanți este căutată o persoană de aceeași vîrstă, talie și statură cu unul dintre membrii organizației, căruia îi trebuie acte de identitate; simpatizantul declară poliției pierderea actelor sale de identitate, solicitînd eliberarea unor noi documente. Vechile acte de identitate rămîn lu unul dintre membrii bandei, care înlocuiește numai fotografia și astfel, sub aceeași identitate, apar două persoane.

Același sistem este folosit și la autovehicule; sînt procurate mașini identice (marcă, culoare, plăcuțe de

Organizația teroristă vest-germană

„Baader-Meinhof”

În vîrstă de 38 ani, avocat al opoziției extraparlamentare din Berlinul de Vest, Horst Mahler poate fi considerat creatorul grupului „Baader-Meinhof”, în cadrul căruia a acționat puțin timp datorită faptului că nu a împărtășit ideile celorlalți conducători. În prezent se află condamnat de tribunalul din Berlinul de Vest la 14 ani închisoare, pentru asociere în bandă și participare la „hold-upuri” (spargerii cu mîna înarmată).

Denumirea organizației provine însă de la unirea numelor a doi dintre conducătorii ei actuali:

1. Andreas Baader, de 31 de ani, considerat drept „creierul” bandei, arestat și condamnat de 3 ori (1968, 1970, 1972), pentru incendierea de magazine și atacuri armate asupra unor bănci berlineze;

2. Ulrike Marie Meinhof, de 40 de ani, fost redactor șef al revistei „Konkret” din Hamburg, arestată și condamnată în 1974 la 8 ani închisoare, pentru incendieri și atacuri armate, tentativă de omor, port ilegal de armă, falsificare de acte de identitate etc., element mistic, foarte periculoasă, considerată ca „ideolog” al bandei, creatoarea „Frațiunii Armatei Roșii” (R.A.F. — Rote Armee Fraktion) a organizației, după 1972, avînd drept scop lupta armată contra R. F. Germania. În mai 1976, Ulrike Marie Meinhof s-a sinucis în închisoarea din Stuttgart.

Pentru început, acțiunile bandei au

fost mai puțin îndrăznețe, rezumîndu-se, în general, la incendierea unor mari magazine universale (în Frankfurt pe Main) și cîteva atentate împotriva unor bănci (în Berlin).

După 1968 însă acțiunile organizației se înmulțesc și sub conducerea directă a lui Andreas Baader se fac noi recrutări de membri, perfecționîndu-se în același timp organizarea acțiunilor armate.

În general, au fost recrutate persoane necunoscute în evidențele poliției, care, după o verificare prealabilă, erau admise în „comunitate”, unde începea pregătirea lor „ideologică”.

Misiunile primite de noii membri ai bandei erau de mică importanță, iar în cazul cînd unul dintre ei săvîrșea vreo greșală, „comunitatea” lua toate măsurile pentru apărarea respectivului. Atunci însă cînd conducerea bandei considera că cineva a „cîntat” autorităților se aplica pedeapsa capitală, după ce individul era judecat de un „tribunal” format din 2 sau 3 membri ai organizației.

După 1971, cînd banda săvîrșise cîteva zeci de acțiuni teroriste, A. Baader a făcut analiza modului cum a acționat organizația și a elaborat un document de reorganizare a bandei în funcție de greșelile comise în trecut. Astfel, a propus ca strategia de luptă a bandei să se desfășoare în trei faze:

a) Faza de pregătire, reflectare, in-

struire și logistică: procurarea de bani, arme, mașini, contacte în interior și străinătate, infrastructură.

b) Faza de pătrundere și de consolidare a relațiilor în rîndurile simpatizanților, formarea unei rețele informative etc.

c) Faza ofensivă: atacuri, atentate etc.

Baader, individ arogant, autoritar, fără a avea inteligența și pregătirea teoretică a lui Mahler, dorește ca măsurile stabilite de el să poată fi folosite și de succesorii săi, noua bandă creată și organizată de el fiind mult mai tînără și mai periculoasă decît vechea organizație; media de vîrstă a membrilor este de 20 de ani, fapt constatat în urma ultimelor arestări.

Banda, după noua organizare, a fost împărțită în trei secțiuni: nord, sud și o secțiune berlineză independentă; la rîndul lor, aceste secțiuni sînt împărțite în grupuri specializate de: atentatori, tehnicieni, falsificatori, propagandiști etc.

De asemenea, au fost constituite grupuri speciale de logistică care depozitează armele, munițiile, bombele, precum și materialul farmaceutic, haine de toate categoriile și mașini închiriate.

Organizația beneficiază de un sistem de comunicație propriu pe întreg teritoriul R. F. Germania, mesajele sînt codificate și codurile folosite sînt în permanență schimbate pentru a evita decodificarea lor de către autorități.

După opinia poliției vest-germane, banda a fost și este bine înarmată, armele fiind sustrate din depozitele bazelor militare americane, unde au avut loc mai multe sustrageri în cursul ultimilor ani (de exemplu, pe data de 17 septembrie 1974 au fost furate 90 000 cartușe și numeroase pistoale mitralieră din cazemata americană de la Grafenwohr).

Arma preferată a teroriștilor este revolverul cu butoi, model „Smith & Wesson 38 special”.

În afară de armele furate, membrii bandei au folosit în atentatele săvîrșite și bombele fabricate de specialiștii organizației.

Din punct de vedere organizatoric, Baader a hotărît formarea unor grupe de opt sau zece persoane aproape în toate marile orașe din landurile vest-germane.

Aceste grupe trebuie să aibă la dispoziție între trei și cinci locuințe de schimb în oraș și o locuință cu aspect liniștit la țară. Ideea utilizării unei case la țară pentru ascunderea membrilor bandei este o inovație care a fost aplicată în ultimul timp.

Prin acest sistem de camuflare trăiesc clandestin cei aproape 500 de membri ai secțiunii R.A.F./A.O., înființată după 1972.

Pentru deplina siguranță a membrilor bandei, un accent deosebit s-a pus pe falsificarea și trucarea documentelor de identitate și a celor de înmatriculare a mașinilor.

În urmă cu 2—3 ani, mijlocul cel mai sigur în acest domeniu era folosirea documentelor false, care însă, datorită rutinei și mijloacelor moderne folosite de poliție, erau descoperite tot mai frecvent. Din aceste motive, conducerea bandei a hotărît utilizarea „dublurilor” astfel: printre simpatizanți este căutată o persoană de aceeași vîrstă, talie și statură cu unul dintre membrii organizației, căruia îi trebuie acte de identitate; simpatizantul declară poliției pierderea actelor sale de identitate, solicitînd eliberarea unor noi documente. Vechile acte de identitate rămîn lu unul dintre membrii bandei, care înlocuiește numai fotografia și astfel, sub aceeași identitate, apar două persoane.

Același sistem este folosit și la autovehicule; sînt procurate mașini identice (marcă, culoare, plăcuțe de

inmatriculare etc.) cu cele ale unor simpatizanți care declară faptul că au fost pierdute actele mașinii, solicitând, ca și în cazul celor de identitate, eliberarea unora noi.

Una din principalele probleme ale organizației, care de fapt permite săvârșirea tuturor infracțiunilor, este situația financiară.

Sursa de bază a veniturilor sînt sumele donate de simpatizanți al căror număr este apreciat între 5 000 și 10 000.

Astfel, între 1970 și 1972 fondurile destinate săvîrșirii de „hold-upuri” erau estimate la 2 milioane mărci vest-germane.

De asemenea, organizațiile prietene din Orientul Mijlociu, „Palestinieni”, au donat bandei un milion D.M., același lucru fiind făcut și de editorul italian Feltrinelli, care a depus un milion D.M. sub numele de „Robinson Crusoe” la o bancă din Zürich, pe numele unui membru al bandei (acesta a fost arestat, însă de la el nu s-au putut obține nici un fel de informații).

Se presupune că vistiernicul bandei era însă Baader sau Ulrike Meinhof; fiecărui membru îi erau distribuite între 50 și 100 D.M., strictul necesar pentru a putea trăi.

În perioada mai 1967 — iunie 1972, membrii organizației au săvîrșit aproximativ 70 de atacuri armate, atentate, incendieri etc. Dintre acțiunile teroriste întreprinse de bandă s-au remarcat în mod deosebit următoarele:

În aprilie 1968, Andreas Baader împreună cu alte trei persoane (vitori membri ai bandei) au incendiat două supermagazine din Frankfurt pe Main, fiind apoi arestați și condamnați la 5 ani închisoare.

În februarie 1969, o bombă incendiară a distrus birourile decanatului Facultății de arhitectură din cadrul Universității din Berlin.

În iunie 1969, după 14 luni de închisoare, Baader și complicii săi au fost eliberați datorită faptului că pedeapsa nu fusese validată din punct de vedere juridic. După validarea verdictului de către Înalta Curte Federală a R. F. Germania, trei dintre teroriști s-au sustras de la executarea pedepsei.

În lunile ianuarie-martie 1970, membrii bandei, dirijați din nou de Baader, au săvîrșit 6 atentate, incendii sau tentative de acest gen.

În martie 1970, contele Karl von Spreti, ambasadorul Republicii Federale Germania în Guatemala, a fost răpit și omorît de „guerilleros” (teroriști) guatemalezi, în complicitate cu teroriștii bandei.

În aprilie 1970, A. Baader a fost din nou arestat la Berlin.

În mai 1970, Ulrike Meinhof, împreună cu două complice, membre ale bandei, au declanșat un atac și au reușit să elibereze pe Andreas Baader din locul unde era deținut. Un funcționar care supraveghea pe arestat a fost grav rănit în ficat. Reușita acestei acțiuni s-a datorat și participării avocatului Mahler, în acea perioadă unul dintre conducătorii organizației.

La începutul lunii iunie 1970, în Jurnalul anarhiștilor berlinezi „AGIT 883”, membrii organizației „Baader-Meinhof” anunță intenția lor de a fonda o „Armata Roșie” care să se intituleze „Frațiunea Armata Roșie”.

Din iunie pînă la sfîrșitul verii anului 1970 Baader, Mahler, Meinhof și Ensslin (concupina lui Baader) au efectuat o pregătire la teroriștii palestinieni în Iordania și în Siria.

În septembrie 1970, în Berlinul de Vest au avut loc trei atacuri armate asupra unor bănci, totalul sumelor furate fiind de 220 000 D.M.

Ancheta poliției vest-germane a stabilit vinovăția organizației „Ba-

ader-Meinhof”. Drept răspuns la învinuirea adusă, au fost comise încă câteva spargerii ale unor instituții financiare, sumele sustrate fiind de aproximativ 500 000 D.M.

În ianuarie 1971, 4 atentate cu bombe au fost comise asupra unor localuri ale poliției din München.

În aceeași lună, în urma a două atacuri armate săvîrșite împotriva unor bănci din Kassel, au fost furate 110 000 D.M.

În aprilie 1971, Ulrike Meinhof, „ideologul” organizației, face cunoscut scopul politic al „Frațiunii Armata Roșie”: organizarea unei mișcări de rezistență cu ajutorul mijloacelor legale; o avangardă armată care să lupte contra sistemului social din R.F.G.

În noiembrie 1971 au fost descoperite 20 de colete cu arme aparținînd organizației.

În decembrie 1971, cu ocazia unui nou atac împotriva unei bănci din Kaiserslautern, au dispărut 130 000 D.M. și un ofițer de poliție a fost omorît.

În mai 1972 a fost atacat cu bombe cartierul general al corpului 5 armată al forțelor americane din Frankfurt pe Main. Un colonel american a fost omorît și alte 13 persoane rănite.

În aceeași lună au mai fost săvîrșite 4 atentate cu bombe asupra unor localuri de poliție sau unități militare ale armatei americane.

La 1 iunie 1972, o acțiune bine organizată a poliției din Frankfurt pe Main a permis, după cîteva schimburi de focuri, arestarea a cîțiva conducători, în frunte cu Andreas Baader, considerîndu-se astfel vechea organizație desființată.

Cu toate acestea, Baader își conduce în continuare banda, dirijînd

din închisoare, prin diferite mijloace, toate acțiunile teroriste întreprinse de restul bandei.

Noua orientare a lui Andreas Baader, și prin el a întregii organizații, este îndreptată spre răpirea personalităților politice în scop de șantaj.

Astfel, răpirea președintelui Partidului Creștin Democrat din Berlinul de Vest, Peter Lorenz, este considerată un atentat model, realizat după indicațiile date din închisoare de Andreas Baader.

Planul elaborat de șeful bandei și îndeplinit de fracțiunea „Mișcarea 2 iunie” a fost următorul: cunoașterea amănunțită a tuturor locurilor din Berlin-Zehlendorf, cartier de vile, izolat și camuflat de arbori, unde locuiesc personalitățile politice ale orașului; luarea în filaj a unor personalități politice importante, printre care și Peter Lorenz.

După o perioadă de timp (cîteva luni de zile), teroriștii remarcă faptul că locuința lui Lorenz nu era supravegheată decît noaptea, iar ziua șeful Partidului Creștin Democrat nu avea asigurată o protecție specială.

Organizată cu precizie, răpirea a avut loc în ziua de 27 februarie 1975, întreaga acțiune durînd trei minute, cu toate că victima s-a apărat viguros.

În cazul unui eșec, Baader prevăzuse ascunzători pentru mașini, haine, arme, precum și busole, hărți pentru orientare în pădurile berlineze și tranzistoare pentru a asculta comunicările făcute de poliție.

Răpitorii lui Lorenz au cerut eliberarea a 6 deținuți din banda „Baader-Meinhof” și un avion cu ajutorul căruia au fost transportați în Yemen.

O altă acțiune teroristă deosebit de

importantă, organizată din închi-
soare, tot de Andreas Baader, a fost
atacul asupra Ambasadei R.F.G. din
Stockholm, când au fost luați 12 osta-
tici, printre care și ambasadorul
Stöcker. Atentatul a fost săvârșit de
comandoul „Holger Meins”, care a
primit toate ordinele lui Baader prin
intermediul unuia din avocații apă-
rării — Siegfried Haag.

Teroriștii au cerut eliberarea a 26
de deținuți, membrii ai bandei „Ba-
ader-Meinhof”, 20 000 dolari pentru
fiecare deținut și un avion Boeing
707.

Lovitura realizată a fost deosebit
de îndrăznească însă rezultatul nu a
fost favorabil, ca în cazul răpirii lui
Peter Lorenz, datorită faptului că
guvernul R.F.G. și-a schimbat atitu-
dinea cu privire la prioritatea abso-
lută a vieții ostaticilor.

În închisoare fiind, Andreas Ba-
ader a elaborat și un plan privind
eliberarea sa. Soluția optimă aprecia-
tă de el este aceea de a acționa sin-
gur și cu ajutorul a două grenade să
ia ostatic pe unul dintre avocați, soli-
citând apoi liberarea sa și a altor
complici (aceste informații au fost
găsite în locuința din Frankfurt pe
Main a unei membre a bandei).

Începând din 21 mai 1975, se des-
fășoară la Stuttgart-Stammheim pro-
cesul principalilor conducători ai Or-
ganizației teroriste „Baader-Mein-
hof”. Este considerat procesul cel
mai scump din istoria R.F. Germa-
nia, cheltuielile necesare pentru con-
struirea unei clădiri sigure, în care
sunt deținuți membrii bandei, cât și
pentru toate celelalte cheltuieli auxi-
liare, au fost de 14 milioane mărci
vest-germane.

La proces sînt audiați 1000 de
martori și participă aproape 100 de
ziariști.

Acuzații au la activul lor (numai
între 29 septembrie 1970 și 7 iunie
1972) numeroase atacuri armate, care
au avut ca rezultat sustragerea a
500 000 mărci vest-germane, cinci
morți, dintre care un polițist, 71 ră-
niți și pagube materiale în valoare de
cîteva milioane de mărci vest-ger-
mane.

Situația actuală a membrilor cu-
noscuți din bandă este următoarea:
50 de indivizi sînt arestați, avînd de
executat pedepse între 4 și 12 ani;
85 arestați cu pedepse mai mici; 33
în curs de judecată; 24 căutați de
poliție și 200 făcînd în prezent obiec-
tul unei anchete.

Pedepsele și măsurile luate contra
membrilor acestei organizații tero-
riste nu au reușit să oprească șirul
atentatelor săvârșite de noile grupe
formate, care își perfecționează și in-
tensifică acțiunile teroriste. După si-
nuciderea lui Ulrike Meinhof, mem-
brii organizației și-au intensificat ac-
țiunile, organizînd în R. F. G. mar-
șuri și demonstrații de protest, la
care au participat sute de persoane.
În astfel de împrejurări, clădirile
unor instituții și firme germane din
Occident au fost ținta unor atacuri
cu bombe. De exemplu, clădirea In-
stitutului cultural german din Toul-
louse a fost distrusă în întregime, iar
sediile unor firme vest-germane din
Paris au suferit pagube importante.

(Material reprodus din bu-
letinul informativ — Interpol
nr. 17 din 27 martie 1976).

Vă prezentăm cazul „TUDOR”

„În general, tratativele pentru care am efectuat deplasarea în stră-
inătate s-au desfășurat în bune condiții” — își începuse nota informatorul
„Marcu”. „Singurul aspect care mi s-a părut ciudat s-a petrecut cu două
zile înainte de revenirea în țară. În ziua aceea, priveam pe fereastră, din
incăperea situată la etajul optsprezece al marelui hotel «Palace». Prin
geamul larg, se vedea bine panorama orașului, cu specificul său oriental,
cu îngrămădirea aceea haotică de blocuri amețitor de înalte și căsuțe
pirpirii și insalubre. «Tudor», șeful meu, se afla în camera alăturată.
Din cauza precarei izolări fonice, auzeam pașii rari, apăsați ai lui «Tu-
dor», accesele de tuse ce-l cuprindeau des din cauza nicotinei. Părea și
el frământat ca și mine, și-l înțelegeam perfect, tratativele mergeau încă
destul de greu, se dădea realmente o luptă între noi și partenerii noștri.

În ședințele ce avuseseră loc, «Tudor» procedase cu infinite pre-
cauții și, folosindu-se de dreptul său de veto, îi oprea la timp pe ceilalți
colegi români din delegație, care încercau să ofere soluții conciliante. Se
scursesese însă o săptămână și totul rămăsese la stadiul unor tatonări în-
tre parteneri, nici unul nu voia să cedeze. Tocmai mă gîndeam să merg
în cameră la «Tudor» și să discutăm, cînd am auzit o bătaie discretă în
ușa lui, apoi i-am auzit pașii apropiindu-se parcă tiptil de ușă. A des-
chis-o cu grijă, a vorbit ceva, n-am auzit ce, a închis-o. Am crăpat și eu
ușa camerei și am privit pe coridorul luminat de tuburi fluorescente. Un
tinăr din rîndul personalului hotelului pleca tocmai din fața ușii lui «Tu-
dor», mișcîndu-și corpul într-un fel de dans ritmat pe o muzică auzită
doar de el. Se lăsă apoi înghițit de lift. M-am retras în cameră.

Cîteva minute mai tîrziu, cineva a bătut la ușa mea, i-am zis să
între. Era «Tudor». M-a găsit citind o carte. Mi-a zis că-l cam doare
capul și iese să facă o mică plimbare. L-am întrebat dacă vrea să-l înso-
țesc, de regulă mă invita, nu-i plăcea să umble singur prin orașe pe care

În urma analizării cazului, s-au hotărât măsuri de verificare complexă. Scopul principal al acestor măsuri era acela de a stabili dacă „Tudor” se află în relații suspecte cu străini, îndeosebi cu Aly, dacă respectă dispozițiile în vigoare (în sensul de a raporta orice relație oficială și neoficială cu astfel de cetățeni), comportarea la serviciu și în afara acestuia etc.

La câteva zile după sosirea din străinătate, șeful lui „Tudor” îl cheamă la el. „Tudor” tocmai discuta cu „Marcu”, depănându-și amintirile plăcute și neplăcute din deplasare, eforturile făcute pentru realizarea contractelor. Când a auzit că e chemat, s-a schimbat la față, a ascultat ce i se spunea, apoi a zis scurt: „Da, e la mine!” A închis și s-a întors spre „Marcu”: „Trebuie să mergi și tu”, a zis el gânditor.

La șeful lor, „Tudor” și „Marcu” au fost primiți însă aproape triumfal. Cei patru membri ai delegației, în frunte cu „Tudor”, au fost felicitați și premiați în bani, pentru succesul realizat la tratativele din străinătate. „Tudor”, vizibil surprins de acest gest, a folosit termeni lirici, cuvinte patetice, a mulțumit pentru aprecierea muncii sale și a colectivului, afirmând că face totul pentru a-și servi patria.

La percheziția secretă care fusese efectuată la domiciliul său nu se descoperise nimic, absolut nimic care să ateste acțiuni ilicite. Dimpotrivă, puținele obiecte de proveniență străină nu erau costisitoare, erau simple „suveniruri”. Mai existau și câteva obiecte de îmbrăcăminte, dar care atestau, de asemenea, faptul că „Tudor” nu abuzase de nimic.

„Tudor” a plecat deci din nou în străinătate. S-au luat însă măsuri pentru a-l instrui temeinic pe „Marcu”, să sesizeze orice aspect care considera că ar prezenta interes operativ.

La întoarcerea din delegație, pe Aeroportul internațional Otopeni, lui „Tudor” i s-a pregătit și o surpriză, adică a fost așteptat de o echipă operativă. Iată însă că „Tudor” a fost acela care a oferit adevărata surpriză: venise din străinătate cu un alt avion cargou (de mărfuri) și aterizase la gara de mărfuri a aeroportului.

„Marcu” a relatat că, în timpul cit se aflaseră în străinătate, nu sesizase nimic care să-i dea de bănuț. Mai mult, când unul dintre parteneri a intenționat să poarte cu „Tudor” o convorbire, pretextând că are de discutat „ceva confidențial”, „Tudor” confiase acest aspect celor trei membri ai delegației, apoi îl refuzase pe străin, cerindu-și scuze, dar arătând că „trebuie să respecte anumite instrucțiuni stricte în această privință”. De asemenea, în timpul tratativelor se comportase foarte energic și rezolvase totul cu competență. În legătură cu sosirea lui „Tudor” cu avionul de mărfuri, „Marcu” a relatat că, în timp ce se aflau pe aero-

nu le cunoștea. De data aceasta însă, „Tudor” mi-a spus că vrea să joace singur, să se poată gândi în liniște la hotărârile de a doua zi. Mi s-a părut ciudat tonul lui, expresia feței, faptul că privea cam într-o parte când mi-a spus asta. S-ar putea ca totul să fi fost o simplă impresie a mea, dar s-ar putea ca băiatul de la hotel să nu-i fi comunicat nimic legat de plecarea lui imediată din cameră, dar m-am gândit că e bine să relatez în-templarea. Poate și pentru faptul că în chiar ziua următoare tratativele s-au soluționat imediat. Menționez însă că „Tudor” și-a dovedit în continuare intransigența, formulând noi argumente cu privire la poziția delegației noastre. Concilierile au venit în mod ciudat din partea partenerilor noștri. Apoi frunțile s-au descrețit, cei prezenți au început să face glume, să ridă de faptul că până aici nu reușisem să trecem un asemenea prag. La despărțire, unul dintre participanții străini pe care nu l-am mai văzut până atunci, un anume Aly, și nu mai știu cum, a propus ca succesul să fie sărbătorit. Invitația a fost îmbrățișată cu exclamații de aprobare. Mai puțin de „Tudor”, care rămăsese gânditor și s-a scuzat că nu poate participa la mica noastră sărbătoare, fiind foarte obosit. Dar în mod ciudat, în timpul mesei, a dispărut dintre noi și Aly”.

Ofițerul care primise nota aceasta a lui „Marcu” o reciti atent. Fără a fi nimic sigur, informația lansa o ipoteză, ce-i drept cam hazardată, dar... posibilă.

„Tudor”...!? „Tudor” era șef de secție într-un sector al industriei de apărare, se ocupa de probleme de comerț exterior, se dovedise întotdeauna un om integru, priceput în ale comerțului, obținuse succese la mai toate tratativele ce le purtase în străinătate. Știuse să se ferească la tentațiile ce i se oferiseră în repetate rânduri, să aibă permanent o atitudine corectă. Verificările întreprinse asupra lui atestau acest lucru. Să fi căzut totuși omul acesta într-o capcană abil întinsă? Acum, după ani de muncă cinstită, să se fi lăsat ademenit de acel Aly? De ce?

Se cunoșteau ce-i drept și câteva elemente de amănunt care accentuau cumva aceste semne de întrebare. La „Tudor” fuseseră văzute câteva verighete din aur, despre care declarase însă că le procurase din diurna sa. Se mai știa că folosise o dată valiza diplomatică pentru interese personale. Iși făcuse și niște cunoștințe printre piloții TAROM-ului. Folosindu-se un sistem aluziv, i se atrăsese atenția în legătură cu aceste aspecte. „Tudor” reacționase imediat, corect, recunoscuse că greșise, promisese că nu se va mai întâmpla să folosească valiza diplomatică în interes personal și într-adevăr nu mai făcuse acest lucru. Iar la tratative, la toate tratativele, se dovedea de o intransigență remarcabilă. Atunci? Cine era „Tudor”? Să fi avut „Marcu” dreptate? sau era o simplă bănuială fără sens?

portul de unde trebuiau să decoleze, șeful delegației române se întâlnise cu un pilot pe care-l cunoștea și acesta a insistat să meargă împreună în țară cu avionul de mărfuri.

S-au luat măsuri de verificare a piloților cu care „Tudor” se afla în relații apropiate.

În următoarea duminică, „Tudor” a ieșit din locuința sa privind foarte atent la persoanele pe care le întâlnea. Cei câțiva cetățeni care mergeau grăbiți nu-i dădură de bănuț. A ajuns la garaj, și-a controlat autoturismul, apoi a demarat, a ieșit din București, s-a oprit în pădurea Snagovului. A scos din mașină o cuvertură și s-a așezat pe ea. A pus alături pachetul cu țigări și câteva ziare pe care le cumpăraseră pe drum. La aproximativ o jumătate de oră și-a făcut apariția unul dintre piloții de la TAROM, cu care „Tudor” era în relații apropiate. Pilotul, cu vădite semne de precauție, s-a apropiat de „Tudor” și, după ce și-a pipăit buzunarele, i-a cerut un foc. Au schimbat cu acest prilej câteva cuvinte, după care pilotul s-a îndepărtat.

La percheziția secretă făcută la domiciliul numitei „Stăncescu”, sora lui „Tudor”, s-au găsit cinci sute de dolari introduși într-o hirtie. Pe hirtia respectivă se mai afla însă un calcul, o operație în care inițial era vorba de cinci mii de dolari. În legătură cu scrisul nu exista nici o îndoială, aparținea lui „Tudor”.

Câteva zile mai târziu, sora lui „Tudor” a fost prinsă de organele de miliție în timp ce încerca să facă schimb de valută. În baza Decretului nr. 210 din 1970, a fost arestată. În timpul anchetei, femeia nu a declarat însă decât că banii îi procurase „de la un străin, în schimbul unui serviciu”. Era limpede, fusese bine instruită de „Tudor”, când acesta îi dăduse banii.

Din analiza făcută imediat cazului, s-a desprins concluzia că „Tudor” intrase într-o afacere necurată, că relațiile lui cu câțiva piloți de la TAROM și cu alții urmăreau probabil anumite afaceri. De aceea, s-a hotărât să se treacă la ultima fază a acțiunii...

Domnul Aly întârzie

Semnele de întrebare adunate în dosarul lui „Tudor” începeau să devină certitudini. Există acum convingerea că șeful delegației române primise bani în străinătate, poate de la Aly, poate de la altcineva, pentru anumite servicii — trecute sau viitoare —, că intransigența lui era doar o acoperire pentru acțiunile de trădare a intereselor țării noastre.

Nu existau însă dovezi!

Problema era cum să i se probeze lui „Tudor” ce a făcut, cum să fie făcut să recunoască?

În dimineața zilei următoare, „Tudor” a plecat de la serviciu, a mers la un hotel și s-a interesat dacă venise Aly, prietenul său. Aly nu venise însă la hotel, nu sosise încă în România.

Acest moment operativ l-au „prins” ofițerii care lucrau cazul și s-au hotărât să-l exploateze, în ideea finalizării acțiunii.

Așadar Aly întârzie, deși era mult așteptat... Bine, atunci...

În după-amiaza aceea „Tudor” părea că își face promenada zilnică prin parcul din apropierea locuinței sale. Ieșise de fapt pentru a mai da un telefon la hotel. Același răspuns negativ. Pășea acum rar, aparent indiferent, admirând razele jucăușe ale soarelui. În realitate era îngrijorat.

Deodată „Tudor” se trezi lângă el cu un individ, care, într-o engleză impecabilă, îi spuse un „Bun găsit domnule!”. „Tudor” îngină un salut monosilabic. „Salutări de la Aly”, zise atunci necunoscutul, tot în engleză.

„Tudor” făcu ochii mari. Privi insistent la omul care îl acostase, un blond cu ochii albaștri care continua să-și miște încet maxilarele, mestecând gumă. De-abia după câțiva timp „Tudor” a putut să întrebe:

— Ce face domnul Aly? A venit în țară?

— Aseară a fost luat de doi indivizi din camera de la hotel.

— Cum? tresări „Tudor”.

— A sosit acum două zile. A sesizat că e urmărit de cum a intrat în țară. Ca să nu vă facă vreun rău, nu v-a telefonat, n-a tras nici la hotelul unde stătea de obicei. M-a rugat să vă caut, în caz că el e reținut și să vă atrag atenția.

Apoi individul s-a îndepărtat mestecându-și mai departe guma, deși „Tudor” ar mai fi vrut să discute cu el, să-l întrebe amănunte.

Livid, „Tudor” a părăsit și el în grabă parcul. A dat câteva telefoane unor cunoscuți, apoi a mers acasă, unde a făcut o comandă telefonică interurbană. Soția sa era internată într-un sanatoriu în provincie. „Tudor” a rugat-o să vină imediat acasă. Intrase într-o evidentă alertă.

A doua zi, la prima oră, „Tudor” a fost chemat la șeful său. Aici se aflau și doi ofițeri de contrainformații. Șeful era foc.

— Tovarășii vor să le dați unele relații în legătură cu ce ați făcut dumneavoastră prin străinătate, a spus el și a părăsit biroul.

După aproximativ o oră, „Tudor” — convins că Aly declarase deja totul în legătură cu relațiile dintre ei — a început să-și scrie declarația. A relatat că i se oferise o sumă mare de dolari, pentru ca la tratativele următoare să furnizeze informații partenerului — firmei reprezentată de Aly —, privind o serie de probleme ce-l interesau și prin care s-ar fi adus prejudicii însemnate țării noastre.

La aceste discuții nu a participat desigur ofițerul care jucase rolul englezului. El a participat însă la ședința în care s-a analizat modul cum fusese realizată finalizarea cazului și a fost felicitat. Informatorului „Marcu” i s-a mulțumit, de asemenea. Remarca sa, de natură mai mult psihologică, asupra modului cum reacționase „Tudor” în dimineața aceea, în hotelul „Palace”, declanșase în fond întreaga acțiune de verificare.

• file dintr-o posibilă istorie
a organelor de securitate •

ASPECTE DIN ACTIVITATEA ORGANELOR DE INFORMAȚII ÎN PERIOADA 1945-1947

(II)

In confruntarea cu reacțiunea, comuniștii din organele de ordine și informații au acționat alături de masele muncitoare

În fața amploarei procesului revoluționar care avea loc în țara noastră, forțele reacționare și-au intensificat opoziția, încercând să împiedice consolidarea cuceririlor democratice ale maselor. Liderii partidelor „istorice” — I. Maniu și Constantin I. C. Brătianu — au stabilit o linie de conduită comună: de a se ralia în jurul regelui Mihai, pentru a determina căderea guvernului revoluționar-democratic. La 20 august 1945, după o intensă activitate de strângere în jurul său a celor mai reacționare și agresive elemente, inclusiv a legionarilor și a grupărilor subversive, regele a cerut guvernului dr. Petru Groza să demisioneze și a înaintat celor trei mari puteri scrisori prin care le solicita ajutorul pentru înlăturarea guvernului, rupând relațiile

cu acesta. El a refuzat să mai semneze decretele guvernului, încercând astfel să le dea caracterul de acte neconstituționale.

În timpul așa-zisei greve regale din perioada august 1945 — ianuarie 1946, Serviciul Special de Informații și organele de siguranță democratizate au urmărit informativ, pas cu pas, acțiunile, planurile și manevrele reacțiunii. Una din concluziile la care au ajuns organele informative era aceea că tabăra reacțiunii era lipsită de unitate. Spre deosebire de Maniu și Brătianu, regele Mihai bătea în retragere, dorind să restabilească legătura cu guvernul democratic în vederea realizării unui compromis.

Pe baza informațiilor raportate de Serviciul Special de Informații și de Siguranța Generală, privind atitudi-

nea rezervată, șovăitoare și precaută a regelui pentru soarta monarhiei, în eventualitatea nedemisionării guvernului dr. Petru Groza, autoritățile puterii muncitorești-țărănești au adoptat o atitudine prevenitoare, conciliantă față de acesta, în sensul de a nu rupe orice legătură cu el, spre a-i da posibilitatea să revină asupra hotărârii din august 1945. În acele împrejurări, regele, sfătuit și de către dr. N. Lupu de a accepta orice soluție și cu singura condiție de a nu pune în primejdie situația monarhiei, l-a însărcinat pe mareșalul Palatului, Negel, să medieze pe lângă guvern o formulă de împăcare. La 14 și 17 septembrie 1945 au fost trimise misiuni de bunăvoință la dr. Petru Groza. Cu prilejul ultimei misiuni, regele i-a trimis un mesaj prim-ministrului, prin care îi sugera o demisie formală a guvernului, după care să-l însărcineze tot pe el sau pe dr. N. Lupu cu formarea guvernului. Conținutul acestui mesaj era în fapt o recunoaștere a neputinței regelui de a mai impune cursul vieții politice dorit de el și o încercare de a-și salva prestigiul, apelând la înțelegerea guvernului. Socotind că are răspunderea numai în fața maselor populare care l-au adus la conducerea țării, guvernul dr. Petru Groza a dat un răspuns demn și hotărât propunerilor regelui, refuzând formula de compromis propusă de acesta.

Văzând că tactica presiunilor diplomatice și a sabotajului regal nu au produs căderea puterii muncitorești-țărănești, cercurile reacționare din partidele „istorice” au pus la cale noi acțiuni criminale. În acest scop, au fost activizate legăturile dintre liderii reacționari ai partidelor „istorice” și diferitele grupări reacționare, organizații subversive, legionari. Am asistat — declara în 1948 acuzatul legionar Gh. Maniu — la întrevedere a lui Petrascu cu Penescu, aproape imediat după izbucnirea crizei con-

stituționale din august 1945. S-a vorbit de colaborarea elementelor legionare la o manifestație de stradă organizată de partidele „istorice”³³.

Pentru a ieși din impas și a înlătura deruta și pesimismul care puseseră stăpânire pe tot mai mulți membri și cadre ale celor două partide „istorice” și în același timp pentru a-i arăta regelui că „poporul” îl sprijină pe drumul pe care s-a angajat, conducerea P.N.Ț., de comun acord cu cea a P.N.L. — brătienist, a hotărât să treacă la organizarea unei mari demonstrații.

La curent cu intențiile reacțiunii de a lovi în puterea muncitorească-țărănească, Direcția Generală a Poliției, în raportul său din 29 octombrie 1945, semnala factorilor responsabili din guvernul prezidat de dr. Petru Groza că *fruntașii național-țărăniști au întocmit un plan de acțiune pentru a deschide o violentă campanie împotriva guvernului.*

Guvernul însă a fost informat din timp de către conducerea M.A.I. în legătură cu intenția reacțiunii de a organiza în ziua de 8 noiembrie 1945, sub pretextul unei manifestații de simpatie față de rege (era ziua lui onomastică), o acțiune agresivă și că *elemente din P.N.Ț. intenționează să provoace incidente.*

În condițiile când reacțiunea se pregătea febril să pună la cale noi acte subversive pentru a lovi în cuceririle revoluționare ale maselor muncitoare, comuniștii care activau în organele de ordine și informații ale vremii au intensificat acțiunea informativă, urmărind direct prin filaj, observare și investigații acțiunile puse la cale de conducerea reacțio-

³³ Procesul grupului de complotiști, spioni și sabotori, Editura de stat — 1948, pag. 102 sau Anale de istorie — revistă editată de I.S.I.S.P. de pe lângă C.C. al P.C.R., nr. 6 din 1962, articol scris de Gh. Țuțui, privind lupta maselor populare sub conducerea P.C.R. pentru abolirea monarhiei.

nare ale partidelor „istorice” sau pătrunzând prin informatori și agen-tură în intimitatea planurilor ostile puse la cale de I. Maniu și Constan-tin I. C. Brătianu.

Pe baza informațiilor furnizate de către agentură, în ziua de 5 noiembrie 1945 au fost invitați la conducerea M.A.I. secretarii generali ai celor două partide — Nicolae Penescu (P.N.Ț.) și Bebe Brătianu (P.N.L.)³¹. Cu această ocazie li s-a adus la cunoș-tință că organele M.A.I. dețin date certe din care rezultă că demonstrația preconizată pentru 8 noiembrie nu este o demonstrație cu caracter mo-narhic, liniștită și pașnică, ci o de-mostrație prin care se urmăresc tul-burări și provocări³². De asemenea, li s-a arătat că organele de informații ale statului dețin date precise în ce privește faptul că demonstrații vor ieși, având asupra lor arme, pietre, ciomege, sare și alte mijloace cu scopul de a ataca autoritățile...³³. Pen-tru a înlătura orice echivoc, li s-a arătat că această demonstrație este pregătită și dirijată atât de conducerea Partidului Național Țărănesc, cât și de cea a Partidului Național Li-beral. Au fost sfătuiți ca în loc să facă o astfel de demonstrație, pentru care n-au aprobat guvernului, așa cum prevedea Constituția, să țină întruniri în săli închise, unde pot să-și controleze oamenii³⁴.

Penescu și Bebe Brătianu au încer-cat să nege dovezile ce li s-au pre-zentat despre caracterul agresiv al demonstrației ce se pregătea, făcând apelul de a nu fi conturbați în des-fășurarea acestei acțiuni. Ministrul de interne de atunci, Teohari Geor-gescu, le-a declarat că un partid sau altul nu poate monopoliza numele re-gelului pentru scopuri politice, dar îi asigură că din partea organizațiilor democratice nu va fi nici cea mai mică provocare, dacă ei vor respecta

legile și nu se vor deda la acțiuni subversive. În seara aceleiași zile, conducerea M.A.I. a adus la cunoș-tință Comisiei Aliate de Control in-formațiile privind acțiunile celor două partide pentru tulburarea or-dinii interne.

Având informații că conducerea P.N.Ț. perseverează în intenția de a provoca acte agresive cu prilejul de-monstrației preconizate, în dimineața zile de 8 noiembrie 1945, ministrul de interne a cerut din nou lui Penescu și Bebe Brătianu să ia măsuri pentru împiedicarea manifestației, deoarece elemente iresponsabile ar putea provoca incidente.

Neținând seama de avertismentele ce le-au fost date, elementele reacțio-nare din conducerea celor două par-tide, P.N.Ț. și P.N.L., au organizat în ziua de 8 noiembrie 1945, în Capitală, o demonstrație monarhistă, la care au antrenat legionari, elemente huliga-nice, bătauși și tineri lipsiți de conștiință politică. Scopul acțiuni a fost de a atrage represiunea organelor de poliție, siguranță și jandarmerie, pen-tru a dovedi S.U.A. și Marii Britanii că guvernul prezidat de dr. Petru Groza se sprijină pe o cruntă teroare și a le determina astfel să ceară de-misia acestuia.

În cursul dimineții de 8 noiembrie 1945, grupurile de manifestanți na-țional-țărăniști și național-liberali, în rindurile cărora se intercalează le-gionari și alte elemente fasciste, s-au strâns în Piața Palatului, unde au scandat lozinci monarhiste și s-au dedat la acțiuni ostile, cerind demisia guvernului democrat-revoluționar.

³¹ Scînteia, anul XVI, nr. 379, 15 noiem-brie 1945.

³² Ibidem.

³³ Ibidem.

³⁴ Ibidem.

S-au răsbindit cu acel prilej și mani-feste, prin care populația era insti-gată împotriva forțelor revoluționare și democratice conduse de către par-tidul comunist.

Pregătite încă de la sfîrșitul lunii trecute pentru această manifestație, partidele „istorice” — se arăta în raportul S.S.I. asupra acestor eveni-mente — nu au cruțat nimic, nu s-au dat în lături de la nimic și nu s-au sfiit de nimic pentru a face din ea, sub falsa aparență a unei manifes-tații patriotice și monarhice, o încer-care de rebeliune în care, antrenînd masa amorfă a străzii și elementele legionare, să poată zgudui autonomia și prestigiul guvernului³⁵.

În acea vreme, cînd reacțiunea pu-nea la cale diverse acte de provocare și pentru a înșela vigilența organelor de informații și de ordine, Siguranța generală și Serviciul Special de In-formații, în baza indicațiilor date de către partid, au căutat să nu răspun-dă provocărilor și actelor agresive ale acesteia.

Constatînd că prin acțiunea orga-nizată nu atrag măsuri represive din partea organelor de poliție și sigu-ranță pe care să le folosească ca pre-text pentru justificarea intențiilor ei complotiste, reacțiunea a trecut la provocare directă. Au fost atacate in-stituții publice și sedii ale organiza-țiilor democratice, s-a tras asupra ce-tățenilor pașnici și asupra ostașilor însărcinați cu asigurarea ordinii pu-blice. Bande de huligani au atacat sediile unor ministere, ale Confedera-ției Generale a Muncii, Uniunii Pa-trioților³⁶. Pentru a induce în eroare autoritățile, huligani îmbrăcați în salopete s-au strecurat în rindurile muncitorilor și au încercat să asa-sineze elementele cele mai comba-tive; în Piața Palatului au răsturnat două camioane care veniseră cu mun-citori și le-au dat foc. Căpeteniile

huliganilor au improvizat chiar și un „tribunal”, care urma să judece și să condamne pe loc muncitori revolu-ționari. În acest timp, atașați militari, corespondenți de presă și alte cadre, sub acoperire diplomatică, ale ser-viciilor de spionaj american și bri-tanic s-au infiltrat în rindurile mani-festanților, încurajîndu-i prin însăși prezența lor.

Pentru a nu cădea în cursa întinsă de reacțiune, organele de poliție și siguranță din Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul Special de Infor-mații au evitat, la început, orice mă-sură represivă de natură a fi folosită de reacțiune pentru realizarea planu-rilor ei complotiste și atragerea in-tervenției puterilor imperialiste în treburile interne ale țării, luînd tot-odată măsuri ferme pentru apărarea puterii muncitorești-țărănești și zdro-birea acțiunilor huliganice ale reac-țiunii. Pentru restabilirea ordinii, în cursul dimineții s-a recurs la armată și pompieri, însă militarii au fost în-timpinați cu pietre, pari și cărămizi, iar mașinilor li s-a dat foc.

Pe măsură ce caracterul complotist al manifestației devenea tot mai evi-dent, comuniștii care activau în orga-nele de poliție și siguranță au trecut la întărirea pazei obiectivelor guver-namentale, reținerea elementelor a-gresive ale reacțiunii, identificarea celor ce puneau la cale acțiuni huli-ganice și urmărirea elementelor fas-ciste participante la această acțiune. În secret, au fost făcute fotografiile ale actelor de agresiune, cit și prezenței la această demonstrație a atașăților militari ai S.U.A. și Marii Britanii, punîndu-se la dispoziția guvernului democrat importante documente, care

³⁵ Biblioteca de specialitate a Ministe-rului de Interne, Studiul „Încercarea de re-beliune de la 8 noiembrie 1945”, 1/2—301, pag. 1.

³⁶ Ibidem, pag. 16.

au servit ulterior la demascarea în fața opiniei publice din țară și din străinătate a crimelor săvârșite de reacțiune și a amestecului brutal în treburile interne ale României a reprezentanților celor două mari puteri imperialiste.

Acțiunile complotiste ale reacțiunii, punând în pericol cuceririle revoluționare ale poporului român, au impus ridicarea la luptă a maselor muncitoare în frunte cu comuniștii. La chemarea partidului comunist și a Confederației Generale a Muncii, mii de muncitori și alte categorii de salariați au ieșit în stradă, asigurând paza și securitatea instituțiilor de stat și a organizațiilor de masă atacate de huligani. Mii de muncitori îmbarcați în camioane s-au îndreptat spre Piața Palatului pentru a restabili ordinea, dar au fost împinși de reacțiune cu focuri de armă. Cu acel prilej, în rindul oamenilor muncii au fost 14 morți și 74 de răniți. Până la urmă muncitorii au zdrobit bandele reacționare, restabilind ordinea. În acțiunea de lichidare a actelor huliganice ale reacțiunii din acea zi, masele de muncitori au cooperat cu unitățile militare și au avut sprijinul organelor M.A.I.

Într-un ultim efort, bandele de reacționari s-au năpustit asupra sediului Ministerului Afacerilor Interne, încercând să-l ocupe cu forța. Înarmați cu arme de foc, ei au tras în ostașii din garda ministerului, ucigând pe soldatul Mircea Bădescu și rănind pe alții. Comuniștii și U.T.C.-iștii din organele de siguranță și poliție au luptat cu bărbăție împotriva bandelor de reacționari. În timpul acestei lupte a căzut eroic muncitorul comunist comisar-șef Ioan Șulea, președintele secției sindicale de la Prefectura Poliției Capitalei, iar alții au fost grav răniți.

Indignate de acțiunile complotiste ale reacțiunii și de crimele săvârșite de aceasta, masele populare s-au ridicat într-un uriaș val de demonstrații în întreaga țară, pentru apărarea guvernului democratic, cerind să se pună capăt provocărilor reacțiunii. Peste 750 000 de cetățeni în Capitală, 50 000 la Ploiești, 40 000 la Cluj și Brașov, 30 000 la Galați și Brăila, 20 000 la Iași, 15 000 la Arad, cite 10 000 la Craiova, Oradea, Tirgoviște, Sibiu etc. au participat la adunări de protest în care au înfierat acțiunile reacțiunii și și-au exprimat solidaritatea cu guvernul democratic. După aceste evenimente, conducătorii principalelor partide politice burgheze s-au văzut și mai mult izolați de mase, părăsiți pînă și de unii membri marcanți din partidele lor.

Organele Serviciului Special de Informații au meritul de a fi formulat într-un studiu amplu de analiză a evenimentelor de la 8 noiembrie 1945, printre altele, și o concluzie de certă valoare politică și anume menținerea pericolului legionar. *Pregătită și organizată de conducerea celor două partide reacționare, manifestația din 8 noiembrie 1945 s-a bucurat de un sprijin serios din partea elementelor legionare, care au găsit o fericită ocazie de a sărbători în felul acesta ziua arhanghelului Mihael, ziua de înființare a mișcării legionare*⁴⁰, se aprecia în studiul amintit. Pe bună dreptate, S.S.I. aprecia că *prin felul cum a fost organizată și prin felul cum s-a desfășurat, acțiunea huliganică din ziua de 8 noiembrie poate fi calificată ca o încercare de rebeliune*⁴¹.

Desfășurarea evenimentelor revo-

⁴⁰ Ibidem, pag. 10.

⁴¹ Ibidem, pag. 15.

luționare din toamna anului 1945 evidențiază încă o dată că organele de ordine și informații și-au îndeplinit cu cinste și eroism misiunile incre-

Ridicarea conținutului muncii informative — obiectiv central al activității organelor de ordine și informații pe anul 1946

Deși cercurile conducătoare ale partidelor „istorice” se compromiseră în urma eșecului acțiunilor lor subversive din vara și toamna anului 1945, aceste partide aveau încă o bază socială și dețineau poziții puternice în economia națională, iar pe plan extern se bucurau de sprijinul marilor puteri imperialiste (S.U.A., Marea Britanie, Franța etc.). În aceste condiții, conducerea reacționare ale celor două partide se opunea cu înverșunare eforturilor maselor muncitoare conduse de partidul comunist pentru înfăptuirea procesului firesc de transformări revoluționare și democratice și urmăreau revenirea la situația politică existentă în România înainte de izbucnirea celui de-al doilea război mondial, continuând să pună la cale, în anii 1945—1947, noi acțiuni complotiste pentru răsturnarea guvernului prezidat de dr. Petru Groza, să organizeze manifestații de stradă ostile acestuia, să sprijine activitatea grupărilor subversive, să întretină strinse legături cu conducătorii organizației legionare. În astfel de condiții, organele informative ale M.A.I. și Serviciul Special de Informații au trebuit să dea dovadă de vigilență și combativitate și să intensifice munca informativă asupra elementelor care desfășurau activitate ostilă, îndeosebi a P.N.Ț.-Iuliu Maniu, care se manifesta ca cea mai agresivă și activă forță a reacțiunii interne în acei ani. Astfel, s-a trecut la crearea unei puternice agenturi,

dirijate de Partidul Comunist Român, contribuind la zdrobirea uneltirilor complotiste ale reacțiunii și la apărarea cuceririlor revoluționare.

În rindurile reacțiunii din aceste partide, cu largi posibilități de pătrundere și de informare. Pentru studierea și verificarea lor, informatorii erau dirijați inițial spre alte surse decât căpeteniile partidelor burgheze.

Rețeaua informativă a fost dirijată cu precădere asupra elementelor reacționare din conducerea centrală a partidelor „istorice”. Ulterior s-au creat rezidențe, prin care se urmărea obținerea informațiilor din orașele, reședințe de provincie, unde activitatea organizațiilor regionale național-tărăniste era mai intensă. Pînă la mijlocul anului 1946, cu ajutorul rezidenților pe linia S.S.I. și a birourilor de siguranță din chesturile de poliție s-a creat rețeaua informativă în toate organizațiile județene ale celor două partide „istorice”, care a fost dirijată spre membrii marcanți, îndeosebi asupra aceluia din delegațiile permanente județene.

Siguranța Generală și S.S.I. au exploatat cu succes în scopuri informative *rudetele apropiate* ale unor cadre din conducerea P.N.Ț., care aveau o poziție divergentă față de Iuliu Maniu, îndeosebi față de acțiunea acestuia de a orienta partidul pe o linie dură față de guvernul dr. Petru Groza⁴². Astfel au fost exploatați informativ nepoții lui Ion Mihalache — Ion Marinache, Nestor Badea —, prin intermediul cărora s-au obținut in-

⁴² Studii și documente, vol. 6, 1970, pag. 104—105.

formații prețioase în legătură cu planurile pe care Iuliu Maniu intenționa să le pună la cale împotriva forțelor revoluționare și democratice, în legătură cu frământările care existau în rândurile acestui partid și mai ales cu poziția lui Ion Mihalache în partid și față de Iuliu Maniu.

Complexa activitate informativă întreprinsă în cursul anului 1946 a permis creșterea calității și eficienței acțiunilor în lupta ce se ducea pentru contracararea reacțiunii. Semnalarea în notele informative a unor nemulțumiri existente în rândurile conducerii P.N.Ț. și nominalizarea celor nemulțumiți de situația ce o aveau în acest partid, au permis Siguranței Generale și mai ales S.S.I.-ului să treacă la recrutarea de noi informatori sau la plasarea informatorilor existenți pe lingă surse nou apărute.

În lupta din umbră ce se desfășura între fruntașii P.N.Ț., pentru șefia partidului sau pentru un loc mai bun în partid, aceștia, pentru a-și compromite adversarii, dezvăluiau informații cu caracter secret, care intereseau organele de ordine, sau divulgau aspecte imorale din comportarea acestora ce puteau servi ca dovezi pentru organizarea compromiterii lor în fața membrilor de rând.

Pornind de la informația, confirmată și prin alte mijloace, potrivit căreia unul din cadrele de conducere ale P.N.Ț. nu e agreeat de anturajul lui I. Maniu și e privit cu oarecare suspiciune, cunoscând și faptul că acesta crede că este singurul care ar avea perspective la șefia P.N.Ț. și ar dori foarte mult aceasta⁴³, S.S.I. a căutat să contacteze unele persoane din anturajul imediat al respectivului, pentru a vedea dacă este posibilă folosirea lui informativă, mai

ales că din datele deținute rezulta intenția celui în cauză de a trece la constituirea unei dizidențe în P.N.Ț., fapt pe care organele de informații ale guvernului doreau să-l realizeze, pentru a slăbi, în condițiile bătăliei electorale, potențialul reacțiunii.

În martie 1946, agentul S.S.I. „Savin“ a intrat în legătură cu fiul respectivului și a obținut informații importante. La întilnirea din 24 mai 1946, care a durat două ore și jumătate, acesta i-a declarat lui „Savin“ că tatăl său e foarte satisfăcut de campania pe care stînga o duce împotriva lui Maniu și că se gîndește să ceară ajutorul partidelor de stînga pentru ca această clică din jurul lui Maniu să fie înlăturată⁴⁴. În vederea realizării acestei acțiuni, el s-a declarat dispus să furnizeze probe din care să rezulte afacerile oneroase ale apropiaților lui Maniu, menționînd că atât el, cit și tatăl său sînt dispuși să furnizeze toate informațiile⁴⁵. Pentru a nu se desconfira și pentru a nu se lăsa antrenat într-o posibilă provocare din partea conducerii P.N.Ț. — Maniu, agentul „Savin“ s-a prezentat în fața acestuia ca simplu particular și l-a îndemnat să se adreseze oricărui dintre miniștri comuniști din guvern privind cele relatate⁴⁶. Într-o altă discuție, „Savin“, apelînd la trecutul democratic și antifascist al tatălui său, l-a sfătuit să-și convingă tatăl său să denunțe în fața opiniei publice toate banditismele clicii lui Maniu, căci altfel riscă să fie compromis împreună cu cei cărora le-a dat girul său moral⁴⁷.

⁴³ Arhivele Ministerului de Interne, fond documentar, dosar nr. 2, vol. 89, fila 111.

⁴⁴ Ibidem, vol. 66, fila 535.

⁴⁵ Ibidem, vol. 73, fila 64.

⁴⁶ Ibidem.

⁴⁷ Ibidem, vol. 66, fila 536.

Sesizînd comportarea ambiguă și nesinceră a fruntașului național-tărănist, care în realitate ataca guvernul și apăra pe cei pe care-i critica discret, „Savin“ l-a întrebat pe fiul celui în cauză: *Cum rezolvă domnul ministru această chestiune de conștiință personală? Mie personal mi-a vorbit în termeni foarte severi de fiecare din „camarila“ lui Maniu, de Maniu personal, că acesta l-a suspectat întotdeauna, că l-a îndepărtat de la locul care i se cuvenea, că mai ales acum politica domnului Maniu e complet greșită... Și totuși, domnul ministru continuă să meargă pe linia lui Maniu. Nu înțeleg aceste contradicții între afirmațiile și atitudinea domniei sale... Acum e momentul ca domnul ministru să se împace cu însăși conștiința domniei sale și să urmeze linia politică pe care i-o dictează această conștiință*⁴⁸. Din relatarea acestei discuții, rezultă că S.S.I. desfășura, prin cadrele sale, și o activitate de influențare politică și ideologică a persoanelor cu care venea în contact pe linia muncii informative.

Rețeaua informativă creată de S.S.I. și Siguranță în anii 1945—1947, în rîndul elementelor reacționare din principalele partide burgheze și îndeosebi asupra P.N.Ț.—Maniu, era o agentură omniprezentă. Iuliu Maniu era înconjurat de informatori în orice situație și oriunde se ducea, toate persoanele care veneau cu treburi personale și de partid la el erau chestionate în anticamera locuinței sale, cu finețe și dezinvoltură de

către informatori, atât la intrarea, cit și la ieșirea lor⁴⁹.

Nici acțiunea lui Șerban Ghica, din vara anului 1946, de a pune împreună cu 62 de membri ai tineretului P.N.Ț. bazele organizației conspirative „M“, creată în scopul de a contracara orice acțiune s-ar ivi în partid împotriva lui Maniu⁵⁰, n-a scăpat din raza de acțiune a organelor de informații ale M.A.I. După cîteva ședințe, deși ținute în mare taină, a ajuns la cunoștința conducătorilor ca organele de ordine și informații au știință despre existența și activitatea ei. Se hotărăște convocarea pentru ședința următoare a numai 52 de membrii, 11 dintre cei bănuți că printre ei ar fi informatori nu au mai fost invitați. Dar și în această formație, și într-o alta ulterioară, cu numai 8—10 membri prezenți, informatorul „Decebal“ a raportat cele discutate în cadrul ședințelor. Din relatările respectivului rezulta că inginerul Domocos a fost avertizat la Cabinetul Corpului detectivilor că organul de siguranță deține informații asupra diferitelor probleme care s-au discutat numai în biroul partidului de unde organizatorii acestei grupări, îngrijorați, au ajuns la concluzia că antena guvernamentală a pătruns pînă la forurile conducătoare ale P.N.Ț.⁵¹

În numeroase cazuri ofițerii, agenții S.S.I. și ai poliției de siguranță au cules personal cu multă abilitate informațiile necesare, efectuînd pe

⁴⁸ Ibidem, fila 537.

⁴⁹ Ibidem, fila 457.

⁵⁰ Ibidem, vol. 72, fila 438.

⁵¹ Ibidem, vol. 94, fila 95.

teren observarea, supravegherea și filarea acțiunilor și mișcărilor liderilor celor două partide, mai ales cu prilejul pregătirii unor demonstrații de stradă cu caracter subversiv. În același timp, ei au organizat cu multă discreție investigații pentru elucidarea unor probleme relatate de informatori sau pentru verificarea unor informații dubioase și îndoielnice, a unor zvonuri lansate de către reacțiune cu privire la starea de spirit a populației. În redactarea notelor informative, se pune un accent deosebit pe redarea cu veridicitate a informațiilor, ajungându-se să fie relate și nuanțele din concepțiile politice ale unor lideri ai P.N.Ț., pentru a realiza o informare obiectivă a or-

Cu sprijinul maselor — Siguranța Generală și S.S.I. au pus capăt, în vara anului 1946, activității grupărilor subversive

Paralel cu intensificarea muncii informative asupra partidelor „istorice”, organele de informații ale M.A.I. și Serviciul Special de Informații au realizat o largă pătrundere informativă în rândurile grupărilor subversive, fapt ce le-a permis să cunoască din timp intențiile dușmănoase din umbră ale reacțiunii, să descopere la timp organizațiile subversive nou create sau cele care urmau a se crea și să lichideze cu sprijinul maselor activitatea dăunătoare a acestora.

Despre existența și activitatea unor organizații subversive, organele de ordine și informații au aflat încă de la începutul creării lor, din semnalările făcute de cetățeni. Așa s-a întâmplat cu organizațiile subversive

ganelor de partid și de stat în vederea stabilirii unei linii politice juste față de aceste partide.

Organele Siguranței Generale, ale Jandarmeriei rurale și S.S.I.-ului au recurs în acei ani și la alte mijloace ale muncii informative⁵², cu care ocazie s-a intrat în posesia unor documente prețioase, copii și uneori chiar procese-verbale în original întocmite la ședințele organelor conducătoare centrale și locale ale P.N.Ț. — Maniu, precum și a unor ciorne și exemplare din circularele cu caracter secret ale acestui partid încă nedifuzate, care reliefau din plin activitatea dușmănoasă desfășurată de conducerea reacționară național-tărănistă⁵³.

„T” și „Sumanele Negre”. Cetățeni, conștienți de pericolul ce-l reprezentau aceste organizații pentru consolidarea și dezvoltarea cuceririlor revoluționare, nu numai că au informat organele de siguranță și S.S.I. despre existența lor, ci au creat acestor organe posibilitatea de a infiltra în grupările subversive cadre și informatori.

Pentru a limita aria de activitate a grupărilor subversive, precum și pentru a împiedica constituirea altora, organele de ordine și informații au intensificat activitatea de supraveghere și filare a elementelor dușmănoase pretabile la acte de teroare

⁵² Ibidem, vol. 86, fila 198.

⁵³ Ibidem, vol. 90, fila 256.

și de diversiune, au efectuat percheziții domiciliare legale la acestea confiscându-le armele și munițiile. Concomitent s-a întărit paza magaziiilor și depozitelor de arme și muniții. Atunci când existau informații certe că reacțiunea prin organizarea unor manifestații de stradă intenționa să provoace acte de dezordine, acestea n-au fost autorizate.

În lupta grea ce au desfășurat-o pentru lichidarea grupărilor subversive, comuniștii din organele de ordine și informații au trebuit să dea dovadă de spirit inventiv, inteligență, curaj și calități deosebite pe linia muncii informative, fapt ce le-a permis să intuiască din timp planurile de acțiune ale acestora, să prevadă măsurile ce trebuiau întreprinse pentru lichidarea activității lor dușmănoase.

Veghind permanent asupra acțiunilor din umbră și urmărind îndeaproape activitatea partidelor „istorice” — se arăta într-un raport al S.S.I. de la începutul anului 1946 — *Serviciul aștepta să vadă primele manifestări pe teren a elementelor nemulțumite de noua stare de lucruri din țară*⁵⁴.

Deși activitatea subversivă a organizației „Sumanele Negre” fusese documentată încă de la sfârșitul anului 1945, putându-se trece la închiderea acțiunii și la arestarea membrilor ei, S.S.I. a găsit de cuvânt că o asemenea soluție nu este oportună: „...analizând situația politică din acea vreme (ianuarie 1946 — n.n.) cât și perspectivele evoluției în timp (a partidelor „istorice”) — se arăta în raportul S.S.I. amintit — au ajuns la conclu-

zia că aceste organizații (subversive — n.n.) vor găsi încurajare și susținere din partea reacțiunii românești și probabil din partea reacțiunii internaționale⁵⁵. De aceea, Serviciul a propus să se ducă o activitate informativă în cadrul organizației „Haiducii lui Avram Iancu” și a subdiviziunii acesteia, „Sumanele Negre”, pentru a cunoaște aderența pe care accastă organizație o găsește în partidele „istorice”... urmărind ca la momentul politic favorabil să se treacă la operațiuni⁵⁶. S-a urmărit astfel ca prin lucrarea informativă temeinică a acestei organizații să se verifice poziția partidelor „istorice”, să se vadă în ce măsură erau ori nu dispuse să sprijine o asemenea acțiune sau să treacă ele însele la o asemenea activitate.

Prin lupta hotărâtă a comuniștilor din organele poliției de siguranță, cu sprijinul maselor muncitoare, în vara anului 1946 s-a pus capăt activității subversive a acestor organizații teroriste. Prin Comunicatul Ministerului de Interne, asupra organizațiilor subversive — teroriste, capturate de Siguranța statului, apărut la 28 iulie 1946 în ziarul Scîntela, opinia publică din țară era informată despre acest succes al organelor de siguranță în lupta pe care o duceau cu sprijinul maselor populare, împotriva forțelor reacționare ale vremii.

Locotenent-colonel Horia BRESTOIU
Maior Vasile BOBOCESCU

⁵⁴ Ibidem, vol. 364, fila 25.

⁵⁵ Ibidem, filele 28—29.

⁵⁶ Ibidem.

POSTA

redacției

Inspectoratul județean Olt al Ministerului de Interne ne comunică : „In legătură cu articolul intitulat «Transportul documentelor secrete, o problemă minoră?», semnat de tovarășul colonel Iosif Turc, publicat în nr. 1 (33) 1976 al revistei «Securitatea», în care ni se aduc critici cu privire la faptul că subofițerii grupei de transport corespondență secretă au întrebuițat de mai multe ori plumburi deja folosite, menționăm : critica este justă. Cu prilejul analizei activității grupei, efectuată de Serviciul «C» în luna februarie, în prezența tovarășului colonel Iosif Turc, subofițerii care au folosit astfel de plumburi au raportat că au procedat așa, deoarece nu au fost aprovizionați la timp cu cantitățile necesare de plumb. S-a luat măsura procurării unei cantități suficiente, pentru a se satisface nevoile unității noastre pînă la sfîrșitul anului 1977”. Semnează : locotenent-colonel Rațiu Gheorghe.

Locotenent-major Gheorghe Buciu : Articolul dumneavoastră „Considerații privind infracțiunea de nedenunțare cu o propunere de legeferenda” se întemeiază pe o „insuficientă cunoaștere a voinței legiuitorului. O riguroasă analiză științifică a prevederilor art. 170 și 262 C.pen. duce la constatarea că legiuitorul n-a voit să sancționeze nedenunțarea unor fapte prevăzute de legea penală și nici a tuturor infracțiunilor contra securității statului, contra vieții persoanei, contra avutului personal sau particular ori contra avutului obștesc, ci numai a celor mai grave infracțiuni îndreptate împotriva acestor valori. Numai așa se explică de ce nedenunțarea infracțiunilor de propagandă împotriva orînduirii socialiste, de pruncucidere, de furt etc. nu se pedepsește” (din adresa Direcției cercetări penale).

Locotenent-colonel Ionel Craiu, locotenent-colonel Victor Fota, maior Nicolae Marinică, maior Gligoriu Santa, locotenent Burtea Manfred — articolele dumneavoastră nu au înțrunit acordul membrilor colegiului de redacție pentru a fi publicate.